

Elek Város Önkormányzata
Elek, Gyulai út 2.

995-2/2015

**ÖNKORMÁNYZATI RENDKÍVÜLI KÉPVISELŐ-
TESTÜLETI JEGYZŐKÖNYVE**

2015. február 12.

Elek Város Önkormányzata
5742 Elek, Gyulai út 2.

995-2/2015

JEGYZŐKÖNYV

Készült Eleken, a 2015. február 12.-én megtartott rendkívüli önkormányzati képviselő-testületi ülésről.

Az ülés helye: az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal tanácsterme.

Jelen voltak:

1. Pluhár László polgármester
2. Dr. Heimné Máté Mária alpolgármester
3. Turóczy András alpolgármester
4. Dávid Rémusz képviselő
5. Pelle László képviselő
6. Lukács László képviselő
7. Zsidó Ferenc György képviselő

Meghívottként jelen voltak: Dr. Kerekes Éva jegyző.

A jegyzőkönyvet Boruzs Edit vezető-tanácsos vezette.

Pluhár László polgármester köszöntötte a megjelenteket, megállapította, hogy a képviselő-testület határozatképes, majd megnyitotta az ülést. Jegyzőkönyv-hitelesítőnek Dávid Rémusz és Pelle László képviselőket javasolta elfogadásra. Kérte, hogy aki javaslattal egyetért, azt kézfelnyújtással jelezze.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül

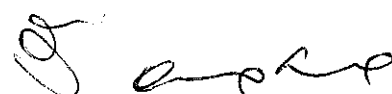
7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi

határozatot hozta:

11/2015. (II. 12.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete a jegyzőkönyv hitelesítésre Dávid Rémusz és Pelle László képviselőket kérte fel.

Pluhár László polgármester ismertette az ülés napirendi pontjait. Ismertette, hogy megkereste Könya István Gyula Város alpolgármestere a „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázati felhíváshoz kapcsolódó együttműködési

megállapodással. Megkérdezte, hogy a képviselő-testületet, hogy van e valakinek kifogása a napirendi megtárgyalásával.

Turóczy András alpolgármester szerint nincs semmi probléma, megtárgyalható.

Pluhár László polgármester kérte, hogy fogadják el az ülés napirendi pontjait.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül
7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

12/2015. (II. 12.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadta a napirendi pontokat.

N A P I R E N D

Előadó

I. Szennyvíz VI. ütem pótmunkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárás elindítása	Pluhár László
polgármester
II. Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata, elfogadása	Pluhár László
polgármester
III. „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázati felhíváshoz kapcsolódó együttműködési megállapodás elfogadása	Pluhár László
polgármester

I. Napirendi pont: Szennyvíz VI. ütem pótmunkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárás elindítása

Pluhár László polgármester ismertette, hogy az „*Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem*” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) pályázatunk Támogatási Szerződés alapján a megvalósítás jelenleg folyamatban van. A közbeszerzési eljárások lefolytatását követően nettó 8.093.929,- Ft összeg maradt a projekt keretein belül. A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 78.§ alapján vagyonértékelést kell készíttetni 2015. december 31-ig. Önkormányzatunk részére a vagyonértékelés az üzemeltető váltás során részben és a legminimálisabb tartalommal az akkori állapotnak megfelelően készült el. A projektünk maradvány összegének és a tartalék keretből történő felhasználásával a jelen érvényben lévő feltételeknek, előírásoknak megfelelően a település meglévő és jelenleg kiépítés alatt álló szennyvíz csatornahálózat vonatkozásában lehetőségünk van elkészíttetni a vagyonértékelést. Továbbá a vagyonértékelés elkészítését követően lehetőségünk van a jelen projektünk (~80%-os) támogatási rátájának átszámíttatására is. A tételes vagyonleltár, a közművagyon-értékelési szakvélemény és a pótlási terv elkészítésének előirányzata a Közreműködő Szervezet által közzé tett tájékoztató alapján az elszámolható költségek 3%, amely a jelen projektünk keretében nettó 10.773.944,- Ft jelent. A fentiekben ismertetett feladatok elvégzéséhez és a

hozzá kapcsolódó költségelőirányzat alapján Önkormányzatunknak Hirdetmény közzététele nélküli eljárást kell lefolytatni a Kbt. 122/A. § alapján (tárgyalás nélkül). Az önkormányzatnak a törvény szerint az egyenlő bánásmód elvének a betartásával lehetőleg három – a szerződés teljesítésére előreláthatólag alkalmas – mikro-, kis-, vagy közép vállalkozás ajánlattevőt kell egyidejűleg meghívnia az eljárásban. A közművagyron értékelés elkészítésére vonatkozóan a projektmenedzser előzetesen állásfoglalást kért a Közreműködő Szervezettől és azt a tájékoztatást kapta, hogy a projekt keretein belül elvégezhető a feladat, csak a Támogatási Szerződés módosítása szükséges. Ennek figyelembevételével feltételes közbeszerzési eljárást hirdetünk meg, így a TSZ módosítását követően kerül csak aláírásra a közbeszerzési eljárás nyertesével a szükséges szerződés.

Zsidó Ferenc György képviselő érdeklődött a felhívásban megjelölt három cégről.

Pluhár László polgármester jelezte, hogy Békés megyében nincsenek olyan cégek, melyek ezen feladatot el tudnák végezni.

Zsidó Ferenc György képviselő megkérdezte, hogy a múltkori vagyonértékelés során ezek nem szerepeltek?

Pluhár László polgármester nemmel válaszolt. Tájékoztatót, hogy egyszer készült már egy felmérés, amikor a település belépett az Alföldvíz Zrt.-hez. Kiemelte, hogy most van lehetőség ezen vagyonértékelés elkészítéséhez, valamint ellenőrzések kapcsán az ellenőrző hatóságok kérhetik és ellenőrizhetik is azt. Az ajánlati felhívást Dr. Kállai Sándor ügyvéd készítette el, de a képviselő-testületnek kell elfogadnia.

Dávid Rémusz képviselő, Ügyrendi Bizottság elnöke ismertette, hogy az Ügyrendi és Szociális Bizottság az előterjesztésnek megfelelően elfogadásra javasolja az „Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) projekthez kapcsoló közművagyron értékelés elkészítése tárgyú, a Kbt. 122/A.§ szerinti közbeszerzési eljárás megindításához szükséges ajánlattételi felhívást.

Pluhár László polgármester ismertette a határozati javaslatot: Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete az „Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) projekthez kapcsoló közművagyron értékelés elkészítése tárgyú, a Kbt. 122/A.§ szerinti közbeszerzési eljárás megindításához szükséges ajánlattételi felhívást a mellékelt szöveg szerint elfogadja.

A felhívást ajánlattételre megküldi az alábbi cégeknek:

VTK Innosystem Kft. (1134 Budapest, Pattantyús u. 7.)

Pannon Forrás Kft. (1074 Budapest, Hársfa u. 8. 4.em.38.)

BDL Környezetvédelmi Kft. (1118 Budapest, Rétköz u. 5.)

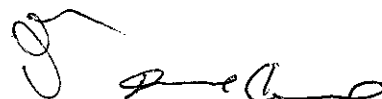
Továbbá felhatalmazza a Képviselő-testület a Polgármestert, hogy a Közreműködő szervezetnél a kezdeményezze a Támogatási Szerződés szükséges szerinti módosítását.

Kérte, szavazzanak.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül

7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi

határozatot hozta:

13/2015. (II. 12.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete az „*Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem*” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) projekthez kapcsoló közművagyron értékelés elkészítése tárgyú, a Kbt. 122/A.§ szerinti közbeszerzési eljárás megindításához szükséges ajánlattételi felhívást a mellékelt szöveg szerint elfogadja.

A felhívást ajánlattételre megküldi az alábbi cégeknek:

*VTK Innosystem Kft. (1134 Budapest, Pattantyús u. 7.)
Pannon Forrás Kft. (1074 Budapest, Hársfa u. 8. 4.em.38.
BDL Környezetvédelmi Kft. (1118 Budapest, Rétköz u. 5.)*

Továbbá felhatalmazza a Képviselő-testület a Polgármestert, hogy a Közreműködő szervezetnél a kezdeményezze a Támogatási Szerződés szükséges szerinti módosítását.

Felelős: Pluhár László polgármester
Határidő: azonnal

II. Napirendi pont: *Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata, elfogadása*

Pluhár László polgármester tájékoztatott, hogy az „*Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem*” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) pályázatunk Támogatási Szerződés alapján szükséges a településnek ilyen programmal rendelkeznie, és bizonyos időközönként felülvizsgálni. Megkérdezte, hogy van e valakinek kérdése, mivel nem érkezett, kérte, hogy fogadják el Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálatát.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül
7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

14/2015. (II. 12.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete felülvizsgálta és az előterjesztésnek megfelelően elfogadja Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programját.

Felelős: Pluhár László polgármester
Határidő: azonnal

III. Napirendi pont: „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázati felhíváshoz kapcsolódó együttműködési megállapodás elfogadása

Pluhár László polgármester ismertette, hogy az együttműködési megállapodás célja a felek közötti hosszú távú együttműködés kialakítása, annak érdekében, hogy a „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázat támogatása esetén a felek kölcsönösen segítsék egymást a Projekt lebonyolításában, az eredmények fenntartásában és az intézményi szakmai koncepció megvalósításában azért, hogy a Projekt célkitűzései és támogatható tevékenységei a legmagasabb színvonalon kerülhessenek megvalósításra. Kérte, hogy fogadják el az együttműködési megállapodást.

A képviselő-testület jelenlévő 7 tagja közül

7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi

határozatot hozta:

15/2015. (II. 12.) sz. önkormányzati képviselő-testületi határozat:

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete csatlakozni kíván Gyula Város Önkormányzata „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázatához.

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete kijelenti, hogy Gyula Város Önkormányzatával együtt kíván működni a Projekt megvalósításában, azaz a Gyula városában létrejövő multifunkcionális közösségi központ és területi közművelődési tanácsadó szolgálat kialakításában és szakmai működtetésében.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az Együttműködési megállapodás aláírására.

Felelős: Pluhár László polgármester

Határidő: azonnal

Pluhár László polgármester megkérdezte, hogy van e még valakinek kérdése.

Zsidó Ferenc György képviselő megkérdezte, hogy Lőkösházával a tárgyalások milyen szakaszban vannak.

Pluhár László polgármester elmondta, hogy pont a rendkívüli képviselő-testületi ülés után szeretne egyeztetni jegyző asszonnyal, hogy Lőkösháza Község Önkormányzata mikor került hivatalosan tájékoztatásra. Megkérte Dr. Kerekes Éva jegyzőt, hogy ismertesse a mostani helyzetet.

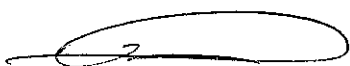
Dr. Kerekes Éva jegyző tájékoztatott, hogy az átszervezésen folyamatosan dolgoznak, folynak a dolgozókkal az egyeztetések. Az aljegyző március 9.-étől áll munkába, és fog majd felügyelni, koordinálni a kirendeltség munkáját. Részletesen a soros ülésen fog tájékoztatást adni.

Pluhár László polgármester leszögezte, hogy arra nincs lehetőség, hogy Lőkösházával kapcsolatban minden változatlan formában maradjon. Régi programokat használnak, valamint a legnagyobb élők munkára fordítással végzik a munkálatokat. A munkavégzés nincs logikusan átgondolva. Kijelentette, hogy a legnagyobb problémák a pénzügy terén vannak, a könyvelés nagyon le van maradva, viszont a felelősség az Eleki jegyzőn van. Lőkösháza most is olyan irányba tereli a dolgokat, hogy Eleket kényszer helyzetbe hozza. Hangsúlyozta, hogy Lőkösháza Község Önkormányzata bármennyire is akadályozza az átszervezést, akkor is meg fog történni. Március 1.-től átalakul a szociális ellátás, így Lőkösházáról is nagyon sok feladat átadásra fog kerülni.

Pluhár László polgármester mivel, észrevétel, hozzászólás nem érkezett, megköszönte a részvételt, majd bezárta az ülést.

K. m. f.

A képviselő-testületi ülésről kép- és hangfelvétel készült, mely részletesen tartalmazza az ott elhangzottakat, a jegyzőkönyv ennek rövidített változata.

Pluhár László
Polgármester

Dr. Kerekes Éva
jegyző

Dávid Rémusz

Pelle László
jegyzőkönyv-hitelesítők

Elek Város Polgármesterétől
5742 E l e k, Gyulai út 2.

955-2/2015

M E G H Í V Ó

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete **2015. február 12.-én (csütörtök) 15.00 órától rendkívüli képviselő-testületi** ülést tart, melyre kérem szíves megjelenését.

Az ülés helye: Polgármesteri Hivatal házasságkötő terem, E l e k.

N A P I R E N D

I. Szennyvíz VI. ütem pótmunkákkal kapcsolatos közbeszerzési eljárás elindítása

II. Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felülvizsgálata, elfogadása

Előadó

Pluhár László
polgármester

Pluhár László
polgármester

Elek, 2015. február 9.

Pluhár László sk.
Polgármester

ELŐTERJESZTÉS

az

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete

2015. február 12-i ülésére,

szennyvíz csatornahálózathoz kapcsolódó közművagyontértékelési feladatok elvégzéséhez

Tisztelt Képviselő Testület!

Az „Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) pályázatunk Támogatási Szerződés alapján a megvalósítás jelenleg folyamatban van. A közbeszerzési eljárások lefolytatását követően nettó 8.093.929,- Ft összeg maradt a projekt keretein belül.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 78.§ alapján vagyontértékelést kell készíttetni 2015. december 31-ig, Önkormányzatunk részére a vagyontértékelés az üzemeltető váltás során részben és a legminimálisabb tartalommal az akkori állapotnak megfelelően készült el.

A projektünk maradvány összegének és a tartalék keretből történő felhasználásával a jelen érvényben lévő feltételeknek, előírásoknak megfelelően a település meglévő és jelenleg kiépítés alatt álló szennyvíz csatornahálózat vonatkozásában lehetőségünk van elkészíttetni a vagyontértékelést. Továbbá a vagyontértékelés elkészítését követően lehetőségünk van a jelen projektünk (~80%-os) támogatási rátájának átszámíttatására is.

A tételes vagyonelemtár, a közművagyontértékelési szakvélemény és a pótlási terv elkészítésének előirányzata a Közreműködő Szervezet által közzé tett tájékoztató alapján az elszámolható költségek 3%, amely a jelen projektünk keretében nettó 10.773.944,- Ft jelent.

A fentiekben ismertetett feladatok elvégzéséhez és a hozzá kapcsolódó költségelőirányzat alapján Önkormányzatunknak Hirdetmény közzététele nélküli eljárást kell lefolytatni a Kbt. 122/A. § alapján (tárgyalás nélkül). Az önkormányzatnak a törvény szerint az egyenlő bánásmód elvének a betartásával lehetőleg három – a szerződés teljesítésére előreláthatólag alkalmas – mikro-, kis-, vagy közép vállalkozás ajánlattevőt kell egyidejűleg meghívnia az eljárásban.

A közművagyontértékelés elkészítésére vonatkozóan a projektmenedzser előzetesen állásfoglalást kért a Közreműködő Szervezettől és azt a tájékoztatást kapta, hogy a projekt keretein belül elvégezhető a feladat, csak a Támogatási Szerződés módosítása szükséges. Ennek figyelembevételével feltételes közbeszerzési eljárást hirdetünk meg, így a TSZ módosítását követően kerül csak aláírásra a közbeszerzési eljárás nyertesével a szükséges szerződés.

Kérem a tisztelt Képviselő Társaimat az előterjesztés és a kiküldött ajánlati felhívás tervezet megvitatására, valamint elfogadására.

Határozati javaslat:

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete az „Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) projekthez kapcsolódó közművagyontértékelés elkészítése tárgyú, a Kbt. 122/A.§ szerinti közbeszerzési eljárás megindításához szükséges ajánlattételi felhívást a mellékelt szöveg szerint elfogadja.

A felhívást ajánlattételre megküldi az alábbi cégeknek:

VTK Innosystem Kft. (1134 Budapest, Pattantyús u. 7.)

Pannon Forrás Kft. (1074 Budapest, Hársfa u. 8. 4.em.38.)

BDL Környezetvédelmi Kft. (1118 Budapest, Rétköz u. 5.)

Továbbá felhatalmazza a Képviselő-testület a Polgármestert, hogy a Közreműködő szervezetnél a kezdeményezze a Támogatási Szerződés szükséges szerinti módosítását.

Elek, 2015.....

Pluhár László
polgármester

AJÁNLATTÉTELI FELHÍVÁS

1. Ajánlatkérő neve, címe, telefon- és telefaxszáma (e-mail):

Elek Város Önkormányzata
5742 Elek, Gyula út 2.
Tel: +36-66-240-411
Fax: +36-66-240-411
E-mail: titkarsag@elek.hu
Képviselő: Pluhár László polgármester

Ajánlatkérő nevében eljáró személy:

Dr. Kállai Sándor Hivatalos közbeszerzési tanácsadó
5600 Békéscsaba, Kinizsi u. 13.
Tel/Fax: 66/444-568
E-mail: drkallaisandor@gmail.com

2. A közbeszerzési eljárás fajtája:

Hirdetmény közzététele nélküli eljárás a Kbt. 122/A. § alapján (tárgyalás nélkül).
Az eljárás indoka (jogcíme): a szolgáltatás becsült értéke nem éri el a huszonötmillió forintot.

3. A dokumentáció és a kiegészítő iratok rendelkezésre bocsátásának módja, határideje, annak beszerzési helye és pénzügyi feltételei:

Ajánlatkérő az eljárásban dokumentációt készített, amelyet a drkallaisandor@gmail.com e-mail címre küldött kérésre, elektronikus formában térítésmentesen megküld az ajánlattevők részére. A dokumentáció másra nem ruházható át, nem másolható és nem publikálható.

4. A közbeszerzés tárgya és mennyisége:

A közbeszerzés tárgya:

A támogatási ráta átszámítását befolyásoló vagyonelemek tekintetében a meglévő vagyontárgyakra vonatkozó vagyonértékelés, a tervezett beruházás költségeinek vagyonleltár szerinti objektum struktúrában történő bemutatása, valamint felújítási és pótlási terv elkészítése a KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 azonosító számú, „Elek Város szennyvízelvezetése VI. ütem” tárgyú projekthez kapcsolódóan.

Elek Város Önkormányzata Támogatási Szerződést kötött 2013. május 9. napján az „Elek Város szennyvízelvezetése VI. ütem” tárgyában KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 azonosító számon.

Elek Város területén lévő szennyvíz csatornahálózat adatai az alábbiak:

Megnevezés	Egység	I-V. ütem	VI. ütem
Gravitációs szennyvízcsatornahálózat	m	24.423	29.191

Szennyvíz-nyomóvezeték	m	3.077	3.755
Szennyvízátemelő	db	10	12
Ingatlanbekötések	db	1.759	2.039
Szennyvíztisztító telep kapacitása	m ³ /nap	600	600
Szippantott szennyvíz mennyisége	m ³ /nap	60	60

A közbeszerzés mennyisége:

Elek Város Önkormányzatának tulajdonában lévő víziközmű-vagyon részeként lévő szennyvíz csatornahálózatra vonatkozóan a támogatási intenzitás korrekcióját megalapozó adatszolgáltatást képező, átfogó vagyonértékelés, strukturált közművagyon adatbázis felállítása, valamint fejlesztési és pótlási terv elkészítése:

Elek város Önkormányzata a KEOP 1.2.0 konstrukcióban támogatást nyert szennyvízcsatorna hálózat bővítésére. Az érintett konstrukciókra benyújtott és korábban támogatást nyert projektekkel kapcsolatban lehetőség nyílt a pályázatokban benyújtott költség-haszon elemzések felülvizsgálatára, a finanszírozási hiány pontosítására és a támogatási ráta utólagos módosítására. A támogatási arány korrekcióját megalapozó adatszolgáltatás (közművagyon értékelés, egyéb szükséges tanulmányok) elkészítésének célja a költség-haszon elemzés (CBA) megfelelő pénzáramainak pontosítása, a költségadatokat megalapozottságának és ellenőrizhetőségének biztosítása, valamint a Víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvényben foglalt elvárások és a költség-haszon elemzés összhangjának megteremtése.

Ennek érdekében szükséges egy olyan átfogó vagyonértékelés lefolytatása, illetve olyan vagyonleltár létrehozása, mely lehetővé teszi az üzemeltetett víziközmű törzsvagyon valós műszaki állapotát és pótlási költségét tükröző vagyonérték kimutatását, a fenntartható vagyongazdálkodáshoz szükséges értékcsökkenési tömeg képzését, valamint a hosszú távú rekonstrukciós igények előrejelzését.

Elvárt tartalom:

Vállalkozási szerződés alapján a támogatási intenzitás korrekcióját megalapozó adatszolgáltatás elkészítése Elek Város Önkormányzat csatornahálózatának vonatkozásában, a beruházás által érintett és fejlesztéssel létrejövő víziközmű-rendszerek esetében átfogó vagyonértékelés elkészítése, strukturált közművagyon adatbázis felállítása, pótlási terv elkészítése a dokumentációban meghatározottak szerint, valamint annak egyeztetése a Közreműködő Szervezettel.

Víziközmű rendszer vagyoneértékelése, avulással korrigált pótlási költség alapú módszertan alapján, átfogó, tételes vagyoneleltár, ill. strukturált közművagyone adatbázis felállítása.

A vonatkozó jogszabályok és szakmai standardok értelmében a víziközművek vagyoneértékét költségalapú értékelési eljárással, az avulással korrigált pótlási költség módszerével kell meghatározni.

A közművagyone-értékelés során tételesen és teljes körűen számba kell venni, valamint azonosítani kell a projekt által érintett víziközmű-rendszer(ek) elemeit, a közművekről rendelkezésre álló heterogén adatforrásokot egységes adatbázisba kell rendezni.

Az avultsági mértékek megállapításához el kell végezni a rendszer műszaki állapotfelmérését a vonatkozó előírások, szabványok és szakmai normák szerint, valamint fel kell dolgozni a rendszer műszaki állapotáról már rendelkezésre álló adatokat is (műszeres diagnosztikai vizsgálatok jegyzőkönyvei, hibastatisztikák, üzemeltetői tapasztalatok stb.)

1. Közművagyone-értékelési Szakvélemény

A szakvélemény tartalmazza a felsőfokú vagyoneértékelői képesítéssel és felsőfokú szakirányú műszaki, ill. gazdasági képesítéssel is rendelkező szakértő által kiállított Közművagyone-értékelési Tanúsítványt; a megállapított vagyoneérték könyvvizsgáló által történő hitelesítését (Független könyvvizsgálói jelentés); valamint a projekt által érintett víziközmű-rendszer(ek) bemutatását, műszaki állapotának jellemzését, és a megállapított vagyoneérték összegzését objektum, ill. objektumcsoportok szerinti bontásban, a pótlási költség valamint az állagmutató megadásával.

2. Tétéles vagyoneleltár

A vagyoneértékelés során, homogén műszaki ismérvekkel rendelkező objektumok ill. objektumcsoportok szerint strukturált, objektum szintű eszköz- ill. vagyoneleltárt kell készíteni. Ennek objektumonként, ill. amennyiben értelmezhető, összesítve is tartalmaznia kell legalább az alábbiakat:

- az egyes objektumok azonosítását, (térbeni és leltári értelemben egyaránt)
- az objektumok főbb (a pótlási érték meghatározásához elengedhetetlen) műszaki jellemzőit
- az állapotfelmérés alapján az avultsági mutatókat és a pótlás várható évét,
- az objektumok pótlási költségét (összetett objektumon belül legalább építészeti, gépészeti, energia ellátás és irányítástechnika bontásban)
- a megállapított vagyoneértéket,
- a vagyoneértékelés megalapozottságát alátámasztó adatforrások leírását

Az adatokat olyan részletezettséggel és mélységben kell megadni, mely alapján az adott víziközmű, vagyoneleltárban szereplő pótlási költsége és állagmutatója kellő megalapozottsággal meghatározható. A pótlási költség meghatározása történhet:

- fajlagos költség útmutató alapján („SEGÉDLET a KEOP-ból támogatott projektek fajlagos költségmutatóinak meghatározásához - A vízellátás, vízkezelés, szennyvízelvezetés és - tisztítás fajlagos költségei”), valamint

- nem tipizálható objektumok esetében aktuális piaci információk alapján, megfelelően dokumentált, egyedi költségkalkulációval.

A megfelelő objektum-lehatárolás szerint strukturált vagyonelemtárnak alkalmasnak kell lennie

- a víziközművek valós vagyonelemeknek szakmailag korrekt meghatározására és alátámasztására,
- a meglévő műszaki rendszer hosszú távú rekonstrukciós igényeinek minél pontosabb előrejelzésére (objektumonként megállapított pótlási költség és a pótlás várható éve alapján).
- a beruházással létrehozott, új eszközök esetében az egységes adatstruktúra kialakítására

A projektek beruházási költségeit is meg kell adni a vagyonelemtár elkészítése során felállított objektum struktúrában, tehát a vagyonelemtárt zöld mezős beruházások esetén is el kell készíteni.

3. Pótlási Terv

A rekonstrukciós igények előrejelzése alapján el kell készíteni a projekt által érintett rendszer Pótlási Tervét, mely egyrészt a felülvizsgálat során a költség-haszon elemzés megfelelő pénzáramai között, másrészt a 2011. évi CCIX. törvény szerinti Gördülő Fejlesztési Terv adott rendszerre vonatkozó, hosszú távú felújítási és pótlási tervrészében kell szerepeltetni.

Mennyiség:

1)

- A meglévő/működő vagyonelemek esetében a vagyonelemértékelés (projektnek megfelelő részletezettséggel) 2 példány papír alapon és 2 példány elektronikus formában.
- A meglévő rendszer pótlási tervének elkészítése (a pótlási terv illeszkedjen a gördülő fejlesztési terv kialakítandó struktúrájába, objektum szinten tartalmazza az egyes objektumok a pótlási költségét és az avulási mértékét) 1 példány papír alapon és 2 példány elektronikus formában.
- A beruházás által érintett és fejlesztéssel létrejövő víziközmű-rendszerek „avulással korrigált pótlási költség” módszertana alapján, a homogén műszaki ismervekkel rendelkező objektumok szerint strukturált eszköz és vagyonelemtár felállítása 1 példány papír alapon és 2 példány elektronikus formában.

- 2) A sikeres műszaki-átadás átvételi eljárás után (Megrendelő által átadott megvalósulási dokumentáció szerint) a vagyonelemértékelés és pótlási terv egyszeri aktualizálása és annak dokumentálása.

A felállított átfogó, tételes vagyonelemtár és közművagyon adatbázis alapján lehetővé kell válnon:

- a vízközmű vagyon objektumonkénti azonosítása, műszaki mennyiségi jellemzőinek és műszaki specifikációinak, valamint állapotjellemzőinek és gazdasági jellemzőinek meghatározása
- a vagyonelemérték meghatározása objektumonkénti bontásban az avulással korrigált pótlási költség módszertana alapján

- az állapotfelmérés eredményeinek feldolgozásával, az objektumonként meghatározott várható pótlás ideje és az újraelőállítási költség alapján a rekonstrukciós igények előrejelzése
- a megállapított vagyonérték alapján elszámolható éves értékcsökkenés meghatározása
- a vagyongazdálkodást támogató összesített adatok és kimutatások lekérdezése
- pótlási terv

Az Ajánlattevő a vagyonértékelés eredményeit az irányadó vagyonértékelési szabványoknak megfelelő vagyonértékelési szakvéleményben foglalja össze. A vagyonértékelés hitelességét az Ajánlattevő által kiadott vagyonértékelési tanúsítvánnyal, valamint független könyvvizsgálói záradékkal köteles alátámasztani.

CPV kód: 71244000-0 Költségszámítás, költségfelügyelet

5. A szerződés meghatározása, amelynek megkötése érdekében a közbeszerzési eljárást lefolytatják:

Vállalkozási szerződés.

Szolgáltatási kategória száma: 27

6. A szerződés időtartama, vagy a teljesítés határideje:

A teljesítés határideje: 90 nap

A Szerződés mindkét fél általi aláírásának napján lép hatályba.

Amennyiben az ajánlatkérő, illetve a víziközmű szolgáltató a feladat ellátáshoz szükséges adatokat nem tudja megfelelő ütemezésben biztosítani, abban az esetben a teljesítési határidő módosítására kerülhet sor, a szerződéstervezetben leírtak szerint.

Vállalkozó teljesítése a sikeres műszaki-átadás átvételi eljárás után (Megrendelő által átadott megvalósulási dokumentáció szerint) vagyonértékelés és pótlási terv egyszeri aktualizálásáig és annak dokumentálásáig tart.

7. Teljesítés helye:

5742 Elek, Gyulai út 2.

NUTS-kód: HU-332

8. Az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételei:

A szerződés finanszírozása:

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretén belül, a Szennyvízelvezetés és tisztítás című, KEOP-1.2.0 konstrukciós számú pályázat megvalósítása keretében megkötésre került Támogatási Szerződés szerint az Európai Unió, a Magyar Állami Költségvetés és az Ajánlatkérő forrásaiból történik.

A szerződésszerű és a jogszabályoknak megfelelő számlák és mellékletei átutalással kerülnek kiegyenlítésre figyelemmel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre:

- Kbt.;
- Ptk.;
- 4/2011. (I.28.) Kormányrendelet;

Számlázás és kifizetés rendje:

Az ajánlatkérőként szerződő fél az ajánlattevőként szerződő félnek az ellenszolgáltatást a Kbt. 130. § (3) bekezdése, a 4/2011. Kormányrendelet vonatkozó rendelkezései valamint a KEOP Támogatási Szerződés szerint teljesíti, közvetlen **szállítói kifizetéssel**.

A kifizetés határidejébe a Kedvezményezett (az ajánlatkérőként szerződő fél) által hiánypótlásra igénybe vett időtartam nem számít be.

Az ajánlattétel, a szerződés és a kifizetések pénzneme magyar forint (HUF).

Az ÁFA mértéke a mindenkor hatályos, vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerinti.

Ajánlattevő 1 db számla benyújtására jogosult:

Ajánlattevő 1 db számla benyújtására jogosult az alábbi dokumentumok Ajánlatkérő részére történő átadását követően:

Ajánlattevő a számla kiegyenlítését követően térítésmentesen látja el a felmerülő további feladatait (egyszeri aktualizálás és dokumentálása).

Előleg:

Ajánlatkérő a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 57./A § (1) bekezdése alapján biztosítja annak lehetőségét, hogy a nyertes ajánlattevő „szállítói előleget” igényeljen a szerződés elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékben.

A „szállítói előleget” a nyertes ajánlattevő közvetlenül a közreműködő szervezettől igényelheti az ajánlatkérő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlatkérő az értesítéstől számított 5 napon belül jelezheti a szállítói előleggel kapcsolatos fenntartását. Ennek hiányában a szállítói előleg-igénylést az ajánlatkérő részéről elfogadottnak minősül.

A nyertes ajánlattevő az előlegre akkor jogosult, ha teljesíti az elszámolható összeg 10%-a és az igényelt szállítói előleg különbözetére jutó támogatás összegének megfelelő mértékű, a Kormány európai uniós források felhasználásával kapcsolatos irányító hatósági feladatok ellátására kijelölt tagja javára szóló, a Kbt. 126. § (6) bekezdése szerinti biztosíték-nyújtás kötelezettségét. A gazdasági társaság vagy nonprofit szervezet szállító cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselőjének vagy legalább 50%-os közvetlen tulajdonrészrel rendelkező tulajdonosának, vagy együttesen legalább 50%-os közvetlen tulajdonrészrel rendelkező természetes személy tulajdonosainak kezességvállalása, vagy garanciaszervezet által vállalt kezesség, valamint az Áht. 92. § (1) bekezdése szerinti állami kezesség is elfogadható a szállítói előleg biztosítékeként.

A szállítói előleg igénylése esetén az ajánlattevőnek az ajánlatban nyilatkoznia kell az előleg visszafizetési biztosíték határidőre történő rendelkezésre bocsátásáról. Az előleg kifizetésének feltétele, hogy az előlegnyújtásra vonatkozó kérelemmel és előlegszámlával együtt a nyertes ajánlattevő bemutassa az előleg-visszafizetési biztosítékot is.

A nyertes ajánlattevő köteles biztosítani, hogy az előleg-visszafizetési biztosíték érvényben marad és lehívható mindazon időpontig, amíg az előleg összege visszafizetésre nem került.

Egyéb irányadó jogszabályok:

- a) a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet;
- b) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 36/A §.
- c) az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
- d) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- e) a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 125. §. (4)-(5) bek.

Az ajánlattétel, a szerződés és a kifizetések pénzneme forint (HUF).

9. Annak meghatározása, hogy az Ajánlattevő tehet-e többváltozatú (alternatív) ajánlatot, valamint a rész ajánlattétel lehetősége, vagy annak kizárása:

Az Ajánlattevő nem tehet több változatú ajánlatot.

Részekre történő ajánlattétel nem lehetséges.

10. Az ajánlatok értékelési szempontja:

Legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás.

11. Kizáró okok és megkövetelt igazolási mód:

Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, akivel szemben a Kbt. 56. § (1) bek. foglalt kizáró okok bármelyike fennáll. Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, akivel szemben a Kbt. 56. § (2) bekezdése szerinti kizáró ok fennáll. Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, akivel szemben a Kbt. 57. § (1) bek.-ben felsorolt kizáró okok bármelyike fennáll.

A Kbt. 122. § (1) bek. és a 310/2011. (XII. 23.) Korm. r. 12. §-a szerint az ajánlattevőnek nyilatkoznia kell, hogy nem tartozik a felhívásban előírt kizáró okok hatálya alá, valamint a Kbt. 56. § (1) bek. k) pontját a 310/2011. (XII. 23.) Korm. r. 12. §-a rendelkezései szerint kell igazolni.

Továbbá az ajánlattevőnek az ajánlatban nyilatkoznia kell a Kbt. 58. § (3) bekezdése szerint, hogy a szerződés teljesítéséhez nem vesz igénybe a Kbt. 56. § és a Kbt. 57.§. (1) pontja szerinti, a felhívásban előírt kizáró okok hatálya alá eső alvállalkozót, valamint az általa alkalmasságának igazolására igénybe vett más szervezet nem tartozik a Kbt. 56. § és a Kbt. 57.§. (1) szerinti, a felhívásban előírt kizáró okok hatálya alá. A Kbt. 57. §-ában foglalt kizáró okok esetében az alvállalkozó és az alkalmasság igazolásában részt vevő más szervezet vonatkozásában az ajánlattevőnek a 310/2011. (XII. 23.) Korm. r. (a továbbiakban: Kr.) 10. § rendelkezései szerint kell eljárnia.

A kizáró okok fenn nem állására vonatkozó, az ajánlattevő, az alvállalkozó és az alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő által tett nyilatkozatoknak a jelen felhívás megküldése napjánál nem régebbi keltezésűnek kell lenniük.

12. Alkalmassági követelmények, az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatok és a megkövetelt igazolási mód:

12.1. Gazdasági és pénzügyi alkalmasság

Az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatok és a megkövetelt igazolási mód:

Ajánlattevő csatolni köteles:

P/1. A Kr. 14. § (1) bekezdése b) pontja szerint saját vagy jogelődje számviteli jogszabályok szerinti beszámolóját *(ha a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország joga előírja közzétételét)* az ajánlattételi felhívás megküldését megelőző három lezárt üzleti év vonatkozásában, amennyiben az Ajánlatkérő által kért beszámoló a céginformációs szolgálat honlapján (*www.e-beszamolo.kim.gov.hu*) nem ismerhető meg. Ez utóbbi esetben a beszámoló becsatolása helyett elegendő nyilatkozni arra nézve, hogy a beszámoló a kérdéses honlapon elérhető.

A Kr. 14. § (2) bekezdése szerinti esetben a később létrejött gazdasági szereplő(k) nyilatkozatát az előírt árbevétel vonatkozásában.

Irányadó továbbá a Kr. 14. § (3) bekezdése.

A Kr. 14. § (5) bekezdése szerinti esetben a minősített ajánlattevők elektronikusan elérhető hivatalos jegyzékén való szereplés tényét, illetve az (5) bekezdésben leírt más igazolási módot is elfogad az Ajánlatkérő. Ebben az esetben erre a tényre, illetve igazolási módra az ajánlatban hivatkozni kell.

12.2. Műszaki és szakmai alkalmasság:

Az alkalmasság megítéléséhez szükséges adatok és a megkövetelt igazolási mód:

Ajánlattevő csatolni köteles:

M/1. Azoknak a szakembereknek (szervezeteknek) - különösen a minőség-ellenőrzésért felelősöknek - a megnevezése, végzettségének és képzettségének ismertetése, akiket a beruházás teljesítésébe be kíván vonni az ajánlattevő. A szakemberek bemutatása során a képzettséget alátámasztó önéletrajz, valamint az adott szakemberek a rendelkezésre állás tekintetében aláírt nyilatkozatok csatolandók (Kr. 15. § (3) bek. d) pont

A műszaki és szakmai alkalmasság igazolására alkalmazandó a Kbt. 55. § (4)-(6) bekezdése és a Kr. 15-17. §-ai.

Az alkalmasság minimum követelménye(i):

Ajánlattevő alkalmatlan, ha:

P/1. A saját vagy jogelődje mérleg szerinti eredménye a vizsgált időszakban egynél több üzleti évben negatív.

A Kr. 14. § (2) bekezdése szerinti esetben, a később létrejött gazdasági szereplőknek a közbeszerzés tárgyából származó *(általános forgalmi adó nélkül számított)* árbevétele a működésének ideje alatt nem éri el összesen a nettó 5.000.000,- HUF összeget.

A Kr. 14. § (8) bekezdése alapján az ajánlatkérő lehetővé teszi, hogy a fentiekben foglalt igazolási módok (P1.) helyett elfogadja az ajánlattevő arra vonatkozó nyilatkozatát is, hogy megfelel az ajánlatkérő által előírt alkalmassági követelményeknek.

M/1. Nem rendelkezik:

A) minimum 1 fő mérnökkel. Magyarországi szakember esetén a 266/2013. (VII. 11) Korm. rendelet szerinti VZ-TEL vagy VZ-T (víz mérnöki) kategóriájú jogosultsággal kell rendelkezni az ajánlattétel időpontjában, más tagállamban megszerzett jogosultság esetén, a szerződés megkötéséig kell majd kamarai regisztrációval rendelkeznie a szakembernek

B) minimum 1 fő felsőfokú vagyonértékelői képesítéssel és felsőfokú műszaki vagy gazdasági képesítéssel is rendelkező szakemberrel. A szakemberek között átfedés megengedett.

Az előírt alkalmassági követelményeknek a közös ajánlattevők együttesen is megfelelhetnek, illetve a gazdasági pénzügyi alkalmasság vonatkozásában elegendő, ha a közös ajánlattevők

közül egy felel meg /Kbt. 55. § (4) bekezdés szerint/. Más szervezet kapacitásaira történő támaszkodás esetén a Kbt. 55. § (5) bekezdésében, valamint az 55. § (6) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak az irányadóak.

A Kr. 17. § (6) bekezdése alapján az ajánlatkérő lehetővé teszi, hogy a fentiekben foglalt igazolási módok (M1.) helyett elfogadja az ajánlattevő arra vonatkozó nyilatkozatát is, hogy megfelel az ajánlatkérő által előírt alkalmassági követelménynek.

13. Az ajánlattételi határidő:

2015. március 2. napja 10:00 óra

14. Az ajánlat benyújtásának címe:

Lebonyolító székhelyén
Dr. Kállai Sándor 5600 Békéscsaba, Kinizsi u. 13.

15. Az ajánlattétel nyelve:

Magyar. Más nyelven nem nyújtható be ajánlat.

16. Az ajánlatok felbontásának helye és ideje:

Dátum: 2015. március 2. napja 10:00 óra

Helyszín: Dr. Kállai Sándor 5600 Békéscsaba, Kinizsi u. 13. II. 223. sz. iroda

17. Az ajánlati kötöttség minimális időtartama:

Az ajánlati kötöttség időtartama 30 nap. (Kbt. 96. § (4) bek.)

18. Annak meghatározása, hogy az ajánlatkérő alkalmazza-e a 122. § (9) bekezdését:

nem

19. A szerződéskötés tervezett időpontja:

Az összegzés megküldését követő 11. napon

Helyszín: Ajánlatkérő székhelyén

A Kbt. 124. § (5) bekezdése értelmében az összegezésnek az ajánlattevők részére történt megküldése napjától a nyertes ajánlattevő ajánlati kötöttsége további harminc nappal meghosszabbodik. Az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttség időtartama alatt köteles megkötni, nem köthető meg azonban az összegezés megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig [Kbt. 124. § (6) bekezdés].

20. Európai Unióból származó forrásból támogatott közbeszerzés esetén az érintett projektekre (programra) vonatkozó adatok

„Elek Város szennyvízelvezetése VI. ütem” - KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 tárgyú pályázat

21. További információk:

1.) A nyertes(ek) által létrehozandó gazdasági társaság, illetve jogi személy (adott esetben): Nem követelmény

2) A hiánypótlás lehetősége:

Ajánlatkérő hiánypótlási lehetőséget biztosít a Kbt. 67. § alapján.

3) Ajánlattevő csatolni köteles:

- a cégkivonatban / nyilvántartási adatokat tartalmazó kivonatban / vállalkozói igazolványban, stb. rögzített képviselő aláírási címpéldánya / aláírás mintája *(ha az ajánlatban aláíró vagy szignáló ettől eltérő személy, úgy csatolandó a képviselő aláírási címpéldányán / aláírás mintáján túl ezen személy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazása, amely tartalmazza a meghatalmazott aláírását is)*;
- nyilatkozatát a Kbt. 60. § (3) és (5) bekezdésében meghatározottakra;
- nyilatkozatát a Kbt. 40. § (1) bekezdésére *(adott esetben nemleges nyilatkozat csatolása kötelező)*;
- nyilatkozatát a Kbt. 58. § (3) bekezdésére;
- nyilatkozatát a Kbt. 55. § (5) bekezdése szerinti szervezet *(vagy személy)* igénybevétele esetén a következő tartalommal: szervezet megjelölése; azon alkalmassági követelmény(ek) megjelölése, amely(ek) igazolása érdekében az ajánlattevő ezen szervezet erőforrására (is) támaszkodik *(adott esetben nemleges nyilatkozat csatolása kötelező)*

4) A Kbt. 55. § (5) bekezdése szerinti szervezet (vagy személy) igénybevétele esetén a szervezet (személy) által csatolandó:

- a szervezet nyilatkozata a szerződés teljesítéséhez szükséges erőforrások rendelkezésre állása tekintetében a Kbt. 55. § (5) bekezdésében meghatározottak szerint;
- a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezet az előírt igazolási módokkal azonos módon köteles igazolni az adott alkalmassági feltételnek történő megfelelést.

5) Egyéb csatolandó nyilatkozatok

Csatolandóak a dokumentációban meghatározott nyilatkozatok

6) Formai követelmények:

Az ajánlatot a Kbt. 61. § (1) bekezdése alapján írásban, zárt csomagolásban; felolvasó lappal [Kbt. 60. § (6) bekezdés] és tartalomjegyzékkel ellátva; 1 (egy) eredeti példányban (továbbá digitálisan CD-n vagy DVD-n az eredeti ajánlatot beszkenelve pdf formátumban kell benyújtani. Az ajánlattevőnek cégszerűen aláírt nyilatkozatot kell az ajánlatában becsatolnia, melyben nyilatkozik, hogy az elektronikus formában benyújtott ajánlat jelszó nélkül olvasható, nem módosítható, és a tartalma a papír alapú (eredeti pld) ajánlat tartalmával megegyezik.

A benyújtott ajánlatokat az alábbi felirattal kell ellátni: **„Közművagyon értékelés elkészítése - Elek Város szennyvízelvezetése VI. ütem, KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 projekt keretében.”**, továbbá **„Nem bontható fel a bontási eljárás megkezdése előtt!”**.

Az ajánlat formai követelményeire a Kbt. 60. § (1) bekezdése, valamint a dokumentációban foglaltak az irányadók.

Az ajánlat minden olyan oldalát, amelyen – *az ajánlat beadása előtt* – módosítást hajtottak végre, az adott dokumentumot aláíró személynek vagy személyeknek a módosításnál is kézjeggyel kell ellátni.

7) Ajánlati ár

Az ajánlattevőnek az ajánlati árat a felolvasólapon nettó HUF összegben kell meghatároznia.

Az ajánlati árnak teljes körűnek kell lennie, annak tartalmaznia kell minden járulékos költséget (*átalányár*).

8) Dokumentumok benyújtásának módja:

Tárgyi eljárásban valamennyi dokumentum egyszerű másolatban is benyújtható a Kbt. 36. § (3) bekezdése alapján. Az idegen nyelvű okiratok magyar nyelvű fordításban is csatolandók.

Eredeti vagy hiteles másolatban kötelező benyújtani az olyan nyilatkozatot, amely közvetlenül valamely követelés érvényesítésének alapjául szolgál.

9) Értékszámítás alapja

Az ajánlatokkal kapcsolatos valamennyi érték (*pl.: EUR-ban megadott referencia*) átszámításának alapját a hirdetmény megküldésének napján érvényes MNB devizaárfolyama képezi. Ha ezen a napon az MNB nem tett közzé hivatalos devizaárfolyamot, akkor az azt követő első közzététel képezi az átszámítás alapját.

10) Tájékoztató a munkavállalók védelméről és a munkafeltételekről

Ajánlattevő a Kbt. 54. § (1) szerint tájékozódni köteles a munkavállalók védelmére és a munkafeltételekre vonatkozó olyan kötelezettségekről, amelyeknek a teljesítés helyén és a szerződés teljesítése során meg kell felelni.

11) Szerződéskötés:

Ajánlatkérő a Kbt. 124. § (4) bekezdése alapján a szerződést az eljárás nyertesével (*részekre történő ajánlattétel esetén a részek tekintetében nyertesekkel*) vagy – *visszalépése esetén* – az ajánlatok értékelése során a következő legkedvezőbb ajánlatot tevőnek minősített szervezettel (*személlyel*), ha őt az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezésben megjelölte.

12) Irányadó idő:

Az ajánlattételi felhívásban és dokumentációban valamennyi órában megadott határidő magyarországi helyi idő szerint értendő.

13) További feltételek:

Jelen felhívás pénzügyi, gazdasági és műszaki, szakmai alkalmasság szerinti feltételei és ezek előírt igazolási módja a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékébe történő felvétel feltételét képező minősítési szempontokhoz képest nem szigorúbbak.

Ajánlatkérő felhívja ajánlattevők figyelmét, hogy az ajánlatban benyújtott igazolások, nyilatkozatok tartalmát ajánlatkérő jogosult a Kbt. 58. § (4) és (5) bekezdésben leírtak szerint ellenőrizni.

Ajánlatkérő előírja, hogy a létrejövő szerzői jogi védelem alá eső műveknek, alkotásoknak az Ajánlatkérő (Kedvezményezett) tulajdonába kell kerülniük, és a teljesítés során keletkező, a szerzői jogi védelem alá eső alkotáson az Ajánlatkérő (Kedvezményezett) területi korlátozás nélküli, határozatlan idejű, kizárólagos és harmadik személynek átadható felhasználási jogot szerez, továbbá jogot szerez az alkotás (terv) átdolgozására.

Az Ajánlatkérő felhívja a figyelmet a Kbt. 40.§ (3)-(4) bekezdésében foglaltakra, és ezzel kapcsolatban tájékoztatja az ajánlattevőket, hogy támogatásra irányuló igényt nyújtott be, vagy fog benyújtani. A támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényelnél kisebb összegben történő elfogadását olyan körülménynek kell tekinteni, amelyre az ajánlatkérő - a szerződés megkötésére vagy teljesítésére képtelenné válása okaként - hivatkozhat [76. § (1) bekezdés d) pont, 124. § (9) bekezdés], valamint az ajánlatkérő jogosult a támogatási szerződés megkötését vagy meghatározott összegben történő megkötését a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötendő szerződés hatályba lépését felfüggesztő feltételként is kikötni.

A jelen ajánlattételi felhívásban nem szabályozott kérdések tekintetében a 2011. évi CVIII. tv. (Kbt.), és a 310/2011. (XII.23.) Korm. rend. előírásai az irányadóak.

22. Ajánlattételi felhívás megküldésének napja: 2015. február 13.

Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

Az „*Elek város szennyvízelvezetése VI. ütem*” című, (KEOP-1.2.0/09-11-2012-0020 kódszámú) pályázatunk Támogatási Szerződés alapján szükséges a településnek ilyen programmal rendelkeznie, és bizonyos időközönként felülvizsgálni.

Határozati javaslat

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete felülvizsgálta és az előterjesztésnek megfelelően elfogadja Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programját.

„Mire egy probléma mindenki számára nyilvánvaló lesz, gyakran már nem lehet megoldani.” (Dennis L. Meadows)

ELEK VÁROS

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

Készítette:

LanFarm Kft.
6400 Kiskunhalas, Platán utca 17.

2015. január

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal

Kun Istvánné

osztályvezető

Boruzs Edit

vezető-tanácsos

A dokumentumot készítették:

Vörösné Vinczek Julianna
Környezetmérnök

Fehér Tamás
Környezetmérnök

Felhasznált szakirodalom:

Elek Környezeti Fenntarthatósági Terv
Helyi Esélyegyenlőségi Program Elek Város Önkormányzata
Elek Város Önkormányzati Képviselő-testületének 13/2006. (IV.27.) Elek város helyi építészeti örökségének védelméről
Eleki Kistérség Környezetvédelmi Programja és Hulladékgazdálkodási terve
Magyarország Kistájainak Katasztere
Elek Város Önkormányzati Képviselő-testületének 17/2006. (VII. 13.) Elek Város Önkormányzata Helyi Építési Szabályzatáról
18/2001.(VI.28.) MÖKT Elek város környezetvédelméről
KSH: 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS Területi adatok Békés megye
Feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv Békés megye 2013-2018
Békés Megyei Területfejlesztési Konceptió 2012

www.elek.hu

hu.wikipedia.org/wiki/Elek

termesztvedelem.hu

<http://www.helyicivil.hu/j/elek-egyesulet-alapitvany/oktatasi>

www.wikipedia.hu enciklopédia)

ELŐSZÓ

Elek Város Önkormányzata megrendelte a Város Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Tervének, Programjának elkészítését a LanFarm Kft-től nyertes ajánlattételt követően. Ennek megfelelően és a program elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve készítettünk két kérdőívet, melynek kiértékelésével ismereteket szerezhetünk a Város környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről a lakosság Városhoz való hozzáállásáról.

Ennek lényege, hogy a kérdőívek által megismert adatokból, információkból olyan fenntarthatósági célokat fogalmazzunk meg, melyek elősegítik a Local Agenda 21 három fő pillérének (társadalmi, gazdasági, környezeti), ezáltal a Fenntarthatósági Fejlődés javítását Elek Városában.

Elek Város Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felépítése

1. A LA 21 program általános bemutatása.
2. Helyzetelemzés: Elek város bemutatása (földrajzi, történeti, természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
3. Helyzetértékelés: adatgyűjtés céljából kitöltött kérdőívek értékelése, SWOT analízis és táblázatok, diagramok elkészítése a kapott adatok alapján.
4. Stratégia: fenntarthatósági célok megfogalmazása, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
5. Megvalósítás: a LA21 3 pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok meghatározása.
6. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.
7. Értékelés (audit) és visszacsatolás: az előrehaladás és teljesítmény értékelése, tervezési folyamat megisméltése meghatározott időközönként.

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

1. *Külföldi és hazai példák feltárása, a Local Agenda 21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése*
 - ✦ A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása
2. *Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés*
 - ✦ A Local Agenda 21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
 - ✦ A Város gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
 - ✦ A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
 - ✦ A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.
3. *Partnerség, bevonás*
 - ✦ A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, középiskolák kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása és az Önkormányzat honlapjára felhelyezett kérdőívvel történő információ, adatgyűjtés.

4. Stratégiai csoport felállítása

- ✦ A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a Local Agenda 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- ✦ A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- ✦ A tervezés felügyelete, koordinációja.
- ✦ A korábbi ágazati tervek beépítése a Local Agenda 21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- ✦ Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- ✦ A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum*, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a Város hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a fentebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a Local Agenda 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére. A monitoring csoport felállítása a stratégiai csoportban helyet kapó intézményi képviselők feladata.

1. A LOCAL AGENDA 21 PROGRAM ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

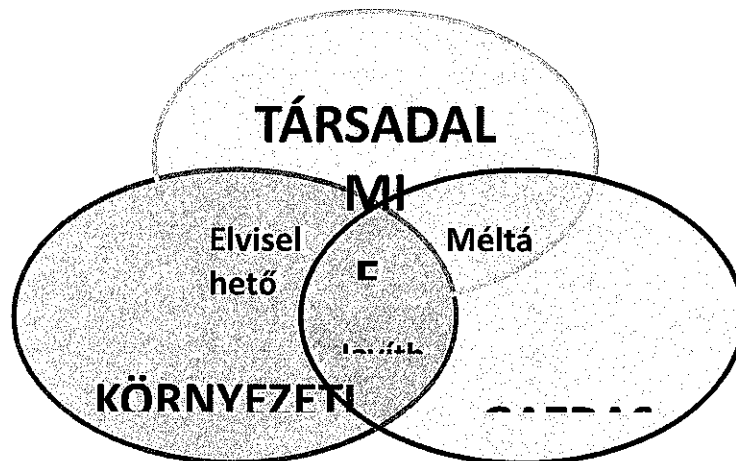
A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnök nő vezetett. (E huszonnégy tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: *"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket"*.
(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pillérek és mindhárom együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: *"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."* (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

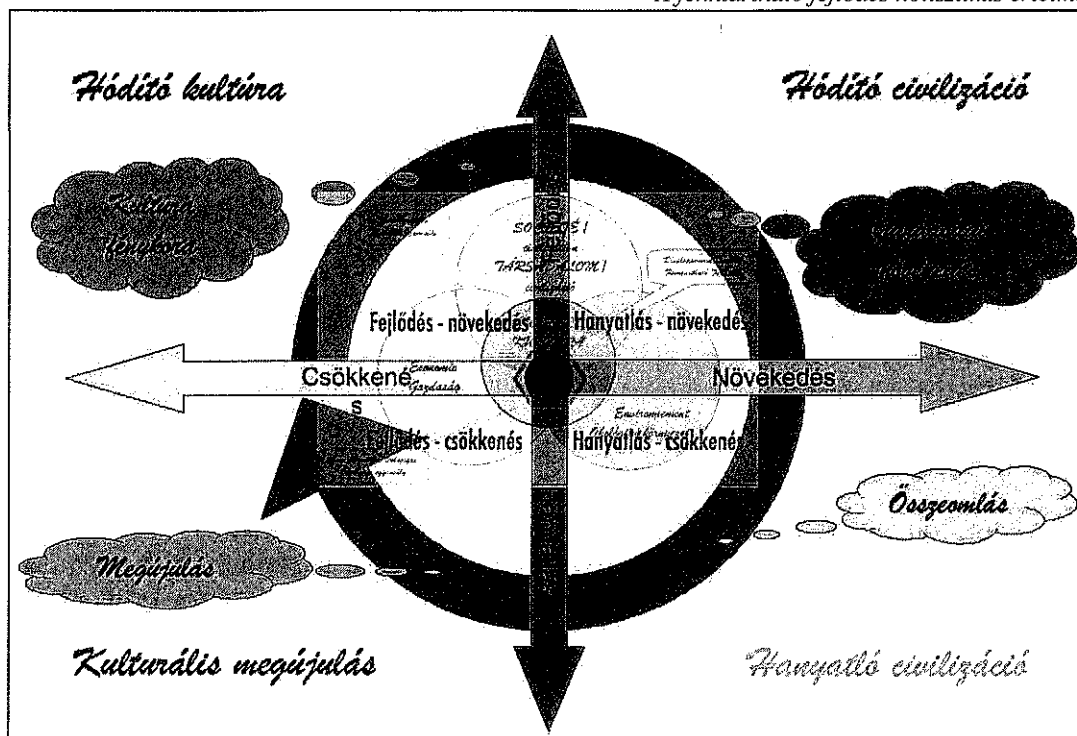
Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

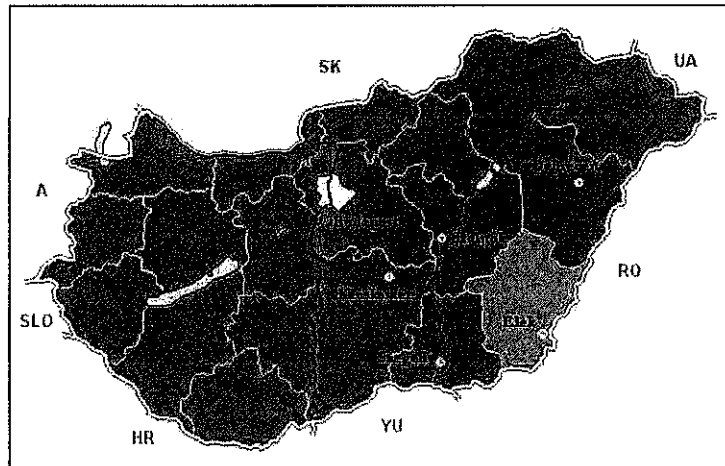
- # a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- # a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- # környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

HELYZETELEMZÉS

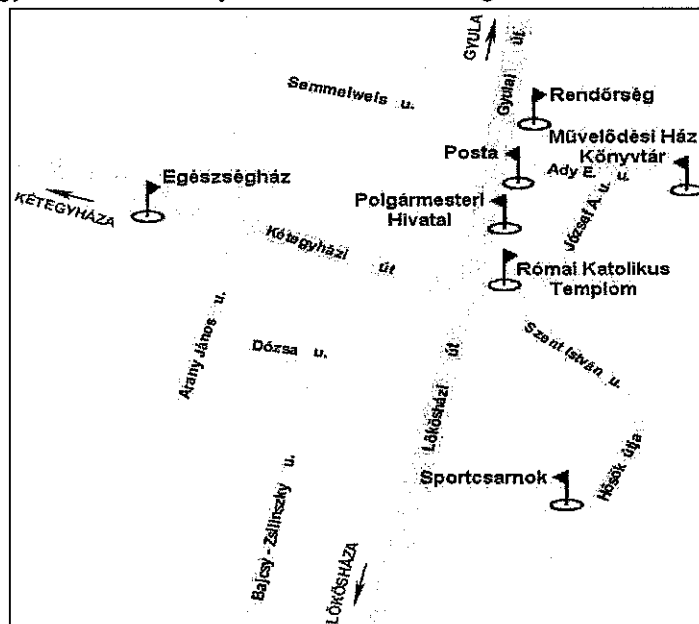
A fenntartható fejlődést szolgáló optimális célkitűzések, illetve a megvalósítás lépéseinek meghatározásához elengedhetetlen feltétel a település fennálló helyzetének alapos ismerete. A vizsgálati munkarészben részletesen elemzésre kerülnek az ökológiai, társadalmi és gazdasági adottságok.

Földrajzi elhelyezkedés

Elek város hazánk délkeleti határa mentén, Békés megyében, sík vidéken a földrajzi $21^{\circ}15'$ hosszúsági és $46^{\circ}38'$ szélességi fokon, 92,25 Bfm. tengerszint feletti magasságban. Közúton a 44. sz. főútról, Gyula felől közelíthető meg a település a legkönnyebben. Szomszédai északon 14 km-re Gyula, nyugaton 6 km-re Kétegyháza, délkeleten 14 km-re Lőkősháza, 14 km-re Nagykamarás, Keleten Románia fekszik (a magyar-román határ közvetlen közelében fekszik). A város közigazgatási területe 5490 hektár, belterületet 411 hektár, lakossága 5516 fő.

A romániai Otlaka irányában nagyobb rendezvények alkalmával ideiglenes határátkelő nyitása kezdeményezve történt. Állandóan üzemelő, nemzetközi közúti határátkelő működik Gyulán, vasúti határátkelő pedig a 10 km-re fekvő Lőkősházán. Elek nem rendelkezik vasútállomással, a legközelebbi vasútállomás Kétegyházán, Elektől 6 km-re található, a Budapest- Békéscsaba- Arad fővonal részeként.

Elek város térképe.

Elek elhelyezkedése EU NUTS – rendszer szerint:

- NUT 1: Országos szint Magyarország
- NUT 2: Regionális szint Kelet-Alföldi Régió
- NUT 3: Megyei szint: Csongrád megye
- NUT 4: Kistérségi szint: Gyulai kistérség

Külső kapcsolatok, testvérvárosok

- Alerheim, Németország (1992)
- Borossebes, Románia (1992)
- Gerlingen, Németország
- Gerolzhofen, Németország (1990)
- Laudenbach, Németország (1994)
- Leimen, Németország (1992)
- Nagykapos, Szlovákia (1996)
- Ottlaka, Románia (1997)

- ✦ Gerolzhofen város Bajorország északi részén található, közigazgatási székhely, mintegy 7.000 lakosa van. Elek 1724-es újratelepítéskor báró Harruckern János György Gerolzhofenből és környékéről hozott német telepeseket Elekre.
- ✦ Leimen város Heidelberg és Mannheim városok közelében fekszik. Leimenben és környékén sok egykori eleki lakos él, akiket a II. Világháborút követően, a kollektív bűnösség jegyében kitelepítettek Elekről. Leimenben van az Eleker Heimatkomitee székhelye.
- ✦ A több mint 6.000 lakosú Laudenbach településen Leimenhez hasonlóan sok egykori eleki, kitelepített lakos él. Ezek az emberek a kényszerű kitelepítést követően itt találták meg új hazájukat, kötődésük szülőfalujukhoz azonban fennmaradt.
- ✦ Az 1600 lakosú Alerheim település fő vonzereje a szép természeti környezet, ami különösen kedvez a kerékpáros és vándorturizmusnak. Története több mint 1200 évre nyúlik vissza.

Népességének alakulása:

Állandó népességének száma a legfrissebb 2011-es adatok szerint 4927 fő.

- 1840: 3163 fő
- 1851: 3090 fő
- 1910: 7261 fő
- 1940: 9327 fő
- 1983: 5839 fő
- 1990: 5582 fő
- 2001: 5531 fő
- 2010: 4985 fő

A lakosság megoszlásának alakulása:

Év	18 év alattiak	18 év felettek
2005	1100	4319
2006	1071	4314
2007	1034	4251
2008	1336	3326
2009	965	4182
2010	938	4143
2011	911	4085
2012	871	4098

A lakosság mozgása:

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Elvándorlás (fő)	Bevándorlás (fő)
2005	41	-	-	32
2006	31	-	-	30
2007	45	-	-	54
2008	59	-	-	32
2009	51	73	133	106
2010	40	107	157	158
2011	42	92	160	125
2012	39	89	148	145

A településen megtalálható népcsoportok megoszlása:

2001-ben a város lakosságának 84%-a magyar, 8%-a román, 4%-a cigány és 4%-a német nemzetiségűnek vallotta magát, illetve kisebb szlovák közösség is él itt.

A település vallási szerkezete

A 2001-es népszámlálás adatai alapján a lakosság kb. 38,5 %-a római katolikus, kb. 12,5 %-a református, kb. 4 %-a görög katolikus és kb. 2 %-a evangélikus vallású. Más egyházhoz vagy felekezethez kb. 5 % tartozik, míg nem tartozik egyetlen vallási közösséghez sem, vagy nem válaszolt kb. 38 %.

Római katolikus egyház

A Szeged-csanádi Egyházmegye (püspökség) Békési Főesperességében lévő Gyulai Esperesi Kerülethez tartozik, mint önálló plébánia. Plébániatemplomának titulusa: Sárlos Boldogasszony. Római katolikus anyakönyveit 1734 óta vezetik.

Református egyház

A Tiszántúli Református Egyházkerület (püspökség) Békési Református Egyházmegyéjéhez (esperesség) tartozik, mint missziói egyházköztség.

Evangélikus egyház

A Déli Evangélikus Egyházkerület (püspökség) Kelet-Békési Egyházmegyéjében (esperesség) lévő Gyulai Evangélikus Egyházköztséghez tartozik, mint leányegyház.

Görög katolikus egyház

A város görög katolikus vallású lakosai a Szórvány Helynökség Makói paróchiájához tartoznak, mint filia.

Elek története

Elek (németül: *Elek*, románul: *Aletea*) város a Dél-Alföldi régióban, Békés megyében, a Gyulai kistérségben, közel a román határhoz. A második világháborúig a megye legnagyobb lélekszámú német közössége élt itt, a várost szinte teljes egészében svábok lakták.

Elek területe már a honfoglalás előtt is lakott volt. Elsőként 1232-ben említik. A török időkben kihalt. 1724-ben Békés megye több más településéhez hasonlóan Harruckern János György betelepítette német telepésekkel.

Vályi András 1796-ban ezt írta a településről: "ELEK elegendő német, és oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura Báró Harucker Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik közel a' fejr Köröshöz, határbéli földgye elég termékeny, noha egy részen határja salétromos, melly hasznos marháiknak, szőlei is meglehetősek lévén, első Osztálybéli." [4]

Fényes Elek 1851-es leírása alapján: "Elek, oláhu Aletye, német falu, Arad vgyében, Békés vgye szélén, Gyulához délre 2 mfd., 382 házzal, és 3090 lak., kik kevés oláh cselédet és házatlan zsellért kivéve, romai kath. németek, kiket 1724-ben b. Haruckern Ferencz telepített ide Württembergből, Frankfurt vidékéről, Bajorországból. Van szép paroch. temploma. Róna határa 7517 1/2 h., mellyből szántóföld és kaszáló, mindenik lakosnak egy tagban, 5196 1/2 hold; közlegelő 1914 h., szőlő 130 h., pótlék urb. föld 260 hold, majorsági curialis hely 12 h. és 5 hold dézsmáskert, s 17 hold föld. Földje fekete homokos, s az idevalók főleg tisztabúzáat, s ugar helyett kukoriczát természetnek. Marhatenyésztése a juhon kívül virágzó, de nem a határon, hanem a szomszéd pusztákon bérelt földeken. Általában az eleki lakosok igen vagyonos és fáradhatlan emberek. Birtokosa: gr. Wenkheim Ferenczné, szül. gr. Pálffy Borbála."

1854-ben már mezőváros, majd e rang megszűnése után a 19. század végén nagyközséggé alakult. Ekkoriban már zsidók is éltek a községben. Kiemelkedett közülük a Schillinger, Philipp és Blantz család.

A Révai nagy lexikona szerint: "Elek: nagyk. Arad vm. eleki j.-ban (1910) 7261, túlnyomóan német, tov. oláh és magyar lak. A járás szolgabírói hivatalának székhelye, van takarékpénztára, takaré- és hitelegylete, tejszövetkezete, csendőrőrs, vasúti állomása, posta-, távíró és telefonállomása." [6]

A trianoni békeszerződés után a fejlődő község az országhatár közelébe került, elvesztette piaca nagy részét. 1920 és 1923 között a csonka Arad vármegye székhelye volt, 1923-tól 1946-ig Csanád, Arad és Torontál k.e.e. vármegyéhez tartozott, melynek neve 1945-től egyszerűen Csanád vármegye lett. Eleket 1946-ban csatolták Békés vármegyéhez, és ekkor veszítette el járási székhely szerepét is.

A második világháború alatt a helyi zsidóság tagjait munkaszolgálatra és Auschwitzba hurcolták, a huszonhat eleki zsidó közül csak nyolcan maradtak életben. A háború után a német lakosokat elhurcolták kényszermunkára és más telepéseket telepítettek a helyükbe. Eleken a kitelepítések egyik legszörnyűbb fejezetét írták: a statisztikák szerint 5619 német lakost űztek el otthonukból, többet, mint amennyi a város teljes mai lakossága. 1990 óta rendszeresen találkoznak Elek lakói az elűdözöttekkel.

Eleknek 1950 és 1990 között mindvégig önálló tanácsa volt, 1970-ben nagyközséggé nyilvánították. Békés megyéhez 1946-ban történt csatolásától a járások megszűnéséig, 1983 végéig a Gyulai járáshoz tartozott, ezután 1990-ig a Gyulai városkörnyékhez.

Elek 1996 óta város. Napjainkban több nemzetiség is lakja, németek, szlovákok, románok, cigányok.

Megközelítése

Közúton a Gyulát Lőkősházán keresztül Battonyával összekötő alsóbbrendű főúton, illetve Kétegyházán keresztül Medgyesegyháza és Békéscsaba felől egy mellékúton érhető el.

A közúti tömegközlekedést a Körös Volán Zrt. autóbuszai végzik.

Működő vasútállomás legközelebb a 6 km-re lévő Kétegyházán található, a MÁV 120-as számú, Budapest-Újszász-Szolnok-Békéscsaba-Lőkősháza közötti fővonalán, illetve a 121-es számú, Újszeged-Makó-Mezőhegyes-Kétegyháza-Békéscsaba közötti vonalán. Elek egykori vasútállomása és vele együtt a Kétegyháza–Elek-vasútvonal is 1972-ben megszűnt.

Úthálózata

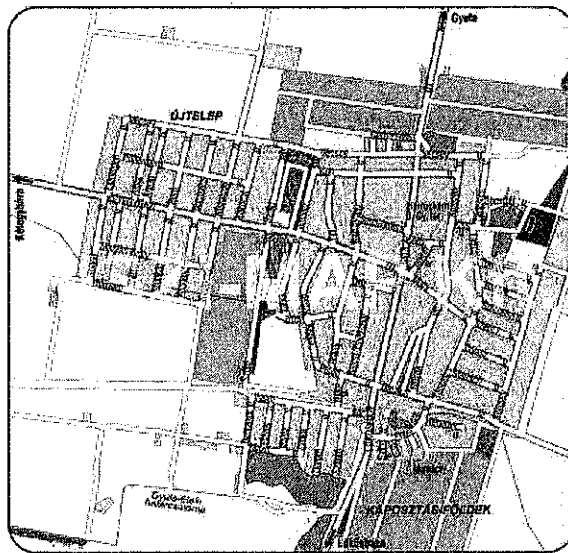
Elek város belterületén összesen 42 km önkormányzati kezelésű út található, melyből 29,5 km valamilyen burkolattal rendelkezik. Az utak nagy része aszfalt burkolatú, melyek állapota a városban nagyon eltérő.

Elek Városának belterületén nagyon nagy szükség lenne több utca burkolatának felújítására. A fenti nagyságú útállomány folyamatos karbantartást igényel, melyet az önkormányzatnak saját forrásból, valamint az esetlegesen elnyert pályázati támogatásokból kell finanszírozni. Az úthálózat karbantartása, felújítása elengedhetetlen a megfelelő műszaki állapot fenntartása érdekében.

Az utóbbi években a város szinte teljes területén átfogó közműfejlesztés valósult és valósul meg (pl. szennyvíz-csatornázás).

A lakossági közműfejlesztések jelentős mennyiségű burkolatbontással jártak együtt, melynek következtében a belterületi úthálózat állapota nagy mértékben leromlott. Az egyes közmű építési, valamint rekonstrukciós beruházások tartalmaztak ugyan helyreállítást, azonban ezek nyomvonalas helyreállításokat foglaltak magukban. A nyomvonalas helyreállítás - főleg, ha egy utcában több is előfordul - jelentősen csökkenti az útburkolat műszaki állapotát, ezen kívül nagyobb a felújítási igénye is. A közműépítés után 2006-ban pályázati támogatások segítségével néhány utca útburkolata teljes szélességében felújításra került, illetve a csapadékvíz elvezetés rendezése is megtörtént. Több, igen rossz állapotú utca azonban felújítást igényelne.

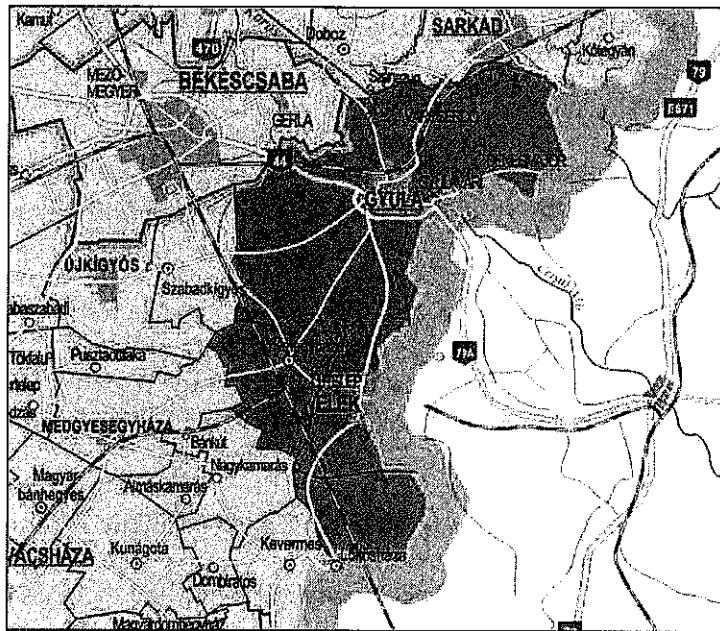
A következőkben nagyobb hangsúlyt kell fordítani a közmű rekonstrukcióba bevont, de helyre nem állított utcák hibáinak javításaira.

További feladatok: a város úthálózatának pénzügyi lehetőségek függvényében történő felújítása városközpont felújítása, járdaépítések folytatása a város területén, a külterületi földúthálózat rendszeres karbantartása.

A járásek kialakítása a közigazgatás átfogó, a közjót szolgáló átalakításának, a Jó Állam kialakításának egyik eleme, amelyről 2011 őszén határozott a Kormány. A járásek 2013-ban jöttek létre. A járásek és járási (fővárosi körzeti) kormányhivatalok (továbbiakban: járási

kormányhivatal) a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti egységeiként kerültek felállításra 2013. január 1-jével. A járási kormányhivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása lesz. Ennek alapján a járási kormányhivatalokhoz kerülnek a jegyző – kivételesen a polgármester, illetve a polgármesteri hivatal ügyintézője – hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyek; a megyei kormányhivatalok szakigazgatási szervei kistérségi kirendeltségeinek, ügyfélszolgálatainak, irodáinak feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek.

Járás székhelye: Gyula

Járás illetékességi területe: Elek, Gyula, Kétegyháza, Lőkősháza,

Természeti adottságok

Természet földrajzilag Elek város az Alföld, Körös-Maros köze középtájának Békési-hát nevű kistáján fekszik.

A **Békési-hát** a Körös–Maros köze, közép-keleti részén helyezkedik el.

A középtáj a Békés-hát 25,2 %-át foglalja magában, 29 darab településsel.

Jelentősebbek: Gyopárosfürdő (Orosháza), Lökösháza, Újkígyós, Pusztaföldvár, Medgyesegyháza és Kevermes.

A kistáj 83 és 105 méter közötti tengerszint feletti magasságú, enyhén nyugat-északnyugat felé lejtő, változatos folyóvízi és szélhordta üledékekkel fedett hordalékkúp-síkság. Átlagos relatív relief 2,5 m/km². Felszíni formái folyóvízi és eolikus folyamatokkal keletkeztek. A kistáj keletről nyugati irányba általában finomodó felszín közeli üledékeit vékony pleisztocén végi holocén kori infúziós lösz, illetve lösziszap borítja. A hordalékkúp kavicsos összetételének vastagsága kelet-délkeleten 8-10 méter. Helyenként másodlagos, áthalmazott, szélhordta homok fedi a felszínt. Potenciális szeizmicitása 6° MS alatti.

Éghajlata

Éghajlata tipikusan alföldi jellegű száraz éghajlat. A mérsékelt mennyiségű csapadék eloszlása meglehetősen egyenetlen. A földvédelem nem csak a felszíni földterületek védelmét jelenti, hanem kiterjed a felszín alatti rétegek a kőzetek és ásványok védelmére is.

"Békés megye sajátossága, hogy területének nagy része mezőgazdasági művelésre alkalmas. Ezen belül dominál a szántóföldi növénytermesztés, elenyésző a gyümölcsstermő terület és viszonylag kicsi az erdőszültség. Talajainak több mint felét jó minőségű csernozjom talajok alkotják.

A térség napsütéses óráinak száma 2000 körüli, ebből nyáron 810-820, télen 190-200 napsütéses óra várható. A középhőmérséklet sokévi átlaga: 10,5- 10,6 °C, a tenyészidőszak átlaghőmérséklete 17,1- 17,6 °C. A csapadék átlaga 550-600 mm. A vegetációs időszakban keleten 340-350 mm eső várható. A legnagyobb 24 órás csapadékot Medgyesbodzáson mérték 123mm. Leggyakoribb szélirány az északi és a déli. Ariditási index: 1,15- 1,17. Éghajlatilag mérsékelt meleg és meleg éghajlati öv határán kerül el.

Domborzata

A 83 és 105 m tszfi magasságú kistáj, enyhén Ny - ÉNy felé lejtő, változatos folyóvízi és szélhordta üledékekkel fedett hordalékkúp síkság. Átlagos relief értéke 2,5 m/km², Keleten nagyobb, Nyugaton alacsonyabb értékek jellemzőek. Az országhatári közeli felszínnek az ártéri szintű síkság, a továbbiakban az alacsony ármentes síkság orográfiai típusába sorolhatók. A kistáj területe a Marosi hordalékkúp Magyarországra eső részének központi szárnya. Felszíni formái folyóvízi és eolikus folyamatokkal keletkeztek.

Földtani adottságai

A kistáj K-ről Ny-i irányba formálódó felszín közeli üledékeit vékony pleisztocén végi holocén infúziós lösz, illetve lösziszap borítja. A hordalékkúp kavicsos összetételének vastagsága helyenként eléri a 810 métert, máshol viszont csak 12 méter. A durva szemcséjű képződmények igen jó mélységi víztárolók. Az ősfolyó medrét jelző kavicslerakódások fokozatosan homokos üledékbe mennek át, s helyenként másodlagos, szélhordta homok fedi a felszínt.

Vízrajza

E kistérségen csak III. rendű vízfolyásai vannak. Ezek közül jelentősebbek a Tótkomlóséri csatorna (32km, 180km²), Aranyodi-csatorna(38 km, 275 km²), Mágócséri-főcsatorna (60 km, 435 km²), Gyula-Kétegyházi-felfogócsatorna (20 km, 251 km²). Nagyobb részében gyér lefolyású, száraz, vízhiányos terület. Állandó vízzel csak a Szárazér rendelkezik, amely vízutánpótlását a Marosból nyeri. A csatornák jobbra csak csapadékosabb években és hóolvadás idején vezetnek jelentősebb vízmennyiséget. Tavai kicsinyek, sekélyvizűek. A talajvíz mélysége 2-4 méter között ingadozik. A rétegvíz mennyiségét 1-1,5 l/s km² között számítják.

A felszíni vízrendezés, csapadékvíz elvezetés igényét kiemelő természeti adottságok alapján Elek a Maros hordalékkúp síkság területén helyezkedik el.

Felszíni vízfolyása a Gyula – Keleti - csatorna, melynek vízhozama gyakorlatilag zérus. Ez egyúttal befogadója is a szennyvíztelep által kibocsátott kezelt szennyvíznek. Állóvizek a téglagyári bányatavak, melyek hasznosítása horgász-tóként történik.

Vízminőség területi kategória, 9/2002.(III.22.)Korm. rend. szerint: „általános” .

Természetvédelem

Napjainkban egyre hangsúlyosabban vetődik fel a természeti adottságok humán értékei használatának igénye, a természetes élőhelyek, tájképi értékek védelmének szükségessége, természet-közeli állapotuk hosszú távú fenntartásának követelménye. Egyszerre kell a hasznosítás és a megőrzés – egyszóval a környezetgazdálkodás – szempontjait úgy ütköztetni, összehangolni, hogy a természeti adottságok és értékek, mint a közösség tulajdona, hosszú távon megmaradhasson, megújulhasson és szolgálhassa utódaink örömét és érdekeit. A fenntartható fejlődés elvét kell szem előtt tartani, tehát a jelenben meglévő erőforrásokat oly módon kell hasznosítani, hogy a jövő generáció számára is biztosított legyen az ezzel való gazdálkodás lehetősége.

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület Elek közigazgatási területén nem található.

Elek közigazgatási területén nem található helyi védettségű természetvédelmi terület.

Érzékeny Természeti Terület (ÉTT)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 53. § (5) bekezdésében, valamint a 85. § c) pontjában kapott felhatalmazás alapján elkészített 2/2002-es KöM-FVM együttes rendelet meghatározza az „Érzékeny Természeti Területek” (továbbiakban ÉTT) fogalmát. Az ehhez tartozó szabályozás, pályázati-támogatási rendszer bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A rendelet szempontrendszer alapján az ÉTT kijelölése az alábbi kategóriákban történik:

- a) *kiemelten fontos ÉTT:* azok a területek, ahol nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, amelyek fennmaradása középtávon (5-10 év) is kétséges a természetkímélő gazdálkodás támogatása nélkül;

Kiemelten fontos ÉTT-ek térség: Dévaványa környéke

- b) *fontos ÉTT:* ahol országos viszonylatban jelentős természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, amelyek fennmaradása vagy állapotának javítása érdekében a természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges;

Fontos ÉTT-ek térségei:

Gyula-Dobozi ártér

Körösszög

Kígyósi területek ~ Érintett Békés megyei települések: Békéscsaba, *Elek*,
Gyula, Újkígyós, Kétegyháza,

Szabadkígyós Vésztő–Szeghalom környéke

c) *tervezett ÉTT*: ahol jelentős az extenzív mezőgazdasági hasznosítású földrészekre található élőhelyek száma, de a természeti, táji és kultúrtörténeti értékek jelentősége kisebb, illetve olyan területek, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható.

Békés megyében tervezett ÉTT nem található

Épített környezet

A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése.

A város polgárainak, a településre érkező vendégek, az átutazók közérzetét alapvetően befolyásolja a település közterületeinek, utcáinak állapota, tisztasága, rendezettsége.

Rendezett településkörnyezeti megjelenés, gondozott utcák jellemzik a települést. Összességében megfelelő a városkép.

A települési környezet állapotát jellemző tényezők:

- az épületek állapota, a települési infrastruktúra és a köztisztaság helyzete,
- az iparból és közlekedésből adódó légszennyezés,
- a közterületek állapotának elhanyagolása pénz hiányában,
- a települési zöldfelület aránya.

Látnivalók, nevezetességek

Római katolikus templom a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) által nyilvántartott műemlék.

A templom alapkőletétele 1796-ban történt. Új templom építése azért vált szükségessé, mert a régit kinőtte az egyházközség. Az új templomot a régi köré építették úgy, hogy a régi mindaddig állva maradt, amíg az új el nem készült. Így az új templomot olyan nagyra építették, hogy a régi elférjen benne. A templom elkészülte után néhány évvel süllyedni kezdtek az oldalfalak, ezért 1819-ben a téglaboltozatot deszkaboltozattal váltották fel, mivel ez sokkal könnyebb volt. A torony 47 méter magas, és 1902-ben látták el a ma is látható vörösréz sisakkal. A templomot 1904-ben két oldalhajóval bővítették, így nyerte el a ma is látható alakját. A templom barokk stílusban épült, műemlék épület, és a település legfontosabb jelképe. A templom védőszentje Sarlós Boldogasszony.

Polgári házak a település főutcáin

A 19. század második felének viharos gazdasági fejlődése összefonódott az életszínvonal emelkedésével, mindenek előtt a középső és felső rétegek esetében, akik gazdagságukat új házaikkal demonstrálhatták. Így megteremtődött a lehetőség arra, hogy a települések megújulhassanak. Ezek a polgári házak a 19. sz. végén, ill. a 20. sz. elején épültek. A részben zárt beépítésű épületek nem csupán a századfordulás jóllétet, hanem a művészi igényességet is tükrözik. Meglepő a művészi kialakításra való fokozott törekvés, ami egészen Budapest és Bécs legmodernebb formáinak átvételéig nyúlt. Külső jegyeiket tekintve ezek az épületek olyan stíuselemeket jelenítenek meg, melyek a monarchia városaiban uralkodók voltak.

Országos emlékhely a németek kiűzetésének emlékére

2001. augusztusában az országban egyedülálló szoborkompozíciót avattak Eleken, ami emléket állít a százezreket keserűen érintő kiűzetésnek. Az emlékművet a Szegeden élő Kligl Sándor szobrászművész készítette. Az ötfigurás szoborkompozíció háttéréül egy magas, jellegzetes sváb ház homlokzatát szimbolizáló fal áll. A tető magasságában egy "démon", aki kezében pallossal sújt le a fal előtt álló idős házaspárra, valamint egy német népviseletbe öltözött fiatalasszonyra és gyermekére. A démon otthonukból, szülőfalujukból űzi el őket idegen országba, ezzel jelképezve az 1945-46-os szomorú eseményeket. Az emlékhely jelentős összefogással valósulhatott meg. Fő támogatók a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala, valamint Békés Megye Önkormányzata. Emellett jelentős hazai és külföldi, önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, szervezetek és magánszemélyek által nyújtott adományokból, valamint Elek Város hozzájárulásából jöhetett létre az alkotás.

Hősök kertje és emlékmű

A Hősök kertjében áll a II. Világháborúban és a munkatáborokban elesettek emlékműve, amely Mladonyiczki Béla szobrászművész alkotása.

Római katolikus temető, kálvária, sírkőkert

A római katolikus temetőben látható a szépen felújított kálvária.

1924-ben nyerte el végső formáját a temetőben látható I. és II. Világháborús emlékmű, amelyet 1996-ban felújítottak.

Az emlékművön márványtáblákon olvasható az I. és II. Világháborúban elesettek névsora.

2000. augusztus 5-én avatták ill. szentelték a temetőben található sírkőkertet. A sírkőkert ötlete egy most Németországban élő, korábbi eleki lakostól származik. A sírkőkertben a temető területén található, 100-150 éves sírköveket gyűjtötték össze és állították helyre.

A temetőben megtalálhatók az I. és II. Világháborúban elesett orosz katonák sírjai is.

A Reibel Mihály Közalapítvány által olyan kulturális programok támogatása jött létre, amelyek elsősorban a Reibel Mihály Művelődési Központtal kapcsolatosak. Célul tűzték ki a Magyar Hősök sírkertjének létrehozását, melynek fő szervezője Busa László középiskolai tanár volt, aki a kopjafákat is faragta. A sírkert közadakozásból és társadalmi munkából valósult meg.

Nemzetiségi tájházak

Elek Város Önkormányzata szoros kapcsolatot tart fenn a településen élő kisebbségekkel (cigány, német, román, szlovák). Ennek egyik jele, hogy jelenleg három kisebbség, a cigány, német és román rendelkezik a települési önkormányzat által tartós használatba ill. tulajdonba adott tájházzal.

A fentiek közül kiemelkedő a német nemzetiség tájháza, amelynek egy régi polgári ház ad helyet. A "Leimen Házban" berendezett tájszobák, közösségi helyiségek és iroda szolgálják a német hagyományok ápolását.

Hasonló módon, gazdagon berendezett tájszobával várja a látogatókat és szolgálja a közösségi életet a román nemzetiségi tájház.

Reibel Mihály Művelődési Központ

A Művelődési Központ épülete 1923-ban épült, Reibel Mihály eleki rk. plébános kezdeményezésére és irányításával, a lakosság anyagi hozzájárulásával.

Az építető nevét 1996-ban vette fel. Elek Város Önkormányzata az épületet az 1990-es években teljesen felújította, ami ma eredeti szépségében látható.

A Reibel Mihály Művelődési Központ a település kulturális és civil életének egyik tevékeny szervezője és irányítója.

Kulturális értékek és civil élet

Az intézmények klasszikus feladatain túl fontos a közösségszervezés ösztönzése, civil szervezeti partnerek létrehozása. A civil szervezetek erősíthetik a térségi identitást és betölthetik a társadalmi kontroll szerepét is. A helyi társadalom építésében igen fontos szerepet játszanak a kultúra területén, valamint a településük jövőjéért tevékenykedő egyesületek és alapítványok. Ezen közösségek segítenek a hagyományok, tradíciók megőrzésében, kinyitják a település határait és közvetítő szerepet tölthetnek be a társadalmi-gazdasági élet különböző területén a hosszabb távú kapcsolatok kiépítésében.

Civil szervezetek, informális közösségek

A civil szervezetek száma a városban 38.

- Eleki Önkéntes Tűzoltó és Mentőegylet (egészségügyi, tűzoltó, természetvédelmi és kulturális)
- Békés Megyei Cigánylakosok Egyesületének Eleki Szervezete (kulturális, egyéb)
- Csillagfény Közhasznú Egyesület (szociális, egyéb)
- Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány (oktatási, egyéb)
- Eleki Polgárőrség Közhasznú Szervezet (egyéb)
- Eleki Román Hagyományörző Táncegyesület (kulturális, egyéb)
- SAOLIN Bűnmegelőző, Vagyonvédelmi és Önvédelmi Egyesület (egyéb)
- Az Eleki Románokért Egyesület (kulturális, érdekképviselő)
- Elek és Környéke Cukorbeteg Klubja Egyesület (egészségügyi, érdekképviselő)
- „Életet az Éveknek” Békés Megyei Nyugdíjas Egyesületek Szövetsége (oktatás, érdekképviselő, szociális)
- A korszerű és a hagyományokat is ápoló mezőgazdasági szakoktatásért alapítvány (oktatás, szociális, kulturális)
- A korszerű és a hagyományokat is ápoló mezőgazdasági szakoktatásért Alapítvány /Elek/ (oktatás, kulturális)
- Békés Megyei Cigánylakosok Egyesülete (szociális, kulturális)
- ELÁN Kulturális Egyesület (sport, kulturális)
- Eleki Gyermekünkért Alapítvány (sport, kulturális)
- Eleki „Napsugár” Nyugdíjas Egyesület (egészségügyi, kulturális)
- Eleki Németek Egyesülete (kulturális)
- Eleki Nemzetiségi Hagyományörző Néptánc Egyesület (kulturális)

- Eleki Szlovákok Egyesülete (kulturális)
- Harruckern János Eleki Középiskola, Szakiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium Diáksporthoz Egyesület (intézményi, sport, oktatási, kulturális)
- Kistérség Gazdasági, Kulturális Felemelkedésért Közhasznú Egyesület (kulturális)
- Könyv, könyvtár, műveltség Alapítvány /Elek/ (intézményi, oktatási, kulturális)
- RÉGIÓNKÉRT Egyesület (kulturális)
- Reibel Mihály Művelődési Ház és Mozi Alapítvány (kulturális)
- Reibel Mihály Művelődési Ház és Mozi Alapítvány /Elek/ (kulturális)
- Elek III. számú Óvoda Tanulóinak Jövőjéért Alapítvány (intézményi, oktatási)
- Eleki Általános Iskola Sportegyesület (intézményi, sport, oktatási)
- Szabadidős Lovas Klub (sport, oktatási)
- Elek Labdarúgó Egyesület (sport)
- Eleki Asztalitenisz SE (sport)
- Eleki Vadásztársaság (sport)
- Munkás Horgász Egyesület Elek (sport)
- „Sclerosis multiplex gyógyításáért” Alapítvány (sport, egészségügyi, szociális)
- Szabadidő Sportklub Elek (sport)
- Eleki Lányok és Asszonyok Egyesülete (szociális)
- PALLASZ Alapítvány (szociális)
- PRO VITAL Alapítvány (szociális)
- Eleki Állat- és Környezetvédő Egyesület (környezetvédelem)

Társadalmi helyzet

A társadalmi adottságok ismertetése fontos elem egy településre/városra vonatkozóan. A népességszám alakulása, az oktatási és kulturális helyzet, a sportolási, kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek, az egészségügyi ellátás színvonala, a közbiztonság helyzete – az évek során bekövetkezett változások tendenciája – szorosan összefügg az életszínvonallal, a település népességmegtartó erejével és a jövőbeni fejlődési lehetőségekkel. Ezek alapján lehet következtetni arra, hogy a helyi lakosság milyen módon tud bekapcsolódni a közösségi életbe, milyen helyi kötődések és kapcsolati hálók kiépítésére van lehetőség.

A térség városi központja és legnagyobb települése Gyula, tízezer főt meghaladó lakossággal. A térség népsűrűsége jóval alacsonyabb a megye népsűrűségénél.

Demográfiai adatok

A Gyulai kistérség Békés megye területének alig egy nyolcadát, 11,5 százalékát foglalja el, de lakosságára alacsonyabb ennél, mindössze 7 százalék. Az ok, az kelet-békési térszerkezetben keresendő, itt viszonylag nagy területű, de ehhez képest alacsony lélekszámú településekről van szó. Elek város népsűrűsége: 101 fő/ km², ami jóval magasabb, mint a megyei átlagos: 66,8 fő/ km².

A kistérség második legnagyobb települése Elek, a közel ötezer fős lakosságával.

Év	Lakosság (fő)	Változási ráta
2007	5285	-
2008	4662	-11,79%
2009	5147	10,4%
2010	5081	-1,28%
2011	4996	-1,67
2012	4969	-0,54%

A fenti számadatok, illetve a változás aránya megmutatja, hogy Eleken az elmúlt 7 évben 6 %-kal csökkent a lakosság létszáma. A rendszerváltás okozta nehézségek következtében kevés olyan vállalkozás maradt életben, mely a kevésbé szakképzett munkaerőt továbbra is alkalmazni tudta volna, melynek eredményeként jelenleg is jellemző tendencia a képzett, tanult munkaerő elvándorlása a térségből, mely a jobb keresetet nyújtó munkalehetőség és magasabb életszínvonal érdekében történik. A fiatalok nagy városokban tanulnak tovább, így munkahelyet azokban, illetve azon városok környékén keresnek. Sokan dolgoznak külföldön.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

Napjaink egyik legjelentősebb problémája a munkanélküliség. Társadalmi és gazdasági értelemben is a perifériára szorúlnak azok, akik tartósan munkanélkülivé válnak. Különösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon az alacsony iskolai végzettségűek és a romák.

A Gyulai kistérség, és ezen belül Elek is az ország súlyos munkanélküliséggel küzdő területei közé tartozik.

Az eleki lakosság foglalkoztatottságára nagy jelentős hatással bír a városban rendelkezésre álló munkahelyek alacsony száma. Az 1990-es években a foglalkoztatottságot erősen befolyásolta a mezőgazdasági termelészövetkezetek átalakulása és feloszlása, ezután a alacsonyabb létszámmal működő kisvállalkozások nem biztosítottak annyi munkahelyet, mint a mezőgazdasági szféra korábban.

A város földrajzi és egyéb adottságainak köszönhetően kedvező feltételeket biztosít a mezőgazdaság.

Elek Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala évről évre feladatainak ellátása érdekében foglalkoztat közmunkás, közhasznú és közcélú munkavégzésre munkavállalókat, mely fontos szerepet tölt be, mivel a település sok aktív korú lakosának egyetlen lehetősége a munkavégzésre szervezett keretek között ez a néhány hónapos időszak. A legtöbb főt igénylő programok a csapadékvíz-elvezető csatornák karbantartása, továbbá jellemzőek a mezőgazdasági munkák, szociális földprogram, a karbantartói, gépszerelői városrendezési feladatok, és egyéb kisegítő munkakörök (ügyviteli dolgozók, postázók, kézbesítők, éjjeliőrök, köztisztasági feladatokat ellátók, stb.)

Munkanélküliség

Az elmúlt évek mutatóit elemezve elmondható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma egy intervallum között állandó mozgásban van, sikerült 500 fő alá csökkentenie. Csökkent a regisztráltak száma – és bár a település népessége is kevesebb –, a munkavállaló korú lakosság száma emellett folyamatosan emelkedett. A területi mutató is ingadozást mutat, de a tendencia nem negatív. A regisztrált munkanélküliek 39,9%-a szakmunkás vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik.

Az álláskeresők megoszlását a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	2012.
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	448
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	9
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	149
Szakmunkás végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	9
Szakiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	12
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	11
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	-
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	-
Fizikai foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	-
Szellemi foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	-
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	141

Oktatás, képzés

A Gyulai kistérség települései közül nem mindegyiken található óvoda és általános iskola, középiskola két településen van (Gyulán és Eleken). Az alap- és középfokú oktatási intézményeket a települési önkormányzatok, illetve a megye működteti. Az iskolák szakképzett pedagógusokkal való ellátottsága megfelelő. A kistérség oktatási intézményei mind fontosnak tartják oktatási feladataikon túlmenően a közösségi programok szervezését, melynek csak anyagi nehézségeik vetnek gátat. Sajnálatos tény, hogy a megfelelő korosztály egy része nem a kistérségben folytatja középiskolai tanulmányait, hanem ingázik, vagy kollégista máshol. Ez is hozzájárul a térségből való elvándorlási folyamathoz.

Óvodái:

A Napközi otthonos Óvodák Elek város három jól megközelíthető pontján helyezkedik el. Egy székhellyel és két székhelyen kívüli egységgel működik. A város lakosságának összetételétől (igény) függően különböző nemzetiségi nyelvi nevelést folytat (német, román). Az óvodánkénti három csoport biztosítja a nevelés harmonikus, családi hangulatát. Az óvoda helyi nevelési programjában foglaltaknak megfelelően komoly szerepet vállal a város népi hagyományainak megőrzésében, alakításában.

I. sz. Óvoda

1972-től német, 2001-től román nemzetiségi nyelvi nevelés folyik. Három osztatlan csoportban folyik a nevelés. A nemzetiségi nyelvi nevelésen túl a roma etnikum felzárkóztatása, segítése is kiemelt feladat.

II. sz. Óvoda

Az óvodák székhelyeként is működő intézmény. 1906-ban már az akkor még homogén német ajkú község első magyar nyelvű óvodájaként funkcionált. Jelenlegi állapotában háromcsoportos (vegyes) német nemzetiségi nyelvet, néptánc oktatást biztosító óvoda.

III. sz. Óvoda

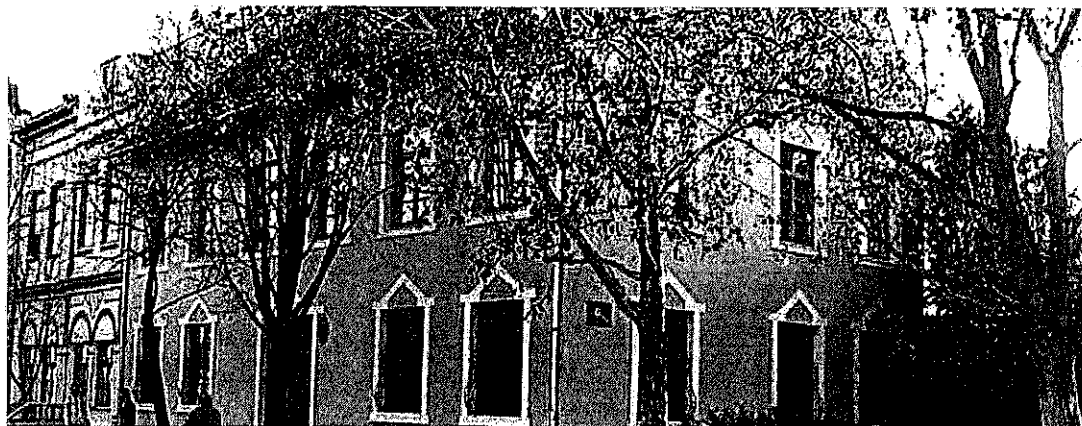
Az óvodát 1957-ben nyitották meg. Román anyanyelvű gyermekek részére a nemzetiségi nevelés 1959-ben kezdődött meg. A régi óvoda helyére 1982-ben új, három csoportos, jól felszerelt épület került. A csoportok vegyes életkorúak. Az alaptevékenységen túl folytatódik a román nemzetiségi nyelvi nevelés.

Általános iskolái:

Dr. Mester György Általános Iskola.
Román Általános Iskola

Középiskolája:

A Harruckern János Közoktatási Intézmény, ami nagyrészt vállal a térség felnőttképzési programban is.

Az iskola hivatalos bejegyzés szerint 1962-től működik, azonban jó néhány évtizeddel ezelőtt már voltak törekvések a „gyakorlati életre nevelés, a gyakorlati életet fejlesztő, hasznosan nevelő, különféle szakiskolákra előkészítő” oktatási forma bevezetésére. 1923-tól működött községünkben a polgári iskola, ahova kisebb számban már leánytanulók is jártak. Az oktató, nevelő munka célját világosan fogalmazták meg. „Végső célja testben és lélekben erős, általános műveltségű gazda, iparos, és kereskedőtársadalom kialakítása, mely a nemzet szilárd törzse lehet”. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a magyar polgári háziasszonyokat is nevelt, akkor ez kiegészítette a vidék középrétegének művelődési igényeit.

1925. szeptember 23-án megnyílt a „Miasszonyunkról” elnevezett szegény iskola nővéreinek vezetése alatt római katolikus gazdasági és háztartási leányiskola. A káplán Reibel Mihály volt. A gazdasági iskola mellett állandósultak a háziipari tanfolyamok, a téli mezőgazdasági tanfolyamok. Az iskola 1938-ban kiadott „értesítőjében” a célkitűzéseket így fogalmazta meg: „Nevelésünkben szigorúan szem előtt tartjuk, hogy nem csak szellemi, hanem fizikai munkára is kell nevelnünk a mai nemzedéket, hogy szorgalmas, finom lelkű, vallásos, nemzeti érzületben, s szellemben nevelt családanyákat adhassunk szegény, meggyötört hazánknak.”

A háztartási iskolának 1924-től 1938-ig 790 végzett tanulója volt. A II. világháború itt sem kímélte ezt az állandó fejlődésben lévő, sok kiváló embert képző iskolarendszert. A front elvonulása után megkezdődött ugyan a tanítás, de az iskolákban mindössze 12 tanító maradt. A polgári iskola lassan-lassan megszűnt. 1949-től mint sok más községben, megindult az analfabéták képzése, dolgozók esti iskolája működött. 1950-52-ig Román Népi Kollégiumnak adott helyet községünk.

1952-ben mezőgazdasági iskola kezdte meg működését, ahol a kor szellemének megfelelően traktorosokat képeztek, közöttük sok volt a nő. 1955-ben a mezőgazdasági szakemberképzés helyben megszűnt. Az 1960-as évek társadalmi, gazdasági változásai a mezőgazdaság szerkezetében bekövetkezett változások indokoltá tették a mezőgazdasági szakmunkásképzés fejlesztését, bővítését. Tekintettel arra, hogy Eleken hagyománya volt az ilyen irányú szakemberképzésnek, olyan döntés született, hogy ismét létrehozzák- természetesen új tartalommal, új formában a már feledésbe merült intézményrendszert. Az 1962-ben megszületett döntés alapján a megye kisállattenyésztő szakmunkásképzésének bázishelyéül Eleket jelölték ki. Az iskola első igazgatója Kárpáti József volt, az ő nevéhez fűződik a szervezési feladatok ellátása mellett a szervezeti és oktatási rend megteremtése.

1962-65 között 80 fő szerzett munkásbizonyítványt nappali képzésben. Az első sikeres év után az 1963-as évben beindult a szarvasmarha-tenyésztő és a zöldségtermesztő szakmunkásképzés is. 1967-ben bővült a profil a sertésenyésztő-képzővel. Az ifjúsági képzés mellett a felnőttek képzésével is rendszeresen foglalkozott az iskola. A felnőttek szarvasmarha- és sertésenyésztésből szerezhettek szakmunkás bizonyítványt. Folyamatos volt a továbbképzés a már elsajátított szakmákból: szarvasmarha-, sertésenyésztő és tejház kezelő szakmákban. 1968-72. között a megyei vadászok részére évenkénti továbbképzést biztosított. A környező gazdasági egységek részéről képzési formák iránt egyre nőtt az érdeklődés. Különböző okok miatt azonban 1970. január 1-én az iskola önállósága megszűnt, mint a gyomai Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézet kihelyezett tagozataként működött tovább.

1975-től az iskola a mezőgazdasági munkások továbbképzése érdekében megyei továbbképzési központként működött tovább –szakmunkás bizonyítványt adó állategészségügyi tanfolyam indítását határozták el. Közben folyt a tsz- brigádvezetők képzése, továbbképzése is. Az Országgyűlés által 1985-ben elfogadott új oktatási törvény lehetővé tette, hogy a helyi adottságok, helyi sajátosságok előtérbe kerülhessenek. 1989-ben az iskola akkori vezetése úgy döntött, hogy a hagyományos mezőgazdasági tiszta profilú iskolát ipari feladatokat is megoldó tanulókkal bővíti, női ruhakészítő szakmunkásokat is képez. Így az iskola neve is megváltozott, Mezőgazdasági és Ipari Szakmunkásképző Intézet lett. Ezzel egyidőben döntés született az iskola önállóságának visszaállítására.

Az iskola létszáma az 1988/89-es tanévben 73 fő volt. Az 1989/90-es tanévre már 72 elsőéves tanuló jelentkezett, 32 női ruhakészítő, 22 sertésenyésztő, 28 szarvasmarha tenyésztő, így a létszám megkétszereződött. Az 1990-es évek kihívásai, a társadalmi és gazdasági rendszerváltás következtében megváltoztak a szakképzés irányítási, fenntartási és működési feltételei. A változásokhoz való alkalmazkodás nem volt egyszerű. Egyértelműen látni kellett, hogy a képzési céloknak alkalmazkodni kell a megváltozott körülményekhez, önállóan gondolkodni tudó, vállalkozó szellemű, nyitott, felelősséget is vállaló szakembereket kell nevelni. Ennek érdekében bővült az intézetben a képzett szakmák száma. A jövő mezőgazdaságának igényeit felmérve kísérleti jelleggel általános lótenyésztő szakma oktatása indult el az 1991/92-es tanévben Békés és Csongrád megyei beiskolázási illetékességgel. Ugyanekkor megindult ismét a gazdaszennyképzés is. A tapasztalatok azt bizonyították, hogy az intézet iránt megnőtt az érdeklődés, a 2-2,5-szeres jelentkezés miatt alkalmassági, felvételi elbeszélgetést végez az iskola megalapozva ezzel is az eredményesebb munkát. Az érdeklődést az is fokozta, hogy komplex intézményként működik, ideális tanulólétszámmal. A fakultatív német-angol nyelvoktatás bevezetése is kedvezően hatott az iskola megítélésében. Az elmúlt időszakot a fejlődés, gyarapodás éveiként értékelhetjük. A jobb képességű, már szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők részére biztosít lehetőséget, hogy két év alatt érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

1994-ben lehetőséget, megbízást kapott az iskola a gimnázium levelező oktatására is. A jelentős feladatnövekedés hatására háromszorosára nőtt az intézet tanulólétszáma. Jelenleg 72 településről vannak tanulók. Fejlesztésre került a beiskolázási munkák eszköztára, az iskola törekvése, hogy a mezőgazdaság nem problémamentes átalakulásához kutassa az igényeket, a szükségleteket. Az Intézet tárgyi feltételei a kitűzött céloknál nagyobb ütemben valósulnak meg. Számos pályázat, saját kivitelezésű munka alapján valósulhatott meg a jelenlegi oktatási komplexum, amely 7 egységből áll (Tangazdaság, Tankert, 25 ha föld, stb.). Az oktató-nevelő munka szerves részévé vált termelés, a vállalkozás és a szaktanácsadás.

A pedagógiai munkák alapját az 1993-ban kidolgozott új, helyi nevelési rendszer képezi. Legfőbb feladat, hogy elméleti tudással felvértezett, fizikai munkát tisztelő és szerető

szakmunkások kerüljenek ki az intézményből. Ha a megyei és országos versenyeken szereplő tanulók helyezéseit, tudását vesszük figyelembe, elégedettek lehetünk, hiszen mind az állattenyésztő, mind a női ruhakészítő, valamint a lótenyésztő és gazdasszonyképző szakmában versenyző tanuló mindegyike szép eredménnyel öregbítette az iskola hírnevét.

Pedagógiai célkitűzések között továbbra is kiemelten szerepelnek a korszerűsítésre törekvő elképzelések, az elméleti és gyakorlati oktatás tartalmának fejlesztése, a helyi tantervek kidolgozása a hozzá tartozó követelményrendszerrel, a személyi és tárgyi feltételek célirányos fejlesztése, s végül, de nem utolsó sorban, hogy minél több fiatal az itt szerzett ismeretekkel találja meg a helyét a társadalomban, boldog, elégedett emberré válva.

Beíratott gyermekek megoszlása az intézményekben:

Napköziotthonos Óvodák: 172 gyermek;

Dr. Mester György Általános Iskola: 311 tanuló.

Román Általános Iskola: 38 tanuló.

A Dr. Mester György Általános Iskola tanulóinak hátránykompenzációs megoszlása a következő:

Év	Összes tanuló	Hátrányos helyzetű	Halmazottan hátrányos helyzetű	%-os arány
2009	393	195	72	50
2010	365	212	69	58
2011	345	206	68	60
2012	311	195	65	63
2013	305	166	73	54
2013 szeptember	305	65	8	21

Elek városban felsőoktatási intézmény nem működik.

A lakó népesség *iskolázottsági* foka nagyban meghatározza a helyi munkaerőbázis minőségi jellemzőit. A népesség iskolázottsága Elek város esetében mind a megyei, mind pedig az országos értékekhez viszonyítva gyengébb.

A kistérség lemaradása már az alapképzettségi mutatók szintjén jelentkezik, ami tovább gyűrűzik és nagyság rendjében fokozódik a közép és felsőfokú végzettségű népesség aránya esetében. A releváns korcsoporton belül az általános iskolai végzettségűek aránya 4,3 %-kal, illetve 3,7 %-kal marad el a megyei és országos értékektől. Ez a különbség 11,6 % és 11,2 % az érettségizettek, illetve 6,4 % és 6,5 % a felsőfokú végzettségűek arányát tekintve. Ez utóbbi értékpár különösen súlyos lemaradásra utal, hiszen a felsőfokú végzettségűek aránya a felét sem éri el a megyei és országos vonatkozó értékeknek.

Békés megye: a népesség iskolai végzettsége, 2011 (Forrás: KSH Népszámlálás.)

A népesség iskolai végzettsége, 2011 (%)			
Településtípus	A 15 éves	A 18 éves	A 25 éves
	és idősebb népességből azok aránya, akik		
	legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégezték	legalább középiskolai érettségivel rendelkeznek	egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkeznek
Megyeszékhely	96,8	57,3	21,7
Többi város	93,5	40,9	12,8
Városok összesen	94,3	44,6	14,8
Községek, nagyközségek	91,5	28,5	7,1
Megegye összesen	93,6	40,6	12,9

Az idegen nyelvek ismeretének felértékelődése azt mutatja, hogy a megye lakói között egyre nagyobb arányban vannak azok, akik anyanyelvükön kívül más nyelven, nyelveken is képesek megértetni magukat. A magyar anyanyelvű népesség körében az előző népszámláláshoz képest, mintegy 5 %-kal emelkedett az idegen nyelvet beszélők aránya, így 2011 elején már csaknem egyötödük tudott valamely más nemzet nyelvén. A felsőfokú tanulmányok folytatásához, illetve befejezéséhez elengedhetetlen nyelvismeret miatt, az idegennyelv-tudás főként a fiatalokra (15-39 évesek) és a magasan képzettekre jellemző. Az angol és a német maradt a két vezető nyelv, legtöbben ezeket beszélik, illetve az idősebb korosztályok esetében az orosz nyelv ismerete is számottevő. A határ mentiségéből adódóan a román nyelvet is sokan ismerik, valamint a megyében élő szlovák nemzetiségűek jelenléte ösztönzőleg hat a szlovák nyelvhasználatra is.

Békés megye: a népesség idegen nyelv tudása, 2011 (Forrás: KSH)

A magyar anyanyelvű népesség idegennyelv-tudása				
Beszélt nyelv	2001		2011	
	fő	a válaszolók százalékában	fő	a válaszolók százalékában
Csak magyarul beszél	316 366	85,4	244 195	80,8
Más nyelvet is beszél	54 017	14,6	57 843	19,2
Ebből:				
angol	19 973	5,4	30 033	9,9
német	18 598	5,0	17 785	5,9
szlovák	13 097	3,5	8 524	2,8

Művelődés-kultúra

Elek kulturális életének nagy részét a Reibel Mihály Városi Művelődési Központ, a Városi Könyvtár és a jelentős számban működő kulturális értékeket képviselő Alapítvány és Egyesület. A település intézményeinek, civil szervezeteinek kulturális rendezvényeinek (kiállítások, alapítványi estek, jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények) műsorában a növendékek és tanárok szerepelnek.

A Művelődési Központ jelentősége:

Közösségi és művelődési tevékenysége: Énekkar, - Gyermek Képzőművész Kör, - Nyugdíjas klub, - Rock klub, - Remik-Ifjúsági klub, agyagozók, - Színjátszó kör, - Polgári kör, - Táncosok klubja.ű

Szabadidős tevékenysége: Ötórás Tea - kéthetente nyugdíjasoknak. Előtéri kötetlen foglalkozások - kártya, sakk, asztali tenisz, Tv, Videó és filmvetítés. Sajtófigyelés - olvasás, rejtvényfejtés. Ifjúsági információ szolgáltatás. Teleházi szolgáltatás (az intézmény eMagyarország Pont-ként is üzemel), - Számítógép használat, - Internet elérés, - Büfé - szolgáltatás.

Szolgáltatásai a lakosság számára:

- # Internetes pályázatfigyelés, pályázatírási tanácsadás, pályázatírás,
- # Kiállítás tervezés, szállítás, rendezés,
- # Rendezvényszervezés, rendezvény előkészítés,
- # Eszköz kölcsönzés,
- # Lakodalmak, családi rendezvények szervezése.

Képzések, tanfolyamok és táborok szervezése:

- # Autó és motorvezetői tanfolyam - külső vállalkozó,
- # Számítógép kezelői szakkör- ismeretterjesztő szint,
- # Gyermek képzőművészeti Tábor, - Nyári Nemzetiségi Napközis Tábor,
- # Játékos Nyári - Számítógépes Tábor.

Szabadtéri Rendezvények szervezése:

- # Elekiek Világtalálkozója - két évente 2004-től,
- # Húshagyó keddi felvonulás és Maszkabál,
- # Majális,
- # Szabadtéri Főzőverseny - augusztus első szombat,
- # Gyermekjuniális,
- # Aszfaltrajz verseny március - augusztus,
- # Májusfa állítás - április, - Májusfa kitáncolás május vége,
- # Szivárvány Napok – október

Kiemelten Nagy rendezvények:

- # Kiszéregi szavaló és énekverseny a Magyar Kultúra napján - január 22.,
- # Nemzetiségi Bál - cigány, román, sváb, - Magyar Bál - március 15.,
- # Békés Megyei Nemzetiségi Klubtalálkozó (XXII.) május utolsó szombat,
- # "Törzsök Attila" I. Nemzetközi Kórusfesztivál,
- # Nyugdíjas Énekkarok Találkozója,
- # Elekiek Világtalálkozója- két évente.

Kiállítások, és tárlatok:

- # Klarissa Klemm selyemfestő állandó tárlata,
- # Galina Lajos szobrászművész kiállítása,
- # Csontos Rozália naiv festő kiállítása,
- # Gyermek képzőművész tábor kiállítása,
- # Alkalmi Kiállítások.

Városi Könyvtár jelentősége, értékei:

Az eleki könyvtár 1969 óta működik jelenlegi helyén, az Ady Endre utca 2. szám alatt. Előtte a Művelődési Ház emeletén volt a három helyiségből kialakított, 78 négyzetméteres alapterületű könyvtár. Mivel az állomány gyarapodása után kicsinek bizonyult a helyiség, átkerült ebbe a nagyobb intézménybe. Itt is csakhamar kinötte magát, és a 125 négyzetméteres könyvtár ismét bővítésre szorult. A könyvállomány állandó növekedése, valamint a rendezvények gyakorisága miatt az alapterület 50 négyzetméterrel bővült, így jelenleg 175 négyzetméteren működik a könyvtár.

1979-ben a Megyei Könyvtár alakította ki az eleki könyvtárban az esztétikusan elrendezett olvasótermet és a zenei részleget. Külön nemzetiségi állomány is helyet kapott, valamint a folyóirat olvasó rész.

1994-ben a könyvtár újonnan épített raktárhelyiséggel bővült. Ez évben indult el a "Könyv, Könyvtár, Műveltség" Alapítvány létrehozásának gondolata, amely 1995-ben cégbírói bejegyzést nyert. Célja: az eleki könyvtárügy fejlesztése, az olvasók igényeinek kielégítése, közérdekű kezdeményezések támogatása.

Elek 1996-ban kapta meg a városi címet, ekkortól beszélhetünk Városi Könyvtárról. Az eleki könyvtár az önkormányzati közművelődési könyvtári hálózatokba tartozik, alapellátást szolgáló intézmény.

Helyismereti állománya:

Gyűjti a könyvtár az Elekkel kapcsolatos cikkeket, szakdolgozatokat, könyveket és minden olyan dokumentumot, amely Békés megyei kötődésű.

Szolgáltatásai:

A könyvtárban az alapszolgáltatásokon (könyvtárlátogatás, kijelölt gyűjteményrészek helyben használata, információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól) kívüli szolgáltatások a könyvtárba való beiratkozással vehetők igénybe.

Kiállítások, rendezvények szervezése: A könyvtár rendezvényei sokrétűek, minden korosztály érdeklődésének megfelelőek. A rendezvényeket bárki (könyvtári tagságtól függetlenül) látogathatja.

Ezek az alábbiak: - videóvetítéssel egybekötött tanítási órák az iskolák tanulói részére, - író - olvasó találkozók, - irodalmi estek szervezése, - képzőművészeti kiállítások szervezése - autodidakta festőkkel és festőművészekkel, - könyvbemutatók, - zenés délutánok szervezése. Ezenkívül lehetőség van - igény szerint - zenehallgatásra.

A Városi Könyvtár a két évenként megrendezésre kerülő Elekiek Világtalálkozójának tiszteletére kiállításokat rendez.

A város nagy jelentőségű rendezvényei

Elek város elsősorban a kulturális, nemzetiségi élethez kapcsolódó rendezvényekről ismert:

- Maszkafelvonulás minden év februárjában
- Nemzetiségi bállok (német, román, cigány) és magyar bál
- Megyei nemzetiségi klubtalálkozók
- Elekiek Világtalálkozója (1990-től rendszeresen, 1994-től két évente kerülnek megrendezésre, augusztus első hétvégéjén.

Az Eleki Krónika a város havilapja

Az Eleki Krónika havilap létesítéséről a helyi önkormányzat döntött 1996 végén. Az első lapszám 1997. január 27-én jelent meg. Fontosságát a lakossági igény is alátámasztotta és ezt az akkori képviselő-testület is megfontolta. A lap azóta minden hónap utolsó harmadában jelenik meg. Célja a pártatlan, objektív tájékoztatás a lakosság felé Elek Város eseményeiről, hétköznapijairól, történelméről, helytörténetéről stb.

Kiadója: Elek Város Önkormányzata

A szerkesztőbizottság tagjain kívül ú.n. külsős tagok írásait is szívesen fogadta és fogadja a Krónika. Helyt ad a lakosság véleményének, felvetett problémákra, kérdésekre is igyekszik megkeresni a választ.

Sport

Elek sportszférájának jelenlegi állapota hűen tükrözi a térség gazdasági, infrastrukturális és innovációs helyzetét. A sportlétesítmények fejlettségi állapotán, az iskolai sportolásra és a lakossági szabadidős igények kielégítését szolgáló sportolási lehetőségeken látszik a városvezetés törekvése a minőségi állapot megteremtésére. Az önkormányzati testület a település sportfejlesztési koncepciójának megvalósítása érdekében létrehozta a városi Sportcsarnokot, ami helyet biztosít több sport szakosztálynak. A városban kiemelkedő sport foglalkozás a labdarúgás és asztaliteniszezés. A településen viszonylag kevés a sportolást mint szabadidős tevékenységet választók köre, melynek oka a vonzó, minőségi körülmények hiánya, amely országosan jellemző tünet. Az iskolákban sport szakkörök működnek; néhány hétköznapi délután, baráti társaságok kispályás fociznak, valamint rekreációs tevékenységként említhető, hogy a település határában lovaglási lehetőség van.

A város jelenlegi infrastruktúrája és felszereltsége nehezen teszi lehetővé a minőségi és szélesebb skálájú sportolási lehetőségeket

Egészségügyi ellátás

A települési egészségügyi alapellátását 4 háziorvos (felnőttek és gyermekek részére), 2 csak felnőttek részére és 1 gyermek háziorvos, valamint a Védőnői Szolgálat biztosítja. A város gyógyszerellátását két vállalkozásban működő gyógyszertár oldja meg, a Gyöngy és a Kagyló Patikák. A településen egy fogszakorvosi körzet működik

Védőnői szolgálat

A védőnői feladatokat körzeti és iskolavédőnő látja el. A körzeti védőnők feladata a terhes-gondozás, csecsemő-, kisgyermek-, ill. családgondozás. Az iskolavédőnő feladata az általános és középiskolás gyermekek körében az alapszűrések elvégzése, az orvosi szűrések, védőoltások szervezése, egészségnevelő programok megszervezése és bonyolítása.

Orvosi ügyelet

A város orvosi ügyeleti ellátás helye a rendelőintézet (Hősök útja 1-3.). Az ügyeleti idő munkanapokon délután 16 órától másnap reggel 8 óráig tart. A hétfői orvosi ügyelet egész napos.

Mentőszolgálat

Békés megyében összesen 10 mentőállomás működik 43 mentőautóval. Országosan az ezer lakosra jutó mentő gépkocsik száma 12, a megyénkben 13. Elekre főként a gyulai állomásról érkeznek ki a mentők.

Fekvőbeteg ellátás

Békés megyében a békéscsabai Réthy Pál és a gyulai Pándy Kálmán Kórház és Rendelőintézetek végzik a településünk betegeinek kórházi ellátását.

Szűrővizsgálatok

Településünk gyermekorvosai végzik az életkorhoz kötött, kötelező szűrővizsgálatokat és kötelező védőoltásokat. A biometrikus és érzékszervi szűrővizsgálatokkal kapcsolatos teendőket a 0-6 éves korosztályra, valamint a helyi nevelési-oktatási intézményekkel tanulói jogviszonnyal rendelkező összes iskolásra vonatkozóan a védőnői szolgálat látja el.

A város általános és középiskolás tanulóinak fogorvosi szűrését a fogszakorvosok évente végzik. A népegészségügyi program keretében 2006-ban mammográfiai szűrővizsgálatokat végeztek a békéscsabai kórházban a 45 - 65 éves korcsoportba tartozó nők számára.

Békés Megyei Tüdőkórház Tüdőszűrő Állomása évente - az általa meghatározott időpontban - tüdőszűrő vizsgálatot tart, melyen a megjelenés a betegségmegelőzés érdekében a 18/1998. NM rendelet 19. § értelmében ajánlott. Önkormányzatunk a szűrővizsgálat lebonyolításához közcélú foglalkoztatottakat biztosít segítőként.

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichológiai környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Szociális gondoskodás a városban

A társadalmi fejlettség fokmérője az oktatás az egészségügy és a szociálpolitika állapota. A város lakosságának korösszetételét vizsgálva súlyozni lehet az egyes tevékenységeket és kiderül, hogy a szociális gondoskodás is az a terület, melyet a születéstől a halálig valamennyi lakos igénybe vehet. Ezért javítása, bővítése, rászorultságra törekvő vonalvezetése hangulat- és egészségjavító hatású a lakosság valamennyi rétegében. Ehhez elengedhetetlen a jól célzott és magas színvonalú segélyezési rendszer, a szakellátást biztosító intézményhálózat megfelelő működtetése. A jó szociálpolitika vizsgálatokat végez a rászorultság kiderítése érdekében.

Mivel minden szociális ellátás az egyén, illetve a család sérült, hiányos önellátó képességét pótolja, alapjában függő helyzetet teremt, amely tovább gyengíti az ellátott személynél, családnál a saját erőforrásokra történő támaszkodás képességét. Ezért általánosan elfogadható az alapelv, hogy a szociális ellátásnak olyan módon kell a megfelelő színvonalú szükséglet kielégítést biztosítania, hogy közben az ellátást igénybe vevő személy függetlensége csak a legszükségesebb mértékben korlátozódjon.

Eleken jelentős szociális ellátási hálózat épült ki. Az alapellátás, mint szociális szolgáltatás az önkormányzat által nyújt segítséget a szociálisan rászorulóknak részére a saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A városban a szociális és gyermekjóléti kötelező alapszolgáltatáson túl szakosított ellátást is biztosít a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye.

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Eleki Intézményegység 1997-ben kezdte működését Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat néven. Az intézmény az alábbi ellátásokat biztosítja a településen, az alábbi telephelyeken:

Kétegyházi út 23

- családsegítés
- gyermekjóléti ellátás
- közösségi pszichiátriai- és szenvedélybeteg ellátás
- adósságkezelés

Lökösházi út 12:

- fejlesztő felkészítő foglalkoztatása
- fogyatékosok nappali ellátása

Gyulai út 15.)

- támogató szolgálat
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- étkeztetés
- idősek klubja
- idősek otthona

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Az intézmény családgondozóihoz fordulhatnak, mindazok, akik nehéz élethelyzetben vannak, és szakmai támogatást igényelnek. A gondozók megpróbálják megadni mindazt a segítséget, ami elvezeti őket problémájuk megoldásához.

Az Intézmény szolgálatai:

- Családsegítő szolgáltatás
- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Adósságkezelő szolgáltatás

A segítségnyújtás területei:

Lelki, párkapcsolati, családi, szociális, nevelési problémák megoldásában, külterületen élők problémáinak segítésében, adóssággal küzdőknek tanácsadás, ifjúsági ügyek intézésében.

Családsegítő Szolgálat

Céljai:

- a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett családok segítése,
- egyének és a családok életvezetési képességének megőrzése,
- valamint az életükben jelentkező problémák megszüntetése.

Szolgáltatásai:

- tájékoztatást ad a családtámogatási ellátások formáiról, a hozzájutás módjáról,
- segítséget nyújt a hivatalos ügyek intézésében,
- életvezetési, mentálhigiénés, szociális tanácsadással segíti a krízishelyzet kialakulásához vezető okok megelőzését,
- adományok gyűjtése, közvetítése,
- jogi, pszichológiai, adósságkezelési tanácsadás

Gyermekjóléti Szolgálat

Feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

Ennek érdekében:

- tájékoztatást ad a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról,
- veszélyeztetettséget megelőző tanácsadást nyújt,
- szabadidős programokat szervez,
- figyelemmel kíséri a gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét
- szervezi a helyettes szülői ellátást

Feladata a gyermekek veszélyeztetettségét előidéző okok megelőzése, feltárása:

- veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert működtet,
- intézményekkel, szakemberekkel, egyéb személyekkel és civil szervezetekkel együttműködik, tevékenységüket összehangolja.

A veszélyeztetettség megszüntetése:

- a családban jelentkező működési zavarokat kezeli, megszüntetését elősegíti,
- egészségügyi és szociális ellátásban, szükség esetén hatósági intézkedésben segít,
- helyettes szülői szolgáltatást működtet.

Szociális intézmények

Mivel a Gyulai kistérség szociális szempontból hátrányos helyzetű, illetve előregedő térség, ezért a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat működtetésére, valamint az időskorúak ellátására nagy hangsúlyt fektetnek a települési önkormányzatok. Kertészsziget kivételével minden településen van idősek klubja, amely az idős korúak napközbeni ellátását segíti, valamint több bentlakásos szociális otthon illetve idősek otthona is található a térségben.

A *Naplemente Idősek Otthona* lakóotthon férőhelye 145 fő. Az önkormányzat kezelésében lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményben a gondozottak száma 112 fő. Ez 77 %-os kihasználtságot jelent.

Következő szociális ellátást biztosító intézmény a *Napközi Konyha*. A konyha működését 20 fő munkatárs végzi, 2004. január 1-től az új konyhán. A szociális ellátásban részesülők száma: 950 fő.

Kiemelkedő feladatok közé tartozik a város étkeztetése (munkahelyi, óvodai, iskolai, vendég). Az intézmény részben önálló intézményként szolgáltatásai közé tartozik a vendéglátás, rendezvények és családi események lebonyolítása. A konyha korszerű, az új HACCP-nek megfelelően felszerelt.

Szociális ellátás (Forrás Elek város Önkormányzata)

Megnevezés	2012. év
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	145
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma (fő)	112
Idősek nappali intézményeinek száma (db)	1
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	2
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	1
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	145
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a gondozottak száma (fő)	112
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	284
Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	241
Idősek nappali intézményeinek engedélyezett férőhelyei (db)	40
Idősek nappali intézményeiben ellátottak száma (fő)	31
Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő)	46,5
Fogyatékosok nappali intézményeinek száma (db)	1
Fogyatékosok nappali intézményeiben ellátottak száma (fő)	25
Pszichiátriai betegek nappali intézményeinek száma (db)	1
Szenvedélybetegek nappali intézményeinek száma (db)	1
Népkonyhák száma (db)	1
Hajléktalanok nappali ellátása egységeinek száma (db)	-
Hajléktalanok nappali ellátása egységeinek napi átlagos forgalma (fő)	-
Idősek nappali intézményeiben foglalkoztatottak száma (fő)	13
Családsegítő szolgálatok száma (db)	1
A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma tárgyévben (fő)	1111
Lakásfenntartási támogatás esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	800
Átmeneti segélyezés esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	1047
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetei (pénzbeni és természetbeni) (eset)	12
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	249

Átmeneti segélyezésben részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	357
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma (pénzbeni és természetbeni) (fő)	523
Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (fő)	21
Időskorúak járadékában részesítettek évi átlagos száma (fő)	20
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (fő)	500
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (2) (fő)	70

Közbiztonság

A Gyulai Rendőrkapitányság Eleki Rendőrőrs tevékenységi területe: a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme érdekében folytatott tevékenysége a közterületek rendjének fenntartása. Jellemzően a gépkocsizó, vagy gyalogos járőrszolgálatot ellátó egyenruhás rendőrök végzik a közterületek és nyilvános helyek rendőri ellenőrzését, meghatározott személyek, területek, létesítmények, vagy értékek védelmét és közbiztonsági ellenőrzését. A Rendőrőrs illetékességi területén 2012. évben a regisztrált bűncselekmények száma 1373 volt. Elek városban 2012-ben 174 regisztrált bűncselekmény történt. Közlekedési bűncselekmény 5 esetben történt.

Polgárőrség feladata:

Az Eleki Polgárőrség működési köre a bűnalkalmak korlátozása, bűncselekmények megelőzése, közrend, közbiztonság védelem, mentés, katasztrófa-elhárításban részvétel, önkéntes tűzoltás Elek város közigazgatási területén, a rendőrséggel együttműködve.

Bűnmegelőzésre tett intézkedések:

Lényeges, hogy a közterületi jelenlét fokozódjon a városban, amely meggátolja és visszaszorítja a bűnözést. Ezt segíti a kamerarendszer kiépítése is, ami a rendőrség munkájának hatékonyabbá tétele mellett tovább csökkenti a bűnözést és visszaszoríthatja azt. A térfelügyelő kamerák a közbiztonság fokozásához járulhatnak hozzá.

További intézkedés a közlekedésbiztonsági helyzet javítása. Fontos a gyermekek biztonsága, s ezzel a jövő generációjának az önrendelkezés körébe tartozó biztonságos életvitelre nevelése.

A gyermekek a legsérülékenyebbek, legyen szó közúti közlekedési balesetéről, élet- vagy vagyon elleni bűncselekményről, bármely rossz szándékú befolyásról vagy csak tapasztalatlanságukból fakadó átgondolatlan döntésekről. Ők azok, akik életmódjukból adódóan nem érzik a veszélyt.

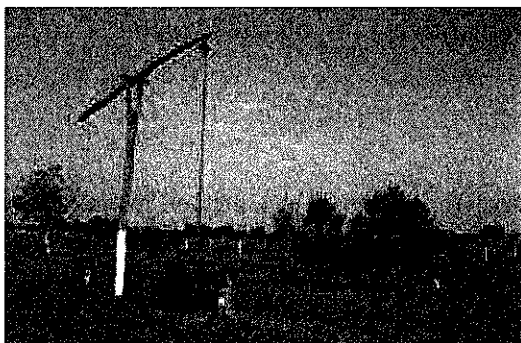
A közbiztonság javítása és a bűnmegelőzés érdekében lényeges a reagáló képesség gyorsaságának és hatékonyságának a szinten tartása, illetve a lehetőségeknek megfelelően a javítása, ami további bűncselekmény csökkenéshez vezet.

Gazdasági helyzet

A Központi Statisztikai Hivataltól származó adatok alapján megállapítható, hogy míg Békés megye gazdasági erőforrása az országos átlaghoz képest stagnáló, addig a dél-alföldi értékekhez képest is elmaradást mutat. Hiszen miközben 2006-ban az egy főre eső GDP a régióban közel 1,5 millió forint volt, addig ugyanez az érték a megyében alig haladta meg az 1,3 millió forintot. (Bács-Kiskunban 1,465 millió Ft, Csongrádban pedig 1,670 millió forint volt az egy főre eső GDP ugyanebben az időszakban). A komoly gazdasági problémákkal küzdő megyében ráadásul több külső, illetve belső periféria szerepet betöltő kistérség is van. Ezek egyike a szeghalmi kistérség.

Békés megye 8 kistérségén belül a Mezőkovácsházi és Sarkadi kistérségek sorolhatóak a legkedvezőtlenebb helyzetű kistérségek körébe. Fentiek alapján a hivatkozott kormányrendelet 2. számú melléklete a Gyulai kistérséget az ország egyik leghátrányosabb helyzetű kistérségei közé sorolja, mely kategóriába a régió 8 kistérsége tartozik.

Valódi nagyvállalat – amely helyi központtal működik – nincs a városban.

Elek elsősorban kulturális jellegű település. A növénytermesztés terén meghatározó súlyt képviselnek a géppel művelhető növények, pl. a kukorica és a gabonafélék, mindezekhez pedig kitűnő talajadottságokkal rendelkezik a település.

Az állattenyésztés területén a legfontosabb állatfajták a sertés, szarvasmarha, baromfi és a nyúl.

Ipar

A településen nagyobb volumenű, meghatározó ipari üzem nem található, elsősorban a kis, legfeljebb 20-25 főt foglalkoztató vállalkozások terjedtek el. Elektronikai eszközök összeszerelése, csiszolópapír üzem, varroda, bútorrestaurálás (német tulajdonossal), sütőipari és kereskedelmi vállalkozások, építőanyag kereskedés, asztalos és építőipari szolgáltatások, lakatos- illetve mezőgazdasági gépgyártó vállalkozások, fűtéstechnikai eszközök gyártása és forgalmazása, fémipari forgácsoló és sajtoló, valamint fém tömegcikk gyártása, teher- és személyfuvarozás, gépi földmunkák, növényolaj sajtolás, vannak jelen.

Mezőgazdaság

A város mezőgazdaságát zömmel a szántóföldi kultúrák termelése jellemzi, ugyanakkor – az ipari, valamint a szolgáltatói szektorhoz viszonyítva – a mezőgazdaság szerepe folyamatosan csökken a kistérség gazdasági szerkezetében.

Elek település jelentősebb agrár foglalkoztatói:

- Gál Zoltán- mezőgazdasági vállalkozó
- Boris László- mezőgazdasági vállalkozó
- Bócsik Sándor- mezőgazdasági vállalkozó

A városra jellemző mezőgazdasági tevékenységek közül jelentős a növénytermesztés. Ezek közül kiemelkedő és leggyakoribb a kukorica, búza, árpa, repce és napraforgó.

A mezőgazdasági termelés kiegészítésére egyéni vállalkozásban a városban megtalálható egy agrárudvar és vasbolt.

Kereskedelem, szolgáltatások

A szolgáltatói szektor egyértelműen elsősorban a települési, illetve helyi igények kielégítésére rendezkedett be.

A kisvárosban leginkább kiskereskedelmi üzletek működnek.

Élelmiszerüzletekből van a legtöbb, de az építési anyagot, illetve a palackozott italt és ruházati termékeket áruló szaküzletek is említésre méltóak. Mindazonáltal a felsorolt üzletek széles sávja mutatja a város alapszolgáltatásainak kielégítő voltát. A vendéglátóegységekre jutó lakosság szám az országos tendencia szerint csökkent, mely egyrészt az egyre kevesebb lakosnak, másrészt a vendéglátóhelyek kiépülésének köszönhető. A település mezőgazdasági jellegét tükrözi, hogy több táp és terménybolt is megtalálható az állattartás és növénytermesztés érdekében.

Turisztika, látványosságok

Elek város elsősorban a kulturális, nemzetiségi élethez kapcsolódó rendezvényekről ismert, amit híven tükröz, hogy a város ezen jellegű lehetőségeire épültek a jelenlevő, gazdag és széles skálájú egyesületi, klub és alapítványi élet csoportjai. A város számára jeles alkalmakat közösen szervezik és valósítják meg. A város jeles eseményei közé tartoznak:

- Maszkafelvonulás minden év februárjában
- Nemzetiségi bálók (német, román, cigány) és magyar bál
- Megyei nemzetiségi klubtalálkozók
- Elekiek Világtalálkozója (1990-től rendszeresen, 1994-től két évente kerülnek megrendezésre, augusztus első hétvégéjén).

A város és környéke elsősorban a természet rajongóinak (kerékpáros és gyalogtúrák, tanösvény) keresőknek lehet vonzó. A turizmus másik meghatározó szegmensét a vadásztatás jelenti. A térségben jelentős apróvadállomány él. A városban vadász egyesület működik. Az aktív kikapcsolódáshoz nyújt segítséget a Szabadidős Lovas Klub és a Horgász Egyesület.

A megye síkvidéki jellege és a nagyobb településtávolságok és a látnivalók szórt elhelyezkedése a gyalogos természetjárásnak kevésbé, a kerékpáros kirándulások számára viszont alkalmassá teszi a Békés megyei tájat. Az egyre nagyobb tömegeket megmozgató kerékpáros turizmus szempontjából lényeges, hogy a megyében számos kerékpárút hálózati szakasz épült ki, azonban ezek még korántsem alkotnak összefüggő hálózatot. A megye kisforgalmú összekötő útjai és a már kiépült településkörnyéki és településközi - egyelőre csak Békéscsaba-Gyula között - kerékpárutak kedveznek akár az egyéni, akár a csoportos túrák szervezésének is. A megye egy-egy tájegységének valamely településén meg szállva egy-egy túranap alatt a környék látnivalói kerékpáros túraútvonalra felfűzve végigjárhatók. A kerékpáros túrázás elsődleges célterületének a Körösök vidéke számít.

Idegenforgalom

A város idegenforgalmát a megrendezésre kerülő jeles napok adják. Ezek közül is kiemelkedő a Megyei nemzetiségi találkozók és az 1990- től rendszeresen megszervezésre kerülő Elekiek világtalálkozója. A kitelepítésekből adódóan ebben az időszakban jelentős a németországi vendégek jelenléte, a rokonok kapcsolatok, hagyományok ápolásával.

A város látnivalói közül jelentős a műemlék Római Katolikus templom; a polgári házak a város fő utcáján; az Országos emlékhely; a nemzetiségi tájházak és a Művelődési Központban megtalálható kiállítások.

Infrastruktúra

Lakáshelyzet

Elek város lakásállománya 2006-óta gyenge növekedést mutat. A vizsgált időszak- 6 év alatt- 11 db új lakás épült. Egy lakásra átlagosan 2,26 lakos jut, ami megyei viszonylatban (2,27 lakos) átlagos, és az országos átlagnál (2,36 lakos) is kicsivel alacsonyabb. Itt tehát több ember él egy lakásban átlagosan, mely egyrészt kevesebb helyet, másrészt nagyobb családokat feltételez. Utóbbi a jelenlegi negatív országos tendenciák tekintetében akár jónak is mondható.

Év	2006.	2007.	2008	2009	2010	2011	2012
Lakás db szám	2161	2164	2165	2165	2168	2170	2172

A fenti adatokból látható, hogy Elek városban a lakásépítési kedv nem jellemző. A közüzemi ivóvíz szolgáltatásba csaknem minden lakóingatlant bekapcsoltak.

A város összes lakása ivóvíz bekötéssel rendelkezik. Közcsatornával ellátott lakások száma 2002-2008-ban a Gyulai kistérség településein jelentősen megemelkedett. Elek városban a lakásállomány 76,6 %-a közcsatornával ellátott. A városban a közcsatorna-hálózat hossza 40,6 km. Az ivóvíz és szennyvíz hálózat együttes szolgáltatója az Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 1604 db, ami a lakásállomány 73,8 %-át jelenti.

Az energiagazdálkodás és energiaellátás megyei létesítményei Békés megye az ország területének dél-keleti szélén helyezkednek el, mégis több, a jelentősebb energiaellátó rendszerekhez tartozó gerinchálózat halad át rajta. Ezek a nagyfeszültségű átviteli hálózatok és nagynyomású földgáz-, termék- és olaj-szállítóvezetékek nagy állóeszköz értékűek, így helyüknek megváltoztatásának kicsi a realitása. Így ezeket a hálózatokat, valamint azok biztonsági, illetve védőövezeteinek helyét, mint helyhez kötött adottságokat kell kezelni, így meghatározó elemek a megye térszerkezeti tervében.

Elek város, illetve a térség *villamos energia ellátása* 20kV-os középfeszültségű hálózatról biztosított. A betáplálási irány Szeghalom és Túrkeve - Mezőtúr – Gyomaendrőd alállomásoktól van kiépítve. Az ellátó hálózat 20 kV-os sugaras kicsatlakozásai a szomszédos települések, illetve mezőgazdasági transzformátorait látják el.

Az energia elosztás a településen belül 20kV-os középfeszültségen történik fogyasztó csoportonkénti transzformátor állomással. A kisfeszültségű elektromos hálózat kiépítettsége 100 %-os, a közvilágítás megoldott. Szolgáltató a DÉMÁSZ Zrt.

A városban kiépítésre került a gázhálózat. A gázellátás a Füzesgyarmati gázmezőről biztosított nagy középnyomású hálózaton keresztül. A hálózat kiépítettsége 36 %-os. Bekapcsolt lakások száma 800 db. A városi gázhálózat szolgáltatója a GDF-SUEZ Zrt.

Távközlési hálózat:

A korábbi években a telefonfejlesztésekkel a városban jelentkező igények teljes ellátását megvalósították. A telefonközpont optikai kábellel csatlakozik Békéscsaba góckörzethez. A

korábbi körzetkábelek helyi funkcióval üzemben maradtak. A kiépített vezetékes hálózat az igények teljes ellátását biztosítja. Jelenlevő szolgáltatók az OROS-Com Kft. és az Invitel Zrt.

Kábeltelevízió hálózat:

A település belterületén kábeltelevízió rendszer üzemel. A szolgáltatója az eleki székhelyű Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft. A rendszer kiviteli tervét a település teljes belterületére elkészítették.

Megújuló energiaforrások, ellátások

A megújuló energiaforrások közül a megyében elsősorban a biomassza alapú tüzelési módok és technológiák elterjesztése, a napenergia aktív (főleg használati melegvíz célú), a szél hasznosítása, valamint a geotermikus energia játszhatnak meghatározó szerepet.

A megújuló energiaforrás-adottságok közül, a megye területének jelentős erdősültsége, a biomassza előállítás lehetőségét biztosítja. Az erdőgazdasági hulladékok, a fa és egyéb növénytermesztési hulladékok, ill. az energiahasznosítási céllal telepíthető energia ültetvények folyamatosan keletkező és hasznosítható energiahordozóként állhatnak rendelkezésre. A biomassza egyedi alkalmazással kiválthatja nagyobb kommunális oktatási, kórházi, egyéb intézményi stb. létesítmények hagyományos hőenergia hordozóját, lakossági központos hőenergia-ellátási rendszereinek primer energiahordozóját, ipari parkok új, egyéb vállalkozások hő- és villamosenergia-átalakító berendezéseinek is primer energiahordozóját. Továbbá, alap energiaforrásul szolgálhatnak új vidékfejlesztési, turisztikai, rekreációs stb. létesítmények energiaellátási rendszereinek. A biomassza potenciális adottságaira alapozva készíthető el a megyei biomassza energiaforrás-hasznosítási javaslata, amelyben elsődlegesen a hőszolgáltatás bázisainak biomassza tüzelésű átállítását célszerű megoldani, amennyiben a helyi szándékok is megértek erre az olcsóbb, versenyképes és környezetkímélő megoldás módra, mely egyben munkahelyteremtéssel és folyamatos foglalkoztatással párosul.

A geotermikus energia hasznosítása (humán erőforrás-foglalkoztatás fejlesztés, gazdasági versenyképesség, életminőség javítás) javasolt, elsődlegesen a már feltárt termálvízzel rendelkező településeken, de újabb feltárássra is kínál lehetőséget a megye termálvíz kincsét jelző átfogó térképek.

Vízenergia villamos energiává történő átalakítására vízerőművek létesítésére több vízfolyáson is lenne lehetőség, a már kiépített és még kiépíthető duzzasztási lehetőségek hatására. Ezeket kellő körültekintéssel szabad csak létesíteni, mert erőltetett duzzasztások előnytelenül megváltoztatják és veszélyeztetik a vízi élővilágot és a vízfolyások egyéb turisztikai és komplex hasznosításait.

Szélergia villamos energiára való átalakítására is vannak már kezdeményezések. A természeti adottságok további lehetőségeket is kínálnak.

A napenergia hő-hasznosításra való átalakítási igénye főleg az üdülőterületeken jelentkezik, kempingek, szabadidőközpontok, üdülő együttesek, tározótavak térségében. Ezek helyi szinten jelentősek energia megtakarítás és környezetkímélés szempontjából, azonban nem alkotnak összefüggő rendszert megyei szinten. Alkalmas szoláris berendezéseik kombinálhatók a biomassza bázisú energiaátalakítási technológiákkal, ahol már mérhető nagyságrendet jelenthetnek a megye korszerű energiahordozói szerkezet-átalakításában.

Ivóvízellátás:

A település ivóvízellátását saját vízmű biztosítja. Belterületen, a Táncsics M. utcán levő vízmű telepen 5 db kút üzemel. A vízmű kutak felszíni szennyeződés iránti érzékenységre történt vizsgálat, amely azt mutatta, hogy az 50 éves elérési időhöz tartozó védőidomnak nincs felszíni metszete. Ez alapján a vízmű telep közvetlen területén kívüli korlátozás a területhasználatban, építésben nem szükséges.

Külterületen az Elek-Dél regionális vízmű található, mely Gyula Város vízellátását szolgálja. A vízmű kutak felszíni szennyeződés iránti érzékenységre szintén történt vizsgálat, amely alapján az 50 éves elérési időhöz tartozó védőidom $R=1500$ m sugarú területet jelent a felszínen. A védőidom belemetsz a belterület déli részébe, így itt fokozottabb védelem szükséges a felszíni eredetű szennyezésekkel szemben. A hidrogeológiai védőidom kijelölése megtörtént. Mindkét vízmű a Maros-hordalékkúp jó minőségű ivóvíz készletét használja föl.

Elek város vízellátását az Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft. vízellátási rendszere biztosítja.

A város ivóvíz hálózatának kiépítettsége 100 %-os. Vezetékes vízzel ellátott lakások száma 2172 db. Ivóvízhálózat hossza: 56,8 km. Jellemzően körvezetékes, elosztóhálózat, magas tárolóval biztosítva a szükséges hálózati nyomást.

Értékesített vízmennyiség: 2012. évben: 295000 m³.

A város vízbeszerzése

A város vízellátását jelenleg 3 fúrt kút biztosítja. A 4. kút üzembe állítása jelenleg van folyamatban.

A település átlagos napi vízigénye: 849 m³ / d

Az évszaki /nyári/ csúcs vízfogyasztás: 1.350 m³ / d

A vízmű mértékadó kapacitása: 1.380 m³ / d

A három kút jelenleg 1700 m³ / d vízhozamot ad.

A vizek magas metángáz tartalma miatt VLV típusú gázmentesítő berendezést szereltek fel az 1-es és 2-es számú kutakra. A gázmentesített víz egy 7,5 m³ -es gyűjtő tárolóba kerül, ahonnan szivattyúk szállítják a vizet az elosztó hálózatba, ill. azon át a víztoronyba. A 3-as számú kút vizének keménysége nem megfelelő, azonban ez mégsem okoz problémát, mivel a három kútból nyert kevert víz már megfelel az ivóvízszabványban előírtaknak.

Víztárolás

A napi fogyasztási csúcsok többlet vízigényének pótlására és az elosztóhálózatban megkívánt üzemi nyomás tartására a vízműtelep védőterületén lévő HG100/2 típusú acélból készült víztorony szolgál. A 100 jel a térfogatot, a 2 jel a törzsátmérőt jelenti m³ ill. m-ben. A torony alsó üzemi vízszintje 26 m, felső üzemi vízszintje 30 m az átlagos terepszinthez viszonyítva.

A víztorony biztosítja az elosztóhálózatban megkívánt üzemi nyomást /2,6-3,0 bar/. A hálózatban megengedett min. nyomás 2,0 bar, max. nyomás 7,0 bar.

A víztorony állaga megfelelő. A jelenlegi feltételeket, vízigényeket képes kielégíteni, azonban a fogyasztói igény növekedése esetén bővítése elkerülhetetlen.

Vízelosztás

A víztoronyban folyamatosan tárolt ivóvizet a fogyasztókhoz 37 km hosszú elosztóhálózat juttatja el. Általában körvezetékes rendszerű, mely a legkedvezőbb áramlási viszonyokat képes fenntartani. A főkörvezeték $d=150$ ill. $d=125$ mm azbesztcement nyomócsőből épült. Az elágazó vezetékek $d=80$, $d=63$, $d=50$ mm keresztmetszetűek, anyaguk acél ill. PVC.

Sajnos az elosztóhálózat létesítésekor - a szűkös anyagi lehetőségek miatt - az egész hálózat mintegy 1/3-át kitevő vezetékszakaszok $d=63$, $d=50$ mm keresztmetszetű csőből épültek.

A kis csőátmérő nem felel meg a jelenleg érvényes szabványoknak /legkisebb csőátmérő: $d=80$ mm/ s ezen kívül több okból is hátrány jelent:

- 1./ egyidejű nagyobb vízvétel mellett nem biztosítható a 2,6-3,0 bar üzemi nyomás
- 2./ szintén egyidejű nagyobb vízvétel mellett a kívántnál nagyobb vízsebesség alakul ki, mely lesodorja a cső belsejében lerakódott ún. biológiai hártya egy részét
- 3./ tűz esetén a kis átmérőjű vezetékszakaszok nem képesek biztosítani az előírt nyomású és mennyiségű vizet a tűz eloltásához.

Szennyvíz:

A vízhasználat során keletkezett szennyvizek egy részének összegyűjtésére és megtisztítására 1974-ben és 1983-ban csatornaművet építettek.

A csatornahálózatra rá nem kötött szennyvíztermelőknél keletkező fekálhulladékok tengelyen kerülnek beszállításra a szennyvíz tisztító telepre. Ezen fekálhulladékok fogadására szolgáló műtárgyak és berendezések 1994 évben készültek el.

A csatornahálózat bővítését indokolja környezetünk védelme, valamint a szennyvíztisztító telep jelenlegi kapacitás kihasználatlansága is, mely jelentős költségnövelő tényező a tisztítási folyamatban.

A csatornahálózat $d=300$ mm-es beton, ill. $d=200$ mm-es KGPVC anyagú gravitációs gyűjtőcsatornákból épült ki.

Az összegyűjtött szennyvizek átemelésére 2 db átemelő telep létesült a Lökösházi úton ill. a József Attila úton. A műtárgyak MOBA típusúak. A benne lévő szivattyúk üzemét szintérezékelő automatika ill. időrelé vezérli. Az első a felgyülemelő szennyvízmennyiség továbbítását, a második a szivattyúk közel azonos üzemidejét oldja meg.

Az Eleki Víz - és Csatornamű Üzemeltető Kft 1995 -ben alakult, és Elek Város akkori képviselőtestülete hozta létre. Tulajdonosa a mindenkori Polgármester. A Kft alapfeladatok ellátására jött létre, mint az ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízszolgáltatás. Későbbiekben hulladékszállítással, kábeltelevízió üzemeltetéssel és internet szolgáltatással bővült a Kft tevékenységi köre, valamint üzemelteti az Elek Tv stúdióját is.

Eleken a kiépített közcsatorna hossza 40,6 kilométer. A közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 76,6 %-os. A 2008-as évben elvezetett szennyvíz mennyisége 128000 m^3 volt.

Csapadékvíz elvezetés

A város környezetvédelmi problémái között a csapadék- és belvíz elvezetése kiemelt jelentőségű, mivel ennek megoldatlansága az utóbbi években sok gondot okozott, mind a város mind a lakosság számára. A megvalósítandó fejlesztés a természeti környezet állapotának javulásával, az egységes településkép kialakításával háttérteremt az általános vállalkozási és életfeltételek javításához, az élhető település kialakításához.

A már meglévő és működő hálózat folyamatos karbantartása is szükséges, különösen a szennyvízcsatornázással nem érintett utcákban. A csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartását a Polgármesteri Hivatal végzi.

Infrastrukturális kiépítettség

Megnevezés	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Lakásállomány (db)	2161	2164	2165	2165	2168	2170	2172
Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8
Közüemi ivó vízvezeték - hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	216	2164	2165	2165	2168	2170	2172
Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)	22,9	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6	40,6
Közücsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	909	1140	1511	1608	1642	1651	1664
Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Az összes gázcsőhálózat hossza (km)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Összes gázfogyasztók száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Melegvíz hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	1800	1773	1735	1713	1683	1638	1604
Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Állami közutak hossza (km)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Infrastrukturális ellátottság

Megnevezés	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	291	328	313	279	301	285	295
Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	720	750	700	730	790	820	860
Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	64	85	98	149	167	122	128

Hulladékgazdálkodás

A megyében (és az országban) általánosan jellemzi a hulladékgazdálkodás helyzetét, hogy a keletkező hulladékok mennyisége viszonylag magas, míg azok hasznosítási aránya alacsony.

A keletkező kommunális hulladék becsült mennyisége, normatív adatok és a lakosok száma alapján számítva: kb. 6.000 m³/év. Az inert (bontási, építési jellegű szilárd hulladékok) és egyéb eredetű hulladékokkal együtt, ez kb. 10.000 m³/év lerakott, tömörített térfogatot jelent. A kertés, vegyes tüzelésű fűtőberendezéssel rendelkező háztartásokra jellemző, hogy az égethető hulladékok egy részét saját tüzelőberendezéseikben hasznosítják, a szerves hulladékok egy része pedig a háztáji állattartásban vagy komposztálást követően a kertekben hasznosul.

A hulladékok heti egyszeri elszállítása, a teljes belterületen biztosított. A gyűjtés kukával és fóliazsákkal történik, a szállításhoz hulladékszállító tehergépkocsi áll rendelkezésre. Szelektív gyűjtés jelenleg a város területén 5 helyen van bevezetve. A közszolgáltatást önkormányzati tulajdonú társaság, az Eleki Víz - és Csatornamű Üzemeltető Kft látja el.

A hulladékok tárolására az 1995. évben - állami és helyi beruházással - épült hulladéktároló szolgál. Ennek költsége mintegy 16 millió Ft volt. A tároló a város jelenlegi hulladéktermelési szintje mellett kb. 20. év alatt telik meg. A hulladék lerakása prizmás módszerrel lett tervezve, 99.60 Bfm szintig, egy 2.8 m-es és két db 3.0 m-es szint kialakításával. Egy-egy szint a hulladékból épített prizmák hálózatából áll. A prizma trapéz keresztmetszetű, melynek koronasíkjá a hulladékszállító járművek közlekedési útja és egyben ürítő helye is. A leürített hulladék terítését, a prizma építését földmunkagép végzi. A három hulladékszint kiépülése után a lerakót rekultiválni keli melynek eredményeképpen a befásított domb sem környezetvédelmi sem esztétikai szempontból nem hagy kívánnivalót maga után. Azonban a rekultiváció elvégzése után is szükséges a talajvízfigyelő kutak vizének időszakos ellenőrzése.

A hulladéktermelőktől és hulladékkezelőktől származó, önbevalláson alapuló adatokat a Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer dolgozza föl és készíti belőle a kimutatásokat.

Közszolgáltatással ellátott háztartások száma: 1.604 db

Települési szilárd hulladékot csak erre a célra kijelölt hulladéklerakó telepen, a vonatkozó üzemeltetési szabályok és előírások betartásával szabad elhelyezni. A települési szilárd hulladékot a közszolgáltató által rendszeresített gyűjtő edényzetbe, illetve a közszolgáltatás igénybevételére kötelezett által vásárolt (a közszolgáltató által rendszeresített) gyűjtőedényzetbe rakva lehet szállításra előkészíteni. Tavasszal és ősszel egy-egy alkalommal lomtalanítási begyűjtést szerveznek. A közszolgáltató a lomtalanítás időpontjáról minden alkalommal felhívást tesz közzé, továbbá az ingatlanokhoz szórólapokat juttat el ezen tájékoztatva a lakosságot a lomtalanítás szabályairól.

A megyei szeméttelap-rekultivációs program a „Délkelet-alföldi Regionális Hulladék Gazdálkodási Rendszer” (DAREH), melyhez összesen - nemcsak Békés megyéből – 94 település tartozik, ennek gesztora Orosháza. Résztvevő megyei települések (59 db): Battonya, Dévaványa, Elek (rég és új), Dévaványa (rég és új), Újkígyós, Vésztő ..stb.

A rendszer keretében

- ✦ hulladékátrakó állomások,
- ✦ hulladékkezelő művek,
- ✦ hulladékválogató létesítmények,
- ✦ hulladékgyűjtő udvarok és szigetek kialakítását, valamint
- ✦ felhagyott hulladéklerakó telepek rekultivációját végzik.

A program eredeti befejezési határideje 2015. év február.

Települési folyékony hulladékok

A települési folyékony hulladék begyűjtését, közszolgáltatás keretében, igény szerint, időszakosan az Eleki Víz - és Csatornamű Üzemeltető Kft. végzi. A szippantott folyékony hulladék a helyi szennyvíztisztító telepre kerül beszállításra, ahol tisztítják.

Csomagolási hulladék

A településen 5 ponton van kialakítva szelektív hulladékgyűjtő sziget, az edényeket tömörítős felépítményű gépjárművekkel ürítik, a hulladék előkezelésre, és válogatás után elszállításra kerül az újrahasznosító üzemekbe.

Az utóbbi évek rendkívül szomorú tapasztalata, hogy a szelektíven begyűjtött hulladékok mennyisége általában csökkenő tendenciát mutat. Az üzemeltetők jelzései szerint a hulladék minősége is romlik, mivel a lakosok nem tartják be megfelelően a szelektív jelzéseket a gyűjtőszigeteken. A gyűjtési „fegyelem” romlása miatt néhány sziget áthelyezésre, illetőleg megszüntetésre is került. Ezért – bár nem területrendezési feladat, de rendkívül fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet, hogy – a szelektív hulladékgyűjtést minden lehetséges módon reklámozni kell és a lakosságot – akár anyagilag, akár erkölcsileg - érdekeltté kell tenni benne. Tapasztalat szerint jobban működik az ún. „házhoz menő” szelektív hulladékgyűjtés, vagyis amikor a szemetet a lakosság helyben gyűjti szelektíven és a „lakásokból” a rendszeres városi szemétszállítás keretein belül viszik el, általában a hét különböző napjain a különböző típusú szemetet. Ezért a hulladékgazdálkodás fejlesztésénél ezt a típusú hulladékszállítási rendszert lehetőleg előtérbe kell helyezni.

Illegális hulladéklerakás felszámolása

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete helyi hulladékgazdálkodási tervében célul tűzte ki, hogy az illegális hulladéklerakás megakadályozása érdekében minden törvényes eszközt és lehetőséget felhasznál a jelenség megakadályozására.

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájba illő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

Szerepe van a káros környezeti hatások, a porterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Cél: Kevesebb környezeti stressz hatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Feladat:

- ✦ Önkormányzatnak folyamatos figyelemmel kell kísérnie és be kell tartatnia a rendeletben szabályozott közterületek tisztántartásának rendjét.
- ✦ A folyamatosan használaton kívüli, beépítetlen belterületi magáningatlanok rendben tartására, gondozására kötelezettség előírása.
- ✦ A településen közterület felügyelők felelősek a köztisztaság fenntartását szolgáló rendelet betartásáért. Annak érdekében, hogy még hatékonyabban ellássák feladatukat, növelni kell a műszaki-, tárgyi-, jogi-, és anyagi feltételeket. A szemetelőkkel szemben hatékonyabb fellépéssel, tettenéréssel és bírság kiszabásával kell küzdeni.
- ✦ A településen szemétygyűjtők kihelyezéséről és folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell. A kihelyezésnél és pótlásnál figyelembe kell venni a jelentkező lakossági igényeket. Ezzel a forgalmas közterületeken képződő hulladék kulturált gyűjtése és elszállítása megoldható. Továbbá szankciók érvényesítésével, tettenéréssel, pénzbírsággal kell megoldani a drága szemétygyűjtő edényeket megrongálókat.

Az illegális hulladékelhagyást megelőző önkormányzati eszkörendszer:

- ✦ A hulladékkezelési közszolgáltatást minden lakott ingatlanon kötelező igénybe venni
- ✦ Szelektív hulladékgyűjtési program alapján a zsákokba gyűjtött (műanyag és fém csomagolási, háztartási hulladékok) anyagok összegyűjtése.
- ✦ Az ingatlanokról, a település közterületiről és zártkerti övezeteiből a levágott gallyak, nyesedékek, valamint a kaszálékok folyamatos összegyűjtése.

KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA

Levegő

Magyarország levegőminőségi helyzete – az utóbbi évtizedekben, a nagy mennyiségben kibocsátott „hagyományos” légszennyező anyagok emissziójának csökkenése ellenére – sok területen még mindig nem kielégítő.

A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mezőgazdálkodás, a szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény-borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt.

Elek város területén levegőtisztaság-védelmi szempontból lényeges emisszió és imisszió források a legmeghatározóbbtól a legjelentéktelenebb hatásúig sorrendben:

- ✦ Lakossági fűtés
- ✦ Közlekedés
- ✦ Ipar
- ✦ Mezőgazdaság
- ✦ Allergén porok

A légszennyezés csökkentése érdekében, légszennyezés tűrő és nagy levegő szűrő fák ültetése folyamatban van.

Levegőtisztaság-védelmi követelmények :

Levegőtisztaság-védelmi szempontból, a település teljes bel- és külterületére a 14/2001.(V.9.)KöM-EüM-FVM együttes rendelet által megengedett imissziós határértékek vonatkoznak.

Levegőszennyezettségi zóna:

A településen imisszió mérő állomás nem működik. A levegő védelmével kapcsolatos tevékenységekről szóló, 306/2010.(XII.23.)Korm. rendelet szerinti légszennyezettségi zónákat a 4/2002.(X.7.)KvVM rendelet hirdette ki. Ez alapján a település az alábbi zónacsoportokba tartozik, szennyezőanyag szerint:

Zónacsoport szennyezőanyagok szerint					
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM10)	Benzol
Elek területének besorolása	F	F	F	E	F

A hivatkozott rendelet a szálló por tekintetében sorolja eggyel magasabb szennyezettségi kategóriába a területet (az ország egész területével együtt), tekintettel arra, hogy általános jellemző az évente több esetben, határértéket meghaladó légszennyezettség előfordulása.

Ökológiailag sérülékeny területek:

A vizsgált területen levegőtisztaság-védelmi szempontból „ökológiailag sérülékeny terület” nem található.

Légszennyező anyagok emissziója :

A településen az alábbi forrásokból származnak légszennyező anyagok:

- ✚ lakóházak, intézmények fűtése
- ✚ ipari, szolgáltató tevékenység
- ✚ mezőgazdasági tevékenység
- ✚ közúti járműforgalom

Fűtésből származó légszennyezés

A településen a vezetékes gázellátás a belterületen biztosított. A gázellátásba bekötött kertes családi házak jelentős részénél jellemző a kiegészítő vegyes tüzelés. Az intézményeknél gáztüzelés van.

Közlekedés által okozott légszennyezés

A település belterületén a 4444-es Gyula-Lőkösháza és a 4435-ös Elek-Kétegyháza összekötő-út helyi forgalma, és kismértékű átmenő forgalom jelentkezik. Mindkét út jelenlegi motoros jármű forgalma: kb. 2000 E/nap, a két út belterületi szakasza, együttesen 3,5 km. A gépjárműforgalom által itt kibocsátott légszennyező anyagok mennyisége:

Járművek által kibocsátott légszennyező anyagok		
Szénhidrogén-származékok kg/év	Nitrogénoxidok kg/év	Szénmonoxid kg/év
~7 tonna/év	~5 tonna/év	~40 tonna/év

Gazdasági tevékenységből származó légszennyezés:

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra 306/2010.(XII.23.)Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről állapítja meg. Az előzetes tájékoztató alapján káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezést a helyhez kötött források a jelenleg ismert állapotban nem okoznak.

Jelentős légszennyező hatást okozó üzemi telephely nincs, a belterületen meglévő üzemek jellemzően nem jelentenek terhelő hatást a környezetre (Takarmánykeverő és gabonátároló, varroda, stb.) Illékony szerves oldószereket (VOC) felhasználó, jelentősebb üzemi telephely nincs. A külterületi állattartó telepeknél az almos- és hígtrágyából származó bűzhatás jelentkezik.

Környezeti levegőminőség (immisszió):

A településen immissziós mérőállomás nem működik. A légszennyező források alapján becsülhető, hogy tartósan nem fordul elő határértéket meghaladó légszennyezettség, egyik szennyezőanyag esetében sem.

Békés megyében általában jellemző, hogy a szálló és ülepedő por koncentrációja –az időjárási viszonyoktól függően – esetenként meghaladja a határértéket. A megnövekedett porterhelés jellemzően közlekedési és mezőgazdasági eredetű. A burkolatlan utak, a szántóföldi művelésű területek nagy aránya, a kevés erdőterület, a védőfasorok hiánya egyaránt közrejátszik ennek alakulásában. A gázfűtés elterjedésével a tüzelésből származó szilárd légszennyező anyagok mennyisége ma már kevésbé jelentős. Az ólmozatlan benzin használatának köszönhetően, 1998 óta a szálló poron belüli ólomtartalom a kimutathatósági határ közelébe csökkent.

A területre általánosan jellemző levegőminőségi probléma az allergiát okozó pollenek időszakosan megemelkedő koncentrációja, melyek közül parlagfű pollen az egyik kritikus anyag. A gyommentesítés, a dűlőutak, árkok környezetének rendben tartása enyhíthet a problémán.

Levegővédelmi szempontok és javaslatok:

Szilárd tüzelés esetén: a korszerű tüzelőberendezések alkalmazása, és a szomszédos épületek átlagos gerincmagasságát legalább 0,5 méterrel meghaladó, tüzeléstechnikailag méretezett kémények létesítése. Új épületek használatbavételi eljárásainál javasolt megkövetelni a tüzelőberendezések minőségi bizonylatát a QTH = 140 kW névleges hőterhelés alatti tüzelőberendezéseknél, az ilyen tüzelőberendezések körében a 306/2010.(XII.23.)Korm. rendelet a település jegyzőjének biztosít levegővédelmi hatáskört. A QTH = 140 kW névleges hőterhelés fölötti tüzelőberendezések létesítésekor a környezetvédelmi hatóság engedélyre van szükség.

Belterületen fásítás, külterületi közlekedési és dűlőutak mentén a fasorok helyreállítása, újak telepítése szintén javasolt. A környezeti levegő minőségének javítása és az Alföldön jellemző porterhelés csökkentése érdekében is fontos az út menti fasorok, a mezőgazdasági területet tagoló erdsávok, erdőfoltok megóvása, helyreállítása.

Ipari, gazdasági létesítmények tervezése, engedélyezése során figyelembe kell venni a levegőtisztaság-védelemre vonatkozó előírásokat és az eljárásba be kell vonni a környezetvédelmi hatóságot.

Új állattartó létesítmények, ill. a meglévők korszerűsítése esetén, a trágyatárolók csurgalékvizét, és a tartás során keletkező hígrágyát zárt műtárgyakban kell gyűjteni, vagy biológiai kezelést kell alkalmazni, a berothadás és a bűzhatás csökkentése érdekében.

Állattartó telepen vagy önállóan kialakított trágyatér körül, annak területén védőfásítást javasolt telepíteni, min. 15 m szélességben. A meglévő fasorok kiegészítése javasolt, a fenti paramétereknek megfelelően.

Mezőgazdasági gép- és terménytároló telephelyek, ipari telephelyek, kisebb állattartó telepek elhelyezésére javasolt a volt TSZ telep területét (030/1 - /34 hrsz.) felhasználni. A lakóövezet határáig megfelelő (kb. 700 m) védőtávolság, a Gyula-Elek közötti összekötő úthoz közúti kapcsolat biztosított.

A levegő védelmével kapcsolatos 306/2010.(XII.23.)Korm. rendelet szerint védőtávolság megállapítása szükséges a rendeletben felsorolt, légszennyező hatású új létesítményekre (pl. állattartó telepek, kommunális hulladéklerakó, stb.).

A környezetvédelmi felügyelőség, az engedélyezési eljárás során határozatba állapítja meg a védőtávolságot, majd kezdeményezi ennek bevezetését a rendezési tervbe, és megkeresi az illetékes Földhivatalt is a védőövezet bejegyzésére. Meglevő létesítmények esetében a rendezési terv keretein belül biztosítható a védőtávolság. Az alábbiakban a levegővédelmi okból, a Településszerkezeti Tervben szerepeltetni javasolt védőtávolságokat adjuk meg:

A távolabbról érkező légszennyezés mértéke nem számottevő. A nitrogén-dioxid és kén-dioxid kibocsátás mind a fűtési, mind a nyári félévben megfelelő, nincs határérték túllépés.

Víz

A víz mindennapi életünkben, környezetünkben nagyon fontos szerepet tölt be. Különböző formáját más-más célra használjuk. Víz nélkül nincs élet. Ezért egyértelmű, hogy a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata a víz védelme. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a vizek mennyiségi és minőségi védelmét, valamint a fenntartható vízkészlet-gazdálkodást biztosítanunk szükséges, és az esetleges károsodásokat meg kell előzni.

Felszíni vizek

Víz Keretirányelv 2000/60/EK Irányelv az európai közösségi intézkedések kereteinek meghatározásáról a víz politika területén célja:

- ✦ a vízi ökoszisztémák, a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes élőhelyek további romlásának megakadályozása, állapotuk védelme, javítása
- ✦ vízkészletek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat előmozdítása
- ✦ a felszíni és felszín alatti vizekbe jutó különösen veszélyes anyagok csökkentése, a vizek további szennyeződésének megakadályozása
- ✦ árvizek és az aszályok mérséklése

Hazánkban 1994. január 1-től a felszíni vizek osztályozását és minősítését az *MSZ 12749* szabvány alapján végzik. A vízminőség a víz fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak összessége. Ez alapján felszíni vizeinket öt osztályba soroljuk: kiváló (I.o.), jó (II.o.), tűrhető (III.o.), szennyezett (IV.o.) és erősen szennyezett (V.o.). Ezen kívül a felszíni vizeinket az integrált követelményrendszer (ivóvíz, ipari vízellátás, mezőgazdasági öntözés és halgazdaság igénye) alapján is minősítjük.

A felszíni vízrendezés, csapadékvíz elvezetés igényét kiemelő természeti adottságok Elek a Maros hordalékkúp síkság területén helyezkedik el.

Felszíni vízfolyás a Gyula - Keleti - csatorna, melynek vízhozama gyakorlatilag zérus. Ez egyúttal befogadja is a szennyvíztelep által kibocsátott kezelt szennyvíznek. Állóvizek a téglagyári bányatavak, melyek hasznosítása horgásztóként történik.

Vízminőség területi kategória, a 9/2002.(III.22.)Korm. rend. szerint: „általános”

Békés megye árvízi öblözetek:

Nagy-Sárréti - Sarkadi - Remetei - Gyulai - Békési - Körös-Tisza-Maros közi

Szükség tározók:

Halaspusztai - Kisdelta - Kutas – Mályvádi - Mérgesi

Vésztározó: Nagydelta (Fekete- és Fehér-Körös között, nem kiépített tározó, csak a szükség tározók elégtelen kapacitása esetén használatos)

A teljes vízjogilag leköött vízmennyiség 12 százalékát teszi ki a 30°C-nál melegebb vizet kitermelő vízhasználatok. A termásvízbeszerzés lehetőségei viszonylag kedvezőek, a geotermikus adottságok miatt már 450-550 m alatti mélységből 30°C-ot meghaladó kifolyó víz hőmérsékletű víz nyerhető. A termásvíz hasznosítás fejlesztésének legnagyobb problémája – gyakorlatilag akadályát jelenti a használt hévíz befogadására alkalmas, bővizű felszíni vízfolyás hiánya. A térségben meghatározó jelentőséggel bírnak a kettős hasznosítású csatornák, amelyek a térség határain is túlterjednek.

A felszíni vizek sokasága következtében gyakori az ár- és belvíz megjelenése.

A 18/2003. (XII. 9.) KvVM – BM együttes rendelet meghatározza a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását.

Eszerint a rendelet a településeket 3 kategóriába sorolja:

- ✦ *Erősen veszélyeztetett* „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlanl rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvize szabadon elönthet. Ebbe a csoportba tartoznak: Geszt, Hunya, Kétegyháza, Kondoros, Mezőgyán, Újszalonta.
- ✦ *Közepesen veszélyeztetett* „B” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren fekszik, és amelyet nem az előírt biztonságban kiépített védmű véd. Ebbe a csoportba tartoznak: Bélmegyér, Biharugra, Bucsa, Dévaványa, Doboz, Ecsegfalva, *Elek*, Füzesgyarmat, Kertészsziget, Kétsoprony, Körösladány, Köröstarcsa, Lökösháza, Nagykamarás, Okány, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Dévaványa, Tarhos, Telekgerendás, *Újkígyós*, Vésztő, Zsadány.
- ✦ *Enyhén veszélyeztetett* „C” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik. Ebbe a csoportba tartoznak: Békés, Békéscsaba, Békésszentandrás, Csabacsúd, Csárdaszállás, Csorvás, Gyomaendrőd, Gyula, Kamut, Kardos, Körösnagyharsány, Körösújfal, Kötegyán, Méhkerék, Mezőberény, Murony, Örménykút, Szabadkígyós, Szarvas.

Belvízvédelem

Jelenlegi kiépítettség

Békés megye természeti adottságai folytán fokozottan belvízi veszélyeztetettségű, és ez a megállapítás az elmúlt évek belvízi eseményei kapcsán egyaránt áll a mélyártéri és fennsíki területekre, valamint a települések kül- és belterületére. A megye területi adottságánál fogva három különböző belvíz érzékenységi területre tagozódik.

- Lökösháza - Szarvas vonalától É-ra eső területrészek – a Körösök mélyártere – fokozottan belvíz érzékenyek,

- A DK-i fekvésű Maros hordalékkúpon az időszakosan magas talajvíz és a helyi nagycsapadékok egybeesése okoz belvízi helyzetet,

- A DNY-i fennsíki jellegű területek (Orosházi löszhát) kevésbé belvíz érzékenyek, a rendkívüli csapadékok folytán jelentkezhet komolyabb belvízi probléma. A megye belvízrendezési műveinek kiépítettsége országos átlag feletti. Békés megye területén 988,2 km kizárólagos állami tulajdonú csatorna található. A belvíz tározási lehetőség 17,4 millió m³. Az 1980-as években 127000 ha területen (drénezés 44.000 ha) komplex melioráció valósult meg. A megye országhatár menti helyzetéből adódóan nemzetközi egyezmény keretén belül a belvízrendszereket külföldről átvezetett belvizek is terhelhetik, a Sebes-Fekete-Körös közötti és a Maros jobb parti térségében (13 határt metsző csatornán 14 m³/s vízhozam).

Belvízvédelmi szakaszok:

- # Mártély – Tisza – Maros-zugi
- # Sámson - Élővízi
- # Mágocséri
- # Réhelyi
- # Szeghalmi
- # Gyomai
- # Holt - Sebes-Körösi
- # Kettős-Körös jobb parti
- # Hosszúfoki
- # Fehér – Fekete - Körös közti
- # Élővíz csatornai Békés m
- # Mezőberényi
- # Dögös - Kákafoki.

Az elmúlt évek során a vízrendezés területén a kapacitásfejlesztő beruházásokkal szemben a rekonstrukciós jellegű felújítások kerültek előtérbe. Ezt indokolta, hogy a művek névleges teljesítőképességét a jelenlegi gazdaságosnak tekinthető kiépítés szintjén elégségesnek ítélte a szakma, azonban a nagymértékű leromlottság következtében a ténylegesen kihasználható kapacitások esetenként 50 % alatt vannak.

Felszín alatti vizek:

A terület adottságaiból következően a terület gyér lefolyású, egyszerre belvízveszélyes és vízhiányos terület, ahol kora tavasszal és a nyár elején a felesleges vizek elvezetésére, a nyár derekán vízhiányra lehet számítani. A belvízveszély szempontjából szintén lényeges megemlíteni, hogy a terület vízgyűjtő területe Romániában van, ami kész helyzetet teremt a hidrológiai folyamatoknak. Az állóvizek esetében a túl nagy tápanyag és/vagy szervesanyag-tartalom okozza a legjellemzőbb problémát, aminek egyik okaként a kommunális szennyvíz bevezetésének módja nevezhető meg. A halászat és horgászat tápanyag-bevitele, valamint a strandok terhelése szintén fontos tényező.

Diffúz telephelyi szennyezésként kerül a vizekbe mezőgazdasági és egyéb eredetű hulladék. Természetesen az állóvizeket tápláló folyóvizek magas szervesanyag-tartalma is rontja a tavak állapotát.

A felszíni vízfolyások állapotának legjellemzőbb kedvezőtlen adata szintén a túl nagy tápanyag és/vagy szervesanyag-tartalom. A problémás állapot okaként megjelölhető tényezők:

- # kommunális szennyvíztelepek, szennyvízbevezetések,
- # belvízlevezetések,
- # halastavi vízleeresztések,
- # mezőgazdaságból a szántóföldi műtrágya- és trágyahasználat,
- # a tápláló vízfolyásokon érkező túl nagy koncentrációjú hozzáfolyások.

Vízminőség-védelmi szempontból a megye fő vízfolyásai, a Körösök „egyéb védett” kategóriába, míg a többi vízfolyás, a különböző csatornák az „időszakos vízfolyás” kategóriába tartoznak. A Hármaskörös teljes szakasza jogszabály által kihirdetett KV3 kategóriába tartozó ún. „halas víz” a 6/2002. (XI. 5.) KvVM rend. szerint.

A jelentős ipari üzemek közcsatornás kibocsátással rendelkeznek, ill. szennyvízcsatornával nem rendelkező helyeken saját szennyvízkezelővel és tárolóban biztosítják a szennyvíz szennyezőanyagainak határértékek alá csökkentését és annak elszállíttatását. A kibocsátott szennyvíz tehát zömében előkezelést követően települési tisztítóba kerül. Ennek következtében jelentős ipari szennyezés nincs. A veszélyes anyagok biztonságos tárolása

megoldottnak tekinthető a területen. A felhasználókat a hatóság rendszeresen ellenőrzi.

A mezőgazdasági tevékenységek során jelentős terhelést okoz a szántóföldi növénytermesztés a műtrágyák és növényvédő szerek használata miatt. Az állattartó telepeken keletkező híg és almos trágya megfelelő műszaki védelemmel való tárolása EU-támogatások felhasználásával egyre több helyen megvalósul. Problémát okoz a keletkező trágyának a földekre való kijuttatása is.

A jelentősebb közlekedési útvonalak csapadékvíz-elvezetése nem tekinthető jelentős veszély forrásnak a keresztezett vízfolyásokra nézve. Az utak általában korszerűen kiépítettek, bár az utóbbi években az útburkolatok minősége gyorsabban romlott, mint azt az útjavítások követték.

(Egyébként a közlekedési útvonalak az invazív növényfajok terjedésében is meghatározó szereppel bírnak.)

Mivel rendkívül sok hévízkút található a megyében, meg kell említeni a használt termásvizek befogadóba való szabályozásának szükségességét is. Ugyanis a termásvizek hasznosítás utáni befogadója általában valamilyen felszíni víz. Viszont ezen használtvizek kémiai összetétele és hőmérséklete általában jelentősen eltér a felszíni víztől, pl. a sótartalom akár nagyságrendekkel is magasabb lehet, vagy sokszor gond a fenol ill. a policiklikus aromás szénhidrogén (PAH) tartalom. Ezért, ezen vizek felszíni vizekbe való eresztetőségének feltételeit és szabályait ki kell dolgozni.

A megye területén belül a talajvíz általában szennyezettnek tekinthető. A települések beépített területén a talajvíz nagyrészt a kommunális szennyvíz-szikkasztások következtében szennyeződött el. A másik jellemző diffúz szennyezési forma a mezőgazdaság terhelése. A műtrágyák, trágyák, valamint a gyom- és rovarirtó szerek felhasználásának módja miatt a művelt területek alatt sok helyen a nitrát, ammónium és peszticid szennyezés határérték feletti, vagy a határérték közelében van. A jelenlegi gazdálkodási technológiai következményei mellett az 1990-es évek előtti évtizedekben folytatott, túlzott mértékű műtrágya és növényvédőszer-használat káros hatása a mai napig kimutatható talajvizeinkben.

Valamivel kedvezőbb helyzetben vannak a magasabban fekvő területek, ahol a mélyebben elhelyezkedő talajvíz feletti vastagabb fedőréteg a szennyezés egy részét visszatartja, a szennyező hatás azonban itt is egyértelműen kimutatható. Ritka kivételektől eltekintve a művelt területek alatti talajvíz gyakorlatilag ivásra nem alkalmas. Az állattartással összefüggő, az előző fejezetben ismertetett folyamatok a felszín alatti vizeket is veszélyeztetik. A problémát súlyosbítja, hogy az ivóvízkivételre használt, mélyebben található rétegvizek a felszín felől, a szennyezett talajvízből kapják utánpótlásukat. A szennyezett talajvíz hatása már kimutatható a sekélyebb rétegvizekben is.

A település és a terület szennyeződés-érzékenységi besorolása a 219/2004. (VII. 25.) Korm. rendelet 2. sz melléklete szerint:

Település szennyeződés érzékenységi besorolása: B – Érzékeny terület.

Területek szennyeződés érzékenységi besorolása: B – Érzékeny terület: a település teljes közigazgatási területe, kivéve a kevésbé érzékeny terület.

Intézkedési szennyezettségi határérték: Ci = C2

C – Kevésbé érzékeny terület: a külterület északi részén levő területrész és egy kisebb terület a román-magyar határ mentén.

Intézkedési szennyezettségi határérték: Ci = C3

Kiemelten érzékeny terület: a Maros hordalékkúpra települt regionális ivóvíz kutak (Elek-Dél) védőterülete, mint távlati ivóvízbázis. A település a II. prioritási kategóriába: „kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület”-be tartozik, így a 33/2000.(III.17.)Korm. rendelet alapján a már minőségében károsodott felszín alatti víz, földtani közeg károsodását legkésőbb 2010. 12.31.-ig meg kellett szüntetni.

Felszín alatti vizeket veszélyeztető források:

- # felhagyott szeméttelep (belterület, 14821 hrsz., rekultiválása folyamatban)
- # illegális hulladéklerakás (külterület, Lőkösházi út mellett 087/14 hrsz.)
- # szennyvíztelep
- # kommunális hulladéklerakó (028/9, 028/11 hrsz.)
- # a lakossági meglévő és nem vízzáró szennyvízgyűjtő aknák, illegális szikkasztások
- # (a belterületi lakóházak kb. 45%-nál és a külterületi tanyáknál van gyűjtőakna)
- # állattartó telepek és háztáji állattartás csurgalékvizei, a nem megfelelő trágyatárolási helyek, a hígtrágya nem megfelelő kezelése
- # benzinkutak, telephelyi üzemanyag-tárolók
- # szeszfőzde

Ivóvíz minősége

Az Európai Közösség 1998-ban elfogadta az emberi fogyasztására szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelvet, amelynek érvényesítése kötelezővé vált Magyarországon is. A hazai feladatokat az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) kormányrendelet foglalja össze, amely rendelet 6. számú melléklete településenként mutatja be a határérték feletti ivóvíz minőségi paramétereket, illetve a 2006-ig és 2009-ig tervezett vízminőségi célállapotot kielégítő fejlesztési teendőket. A feltárt szennyeződések ellenére a megyében egyelőre megoldhatatlan ivóvíz-minőségi problémák nincsenek. Az ivóvízkezelés a szükséges helyeken a vízminőségtől függő módon általában megoldott. A felhasználásra előírányzott talaj-, és parti szűrésű vízkészletek minőségének állandó biztosításához elengedhetetlen a megfelelő hidrogeológiai védőidomok kijelölése és védelme, a hatásterületeken az építési korlátozások elrendelése és szigorú vízminőség-védelmi intézkedések foganatosítása (pl. mentesítés a szennyvizektől, hulladékoktól).

A vízbázisok a felső-pannon homokrétegeiben tárolódó rétegvíz csapolják meg. Mivel a megye ivóvízigényét 100 %-ban a felszín alatti vízkészletből elégítik ki, ezért stratégiai jelentőségű az ivóvízbázis, a rétegvíz készlet mennyiségi és minőségi védelme.

A rétegvíz-bázisok mellett kiemelt jelentőségű a termálvizek hasznosítása, a fürdők vízkivétele is, valamint a korábbi túlzott vízkivételek mai napig tartó hatása. Ehhez tartozóan a legfontosabb feladatok

- # a Maros-hordalékkúp vízbázisának védelme,
- # a hidrogeológiai védőterületek kijelölése,
- # a rétegvizek minőségét vizsgáló monitoring-rendszer működtetése,
- # az öntözési célú felszín alatti vízfelhasználás visszaszorítása és
- # az engedély nélküli felszín alatti vízkitermelés szankcionálása.

A felszín alatti vízhasználatok vonatkozásában jelentős vízkivételt jelent a közüzemi ivóvízellátást biztosító vízművek – elsősorban a több települést ellátó területi vízművek – termelése.

A termál kutakban a vízbázisok egyikénél sem találtak szennyezést. A szennyezések többnyire kisebb-nagyobb foltokban találhatóak, tehát nem szennyezik el a vízbázisok területét, ezért jelenlétük többnyire nem volt kimutatható a VGT során alkalmazott, monitoring kutak használatán alapuló állapotértékelési módszerrel, ugyanakkor a lehetőségekhez mérten megtörtént a tényleges szennyeződések feltárása. Ezek nagy része

ipartelepekhez, üzemanyag tárolókhoz kapcsolódó szénhidrogén szennyezés, és előfordulnak közöttük olyanok, amelyek ténylegesen veszélyeztetik az ivóvíz minőségét. A vízmű kutak rendszerint a települések határában találhatóak, ezért a diagnosztikai vizsgálatokban a szennyezést a legnagyobb arányban – kb. a felében - a csatornázatlan települések és üdülőövezetek, ill. a belterületi mezőgazdasági termelésből és a kiskertes övezetekből származó nitrát szennyezés okozzák. A második leggyakrabban előforduló, a vízbázisra veszélyt jelentő szennyezések a mezőgazdasághoz fűződnek (növénytermesztés, állattenyésztés vagy mindkettő). Pontszerű, de helyenként a víztermelésre is veszélyt jelentő problémát okoznak a nagylétszámú, iparszerű állattartó telepek. Gyakran előfordul potenciális szennyező forrásnak számítanak a növényvédőszer és műtrágya raktárak, a rossz állapotban lévő használt vagy felhagyott TSZ géptelepek, üzemanyag tárolók.

Ivóvíz minőség javító program:

Az Európai Bizottság C(2012) 3686 számú határozata 2012. december 25-ig engedélyezte az EU-s határértéktől eltérő ivóvíz fogyasztását. 2012. december 26-tól az elfogadható határértékek: arzén 10 µg/l, bór 1 mg/l, fluorid 1,5 mg/l.

Sajnálatos módon az Ivóvízminőség- javító Program a fenti időpontig sem valósult meg.

A Kormány 1379/2012. (IX. 20.) Korm. Határozata az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges intézkedésekről:

- Az Ivóvízminőség-javító Program gyorsítása mind a kérelmezők mind a hatóságok oldaláról.

A Honvédelmi Minisztérium felhatalmazást kapott, hogy a rendelkezéseire álló eszközökkel átmeneti vízellátást biztosítson azokon a településeken ahol egyéb megoldás nem valósul meg. Lajtós kocsikkal és zacskós víz osztásával átmeneti vízellátás biztosítása azokon a településeken ahol egyéb megoldás nem valósul meg. Az átmeneti ivóvízellátás kiszállítással történő biztosításának kiváltásához szükséges konténeres szűrőberendezések gyártását és telepítését készítette elő. Jelenleg a konténerek vízjogi engedélyeztetése folyik.

Zajvédelem

Környezetünket különböző eredetű zajok és rezgések befolyásolják, melyek bizonyos határértékeken túl veszélyeztetik az emberi egészséget is. A környezetből származó zajterhelés eredete szerint lehet:

- ipari-, mezőgazdasági-, építési
- közlekedési
- szórakoztatóhelyek
- egyéb eredetű

Zajvédelmi követelmények:

A megengedett zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 8/2002.(III.22.)KöM-EüM. rendelet határozza meg. A település belterületének besorolása egységesen " Laza beépítésű lakó- és intézményterület", melyre az ipari és szolgáltató létesítményekből származó zajterhelés megengedett mértéke:

nappal (06-22) : 50 dB(A) éjjel (22-06) : 40 dB(A)

Közlekedési eredetű zajterhelés megengedett mértéke az összekötő utak és települési utak menti (csak új létesítményekre, vagy megváltozott terület-felhasználás esetére kötelező érvényű) területekre:

nappal (06-22) : 60 dB(A) éjjel (22-06) : 50 dB(A)

Zajforrások emissziója:

Lakossági szolgáltató létesítmények:

A kereskedelmi és szolgáltató létesítményeknél határérték feletti zajkibocsátás nem ismert. Zajterhelés miatti probléma esetleg a diszkrét esetben fordulhat elő.

Közúti közlekedés zajterhelése:

Jelentősebb forgalom a Gyulai, Lökösházi és Kétegyházi úton zajlik. A jelenlegi forgalom zajterhelését ÚT 2-1.302-2000 sz. műszaki előírás szerinti számítással vizsgáltuk. A számítás alapján a lakóházak jellemző zajterhelése:

Jármű zaj-kategória	Napszak	Óra-forgalom	Zajterhelési határérték dB(A)	Lakóházak zajterhelés túllépése	
		jármű/óra		LAeq dB(A)	T dB
I.	nappal (06-22)	80	60	63	+ 3
II.		8			
III.		8			
I.	éjjel (22-06)	15	50	55	+ 5
II.		2			
III.		2			

* Megjegyzés: Jármű zajkategóriák:

személygépkocsi, kis tehergépkocsik (3,5 t alatt), mopdek, autóbusz, tehergépkocsi, motorkerékpár, csuklós autóbusz, nehéz tehergépkocsi, teher gk., szerelvény, lassú jármű

Határérték feletti zajjal terhelt területek:

A belterület helyi és átmenő forgalma Gyulai, Lökösházi és Kétegyházi utca menti lakóházakat terheli, és a határértéket 3-5 dB(A)-val haladja meg. Tekintettel arra, hogy a határérték csak az új utakra kötelező érvényű, és sem a járműforgalom nagysága, sem a határérték-túllépés mértéke nem tekinthető jelentősnek (a nappali 60-65 dB(A) közötti terhelési szint az ú.n. „szürke” zónába tartozik), ezért zajvédelmi okokból beavatkozást nem javasolunk.

Üzemi telephelyek:

Határérték feletti zajkibocsátás, zajbírsággal sújtott üzemi telephely a településen nem ismert. A helyszíni adatgyűjtés és bejárás tapasztalatai alapján a takarmánykeverő esetében jelentkezhet zaj- és rezgésterhelési probléma. A telephelyre korábban a környezetvédelmi hatóság zajkibocsátási határértéket írt elő, de határérték feletti zajkibocsátás nem jelentkezik.

A belterületen létesíteni kívánt gazdasági létesítmények tervezése, engedélyezése során figyelembe kell venni a zaj- és rezgésvédelemre vonatkozó előírásokat, és az eljárásba be kell vonni a környezetvédelmi hatóságot. A zajvédelmi követelmények teljesítése az építési eljárás során valósul meg.

Cél: A lakosság egészségvédelme, a településen pihenést, kikapcsolódást kereső vendégek nyugalma érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre mérséklése.

Feladatok:

- ✦ A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, zajkibocsátási határérték megállapítása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása, település zajtérképének elkészítése.
- ✦ Zaj- és rezgés elleni védelem bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, vagy építhető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke a környezetben a vonatkozó rendelet szerinti határértéket nem haladja meg.
- ✦ A gazdasági területi és lakóterületi funkció megengedett zajterhelési határérték eltérése 10 dB. A zajhatás csillapítása érdekében a gazdasági terület határán belül egy 20 m széles, háromszintű, vegyes fajú, örökzöldeket is tartalmazó zajvédő cserje- és erdősávot javasolt telepíteni. A gazdasági területek körüli mezőgazdasági területek ne legyenek beépíthetők.
- ✦ Zajkibocsátással járó tevékenység (üzemlétesítés, felújítás, üzembe helyezés, építés) megkezdése előtt a területileg illetékes felügyelőségtől zajkibocsátási (emissziós) határérték megállapítását kell kérni és annak betartásáról gondoskodni kell.
- ✦ A közút zajcsökkentése passzív zajvédelmi intézkedésekkel érhető el (növénytelepítés, az út felőli védendő épületek nyílászáróinak zajvédő üvegezése).

3. HELYZETÉRTÉKELÉS

Kérdőívek kiértékelése

A LOCAL AGENDA 21 program a lakosság részvételén is alapszik.

A Város környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőíveket készítettünk, melyet a lakosság és a városban tanuló diákok számára küldtünk meg az Önkormányzat segítségével. A kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Elekről való véleményére.

A lakossági kérdő íveknél a kitöltők száma 32 fő volt, az oktatási intézményekben kitöltött kérdőívek száma 41 db.

Lakossági kérdőívek kiértékelése

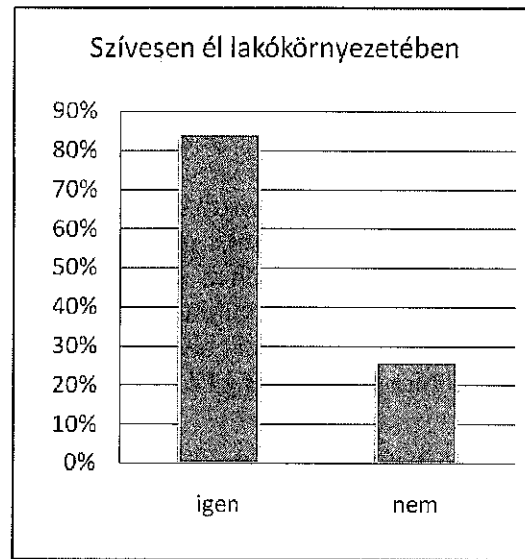
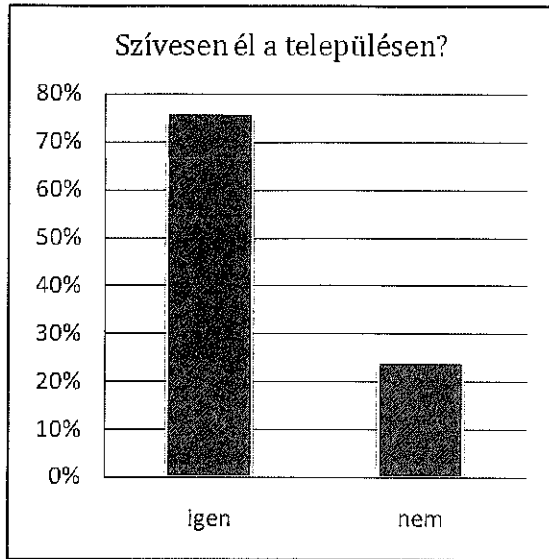
A lakossági kérdőívet kitöltők között 29 % volt a férfiak aránya és 71 % a nők aránya. Koreloszlás szerint a válaszadók 30 évnél fiatalabb 35 %, 35 %-a 31 és 40 év közötti, 14 %-a 41 és 54 év közötti és 16 %-a 55 év feletti. A beérkezett kérdőíveket 8 általánost végzettek, szakmunkások, közép illetve felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező lakosok küldték be. A válaszadók többsége - 64 % - több mint 20 éve a Eleken él.

Foglalkozásuk szerint:

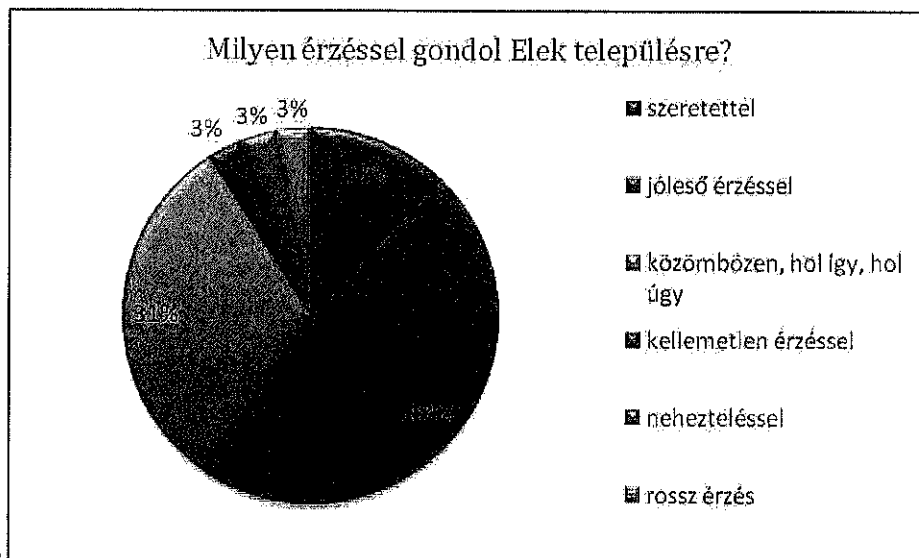
közalkalmazott
háztartásbeli
középfvezető
könyvelő
környezetvédelmi szakmérnök
ügyintéző
asszisztens
köztisztviselő
rendszergazda
bolti eladó
közmunkás
gépszerelő
jogász
adminisztrátor

A válaszadók 76%-a él szívesen Elek településen, és 84 % -a szívesen él jelenlegi lakókörzetében. A válaszadók mintegy 24 %-a gondolja úgy, hogy bármikor elköltözne a Városból.

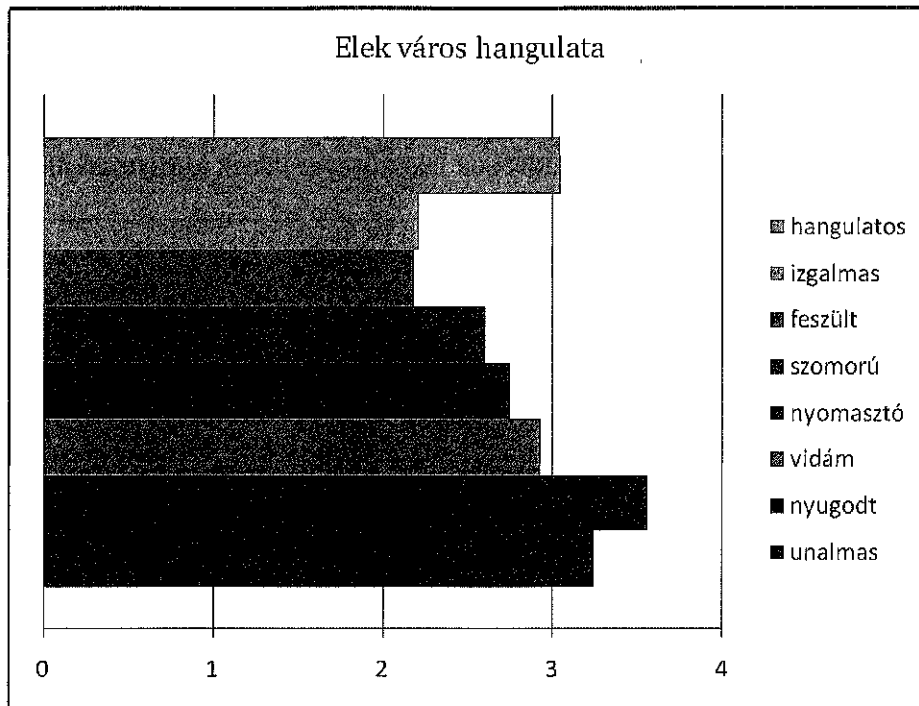
A tanulóakra vonatkozóan a válaszadók 75 %-a gondolja azt, hogy a fiatalok el fognak költözni a városból és mindössze 25 % -uk vélekedik úgy, hogy maradnak.

A megkérdezettek többsége 31% közömbösen, 12 %-a szeretettel, 48 % jóleső érzéssel, kellemetlenül 3 % gondol Elek településre, míg a megkérdezettek 3 - 3 % -a rossz érzéssel illetve nehezteléssel van a város iránt.

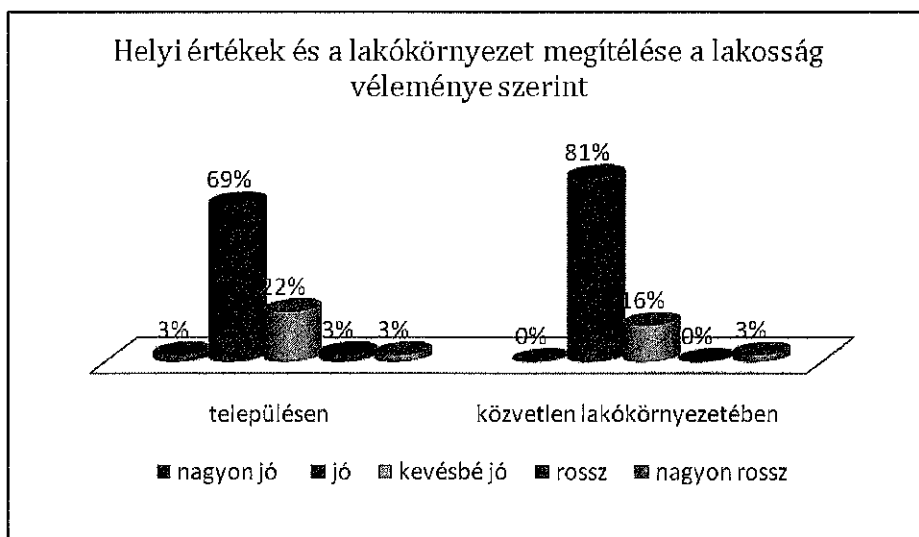

A kapott eredmény szerint a jelenlegi lakosok közül sokan szeretnek Eleken lakni. Ezt tükrözi a település hangulatáról feltett kérdésünkre kapott válaszok, melyek ugyan megoszlanak, de a legtöbben mégis az osztályozás folyamán közepesnek ítélték.

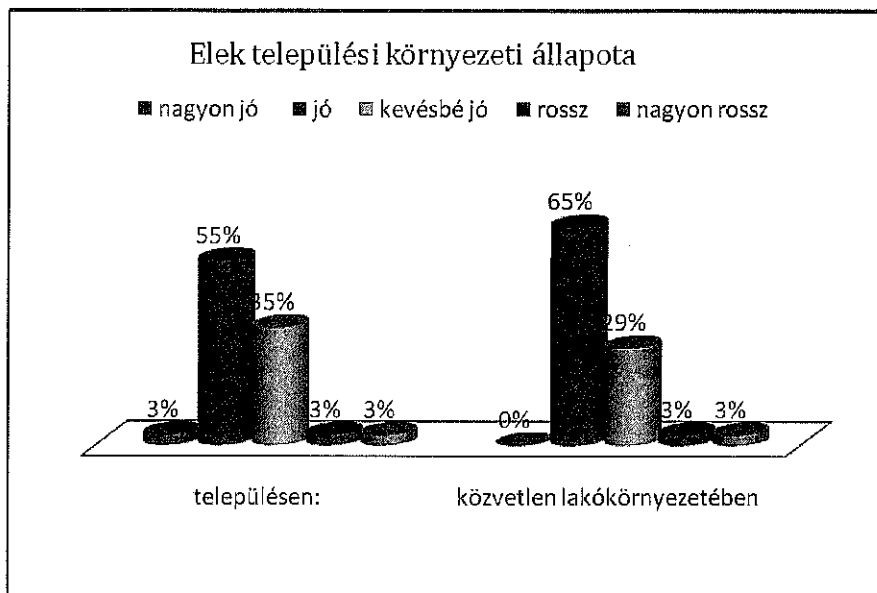

A válaszok alapján Elek hangulatára az unalmas hangulatos és vidám a legjellemzőbb három tulajdonság, melyet a legtöbben választottak.

A városban található helyi értékek (épületek, utcák terek) állapotáról megoszlottak a vélemények, 69 %-ban jónak, 22 % -ban kevésbé jónak, valamint 3 – 3- 3 %-ban nagyon jónak, nagyon rossznak illetve rossznak tartják az itt élők. A közvetlen lakókörnyezet állapotát hasonlóan minősítették 81 %-ban mondták azt, hogy jó, 16 %-ban kevésbé jó, nagyon jó, és rossz minősítés nem érkezett, nagyon rossznak mindössze 3% -an tartják.

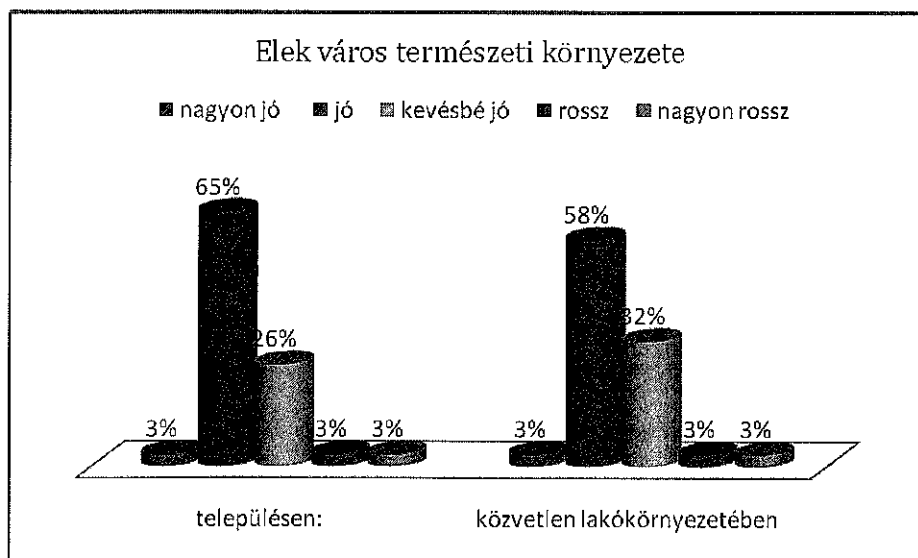

A Város környezeti állapotával kapcsolatos kérdésekben általánosságként elmondható, hogy a környezet (víz, levegő, talaj, a település tisztasága, zaj) állapotát jónak (55 – 65 %) tartják az itt élők. Mindössze 35 illetve 29 % szerint kevésbé jó, ezzel szemben 3-3 % nagyon jónak, rossznak illetve nagyon rossznak ítéli meg a természeti környezet állapotát. A megkérdezettek közül senki nem tartja nagyon rossznak közvetlen lakókörnyezetének környezeti állapotát.

A város természeti értékeinek (erdők, patakok, tavak parkok, vadon élő állatok) állapotáról is megkérdeztük a lakókat.

. ábra: A Város természeti környezete

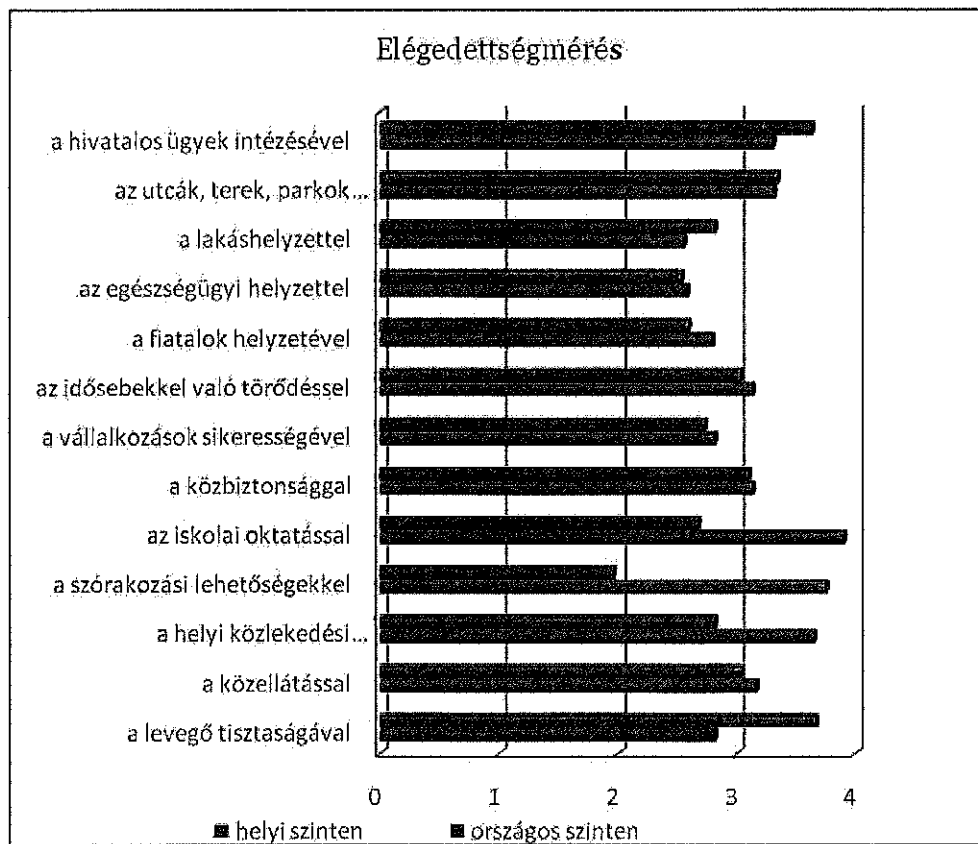

A Város természeti környezetével kapcsolatos kérdésekben általánosságként elmondható, hogy a környezet állapotát 65 - 58 %-ban jónak tartják az itt élők. Mindössze 26 illetve 32 % szerint kevésbé jó, és 3 – 3 % - ban nagyon jónak, nagyon rossznak illetve rossznak tartják a megkérdezettek.

Arra a kérdésre, hogy mi lenne a legfontosabb és legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés megállítására a válaszadók többsége 66 %-a a környezetbarát technológiák bevezetését és annak anyagi támogatását javasolja. 12 % szerint a károk ellensúlyozása különböző fejlesztésekkel, beruházásokkal, 19 %-a a környezetszennyezők megbírságolásában és 3 % a károsító tevékenység betiltásában, a károsultak pénzügyi kártérítésére senki nem szavazott.

A helyzetelemzésünk alapján a település környezeti helyzete fejlesztésre szorul. Ennek eredményeképpen a megvalósítás című fejezet tartalmaz olyan megfogalmazott programokat, melyek figyelembe veszik a lakosság ilyen jellegű igényeit is.

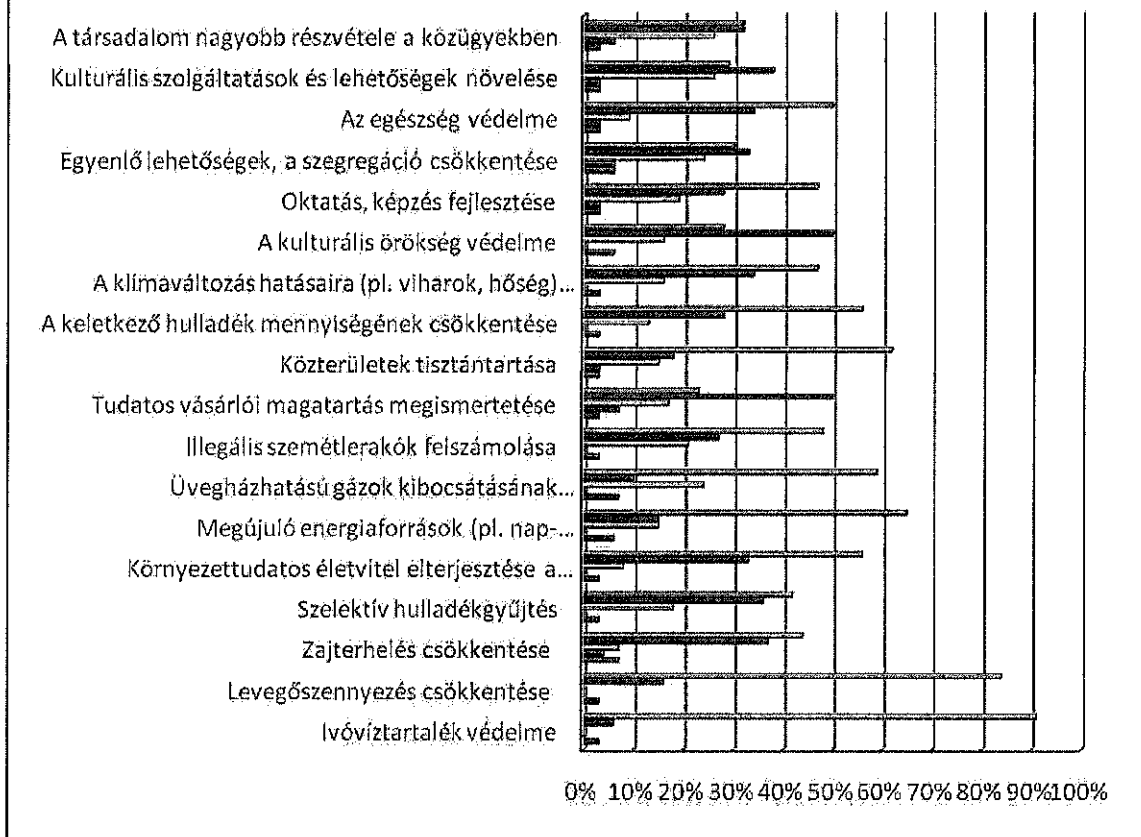
A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy melyek azok a tényezők, melyek leginkább problémát jelentenek, valamint amivel a legkevésbé elégedetlenek a Városban.

A kérdés kiértékelését követően az elkészített diagramban (15. ábra) jól látható, hogy helyi szinten a hivatalos ügyek intézésével, az utcák, parkok, terek állapotával, a lakáshellyel illetve a levegő tisztaságával nagyon elégedettek a megkérdezettek. Nem megfelelő a szórakozási lehetőségek, a fiatalok helyzete, egészségügyi ellátás, a helyi közlekedés. A válaszokat figyelembe véve inkább elégedetlenek és egyes esetekben inkább bizonytalanok. Az országos szintű méréssel összehasonlítva 7 esetben a vélemények (közellátás, vállalkozások helyzete, idősekkel való törődés, egészségügyi és lakáshelyzet, utcák, terek, parkok állapota, közbiztonság), közel egyformának ítélték meg a város a helyzetét az országos véleményhez képest.

Negatívum a szórakozási lehetőségekkel, a helyi közlekedéssel kapcsolatosan nyilvánult meg. Megkértük a lakossági kérdőívet kitöltőket, hogy rangsorolják a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feladatukat fontosságuk szerint. Az értékelés alapján a lakosság az alábbi ábra szerinti válaszokat adta.

A település környezeti, társadalmi és gazdasági feladatai

A fenti ábráról leolvasható, hogy az egészség és ivóvíz tartalék védelmét, levegő szennyezés csökkentését, a megújuló energiaforrások elterjesztését, a közterületek gondozását tartják legfontosabbnak a megkérdezettek. Az egészség védelme, a környezet tudatos életvitel, az illegális hulladéklerakók felszámolása, a kulturális örökség védelme, is nagy jelentőséggel bír a válaszadók számára.

Kevésbé fontosnak tartják, tehát nem zavaró hatású a lakosság számára, zajterhelés csökkentése, klímaváltozás hatásaira (pl. viharok, hőség) való felkészülés.

A következő kérdésekre adott válaszokból kitűnik, hogy a válaszadók 77 %-a tudja, hogy mennyi energiát (gáz, víz, áram) fogyasztottak el az egy háztartásban élők egy hónap alatt. 73 % takarékoskodni kíván a jövőben is az energiahordozókkal, míg 19 % nem.

A városra jellemző fűtési rendszer a gáz - gáz központi fűtés, és vegyes tüzelés 15 - 15- 70 % - ban.

Megkérdeztük, hogy a településen üzemelő üzletek, boltok kielégítik-e az igényeket. A válaszadók 56 % - nak megfelelő az ellátás, viszont a másik 44 % átjár másik településre bevásárolni.

A megkérdezettek 94 % szeretné, hogy növekedjen a városban az olyan kereskedelmi egységek száma, ahol helybeliek vállalhatnának munkát.

Érdeklődtünk, ha tehetnék, ki hova költözne el Elekről. Az alábbi táblázatban összesítettük a válaszokat:

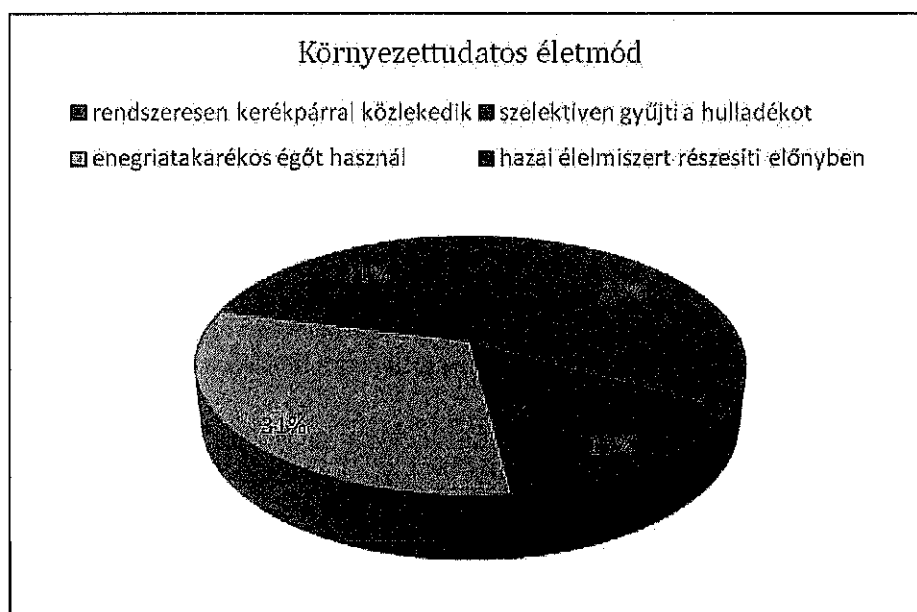
tanyára	9%
kis faluba	6%
nagyközségbe	6%
város környékére	9%
kisvárosba	2%
nagyobb városba	24%
Budapest külső területeire	0%
külföldre	20%
maradna ahol lakik	15%
Budapest belső területeire	6%

és milyen környezetben élne szívesen?

egy kulturált kertvárosba	41%
egy nem túl magas házakkal beépített belvárosias részen	16%
egy magas házakkal beépített világvárosba	3%
egy békés tanyán	9%
egy nagyobb faluban	0%
egy a hagyományokkal őrző történelmi városban	19%
olyanban, amilyenben most él	12%

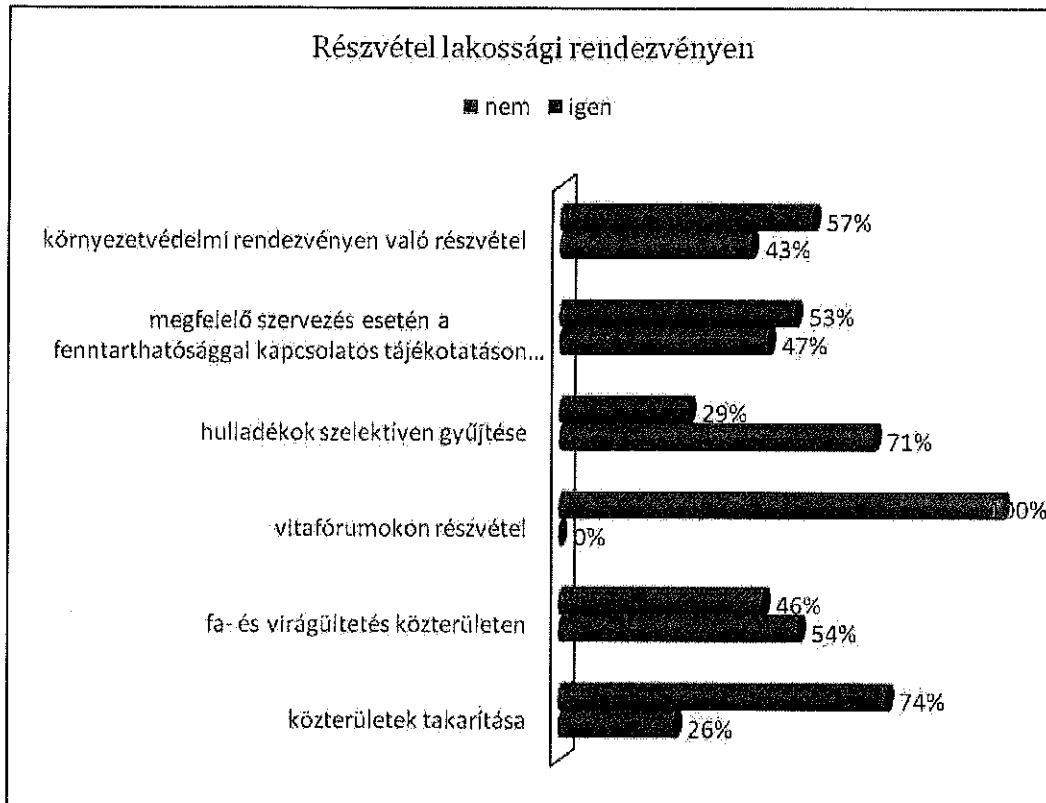
A közlekedés fejlesztésére vonatkozó kérdésünkre megkérdezettek 42 %-a kerékpárutak, 36 % a közösségi közlekedés fejlesztését, 22 % a gyalogos közlekedés járdák kiépítését javasolta. Új parkolóhelyre a válaszadóknak nincs szüksége.

A környezettudatos életmóddal kapcsolatos kérdésre adott válaszokból kitűnik, hogy 31 % energia takarékos izzót használ, 21 % hazai élelmiszert vásárol. 33 % kerékpárral jár dolgozni, 15 % pedig szelektíven gyűjti a hulladékot.

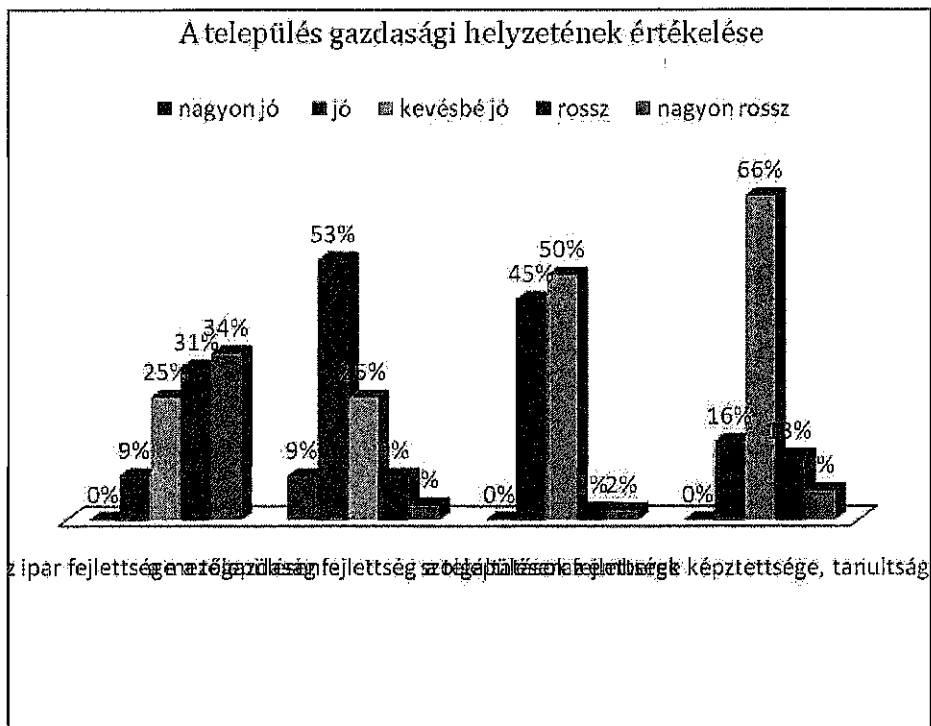
Megkérdeztük a lakosságot, hogy milyen lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben venne részt szívesen?

A legtöbbben a szelektív hulladékgyűjtésben, fa és virágültetésben vennének részt. Megfelelő szervezés esetén a fenntarthatósággal kapcsolatos tájékoztatásra is elmennének. Vitafórumok nem érdeklik Elek város lakosságát.

A Város gazdasági helyzetét a lakosság a következők szerint értékelte:

- ✦ Az ipar fejlettsége a Városban a válaszadók 34 %-a szerint nagyon rossz, 31 %-a szerint rossz, 25 %-a szerint kevésbé jó, 9 % szerint jó.
- ✦ A mezőgazdaság fejlettsége a válaszadók 9 %-a szerint nagyon jó, 53 % szerint jó, 25 %-a szerint kevésbé jó, 9 – 3 % rossz és nagyon rossz minősítés érkezett.
- ✦ A szolgáltatások fejlettsége a válaszadók 45 %-a szerint jó, 50 %-a szerint kevésbé jó, rossz, nagyon jó minősítés nem érkezett. 2 - 2 % szerint rossz illetve nagyon rossz.
- ✦ A Elek városban élő emberek képzettségére és tanultságára a válaszadók 13 %-a azt mondja, hogy rossz, 6 % szerint nagyon rossz és 16 %-a vallja azt, hogy jó, kevésbé jónak 66 % tarja. Nagyon jó minősítés nem érkezett a kérdésre.

A településen élők szociális helyzetére kérdeztünk rá következő kérdéssorban.

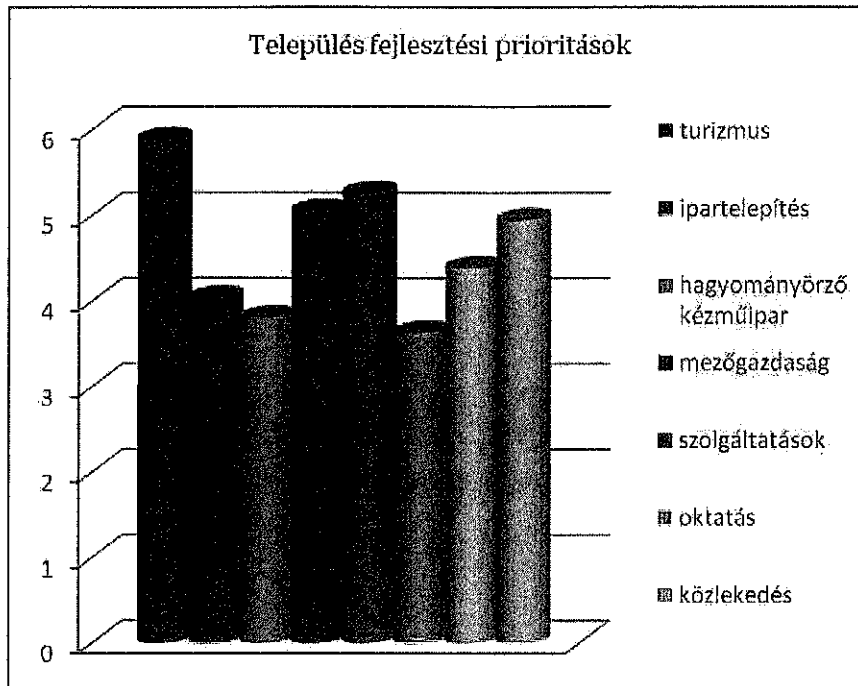
A megkérdezettek szerint 100 emberből 69-nek van szüksége segélyre, és véleményük szerint 69 fő kap is valamilyen segítyt. A nagy többség – 81 % - szerint a hatóságoknak a segély összegét inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani, személyes segélyre, 19 % szavazott.

A gondoskodást a bajba jutott rászorulókon, az alábbi táblázatban ismertetett módon gondolják a megkérdezettek:

emelniük kell a jól élők adóit, hogy gondoskodhassanak a bajba jutott rászorulókról	29%
más módon kell megoldaniuk ezt a problémát	65%
ez nem is feladatuk, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül	6%

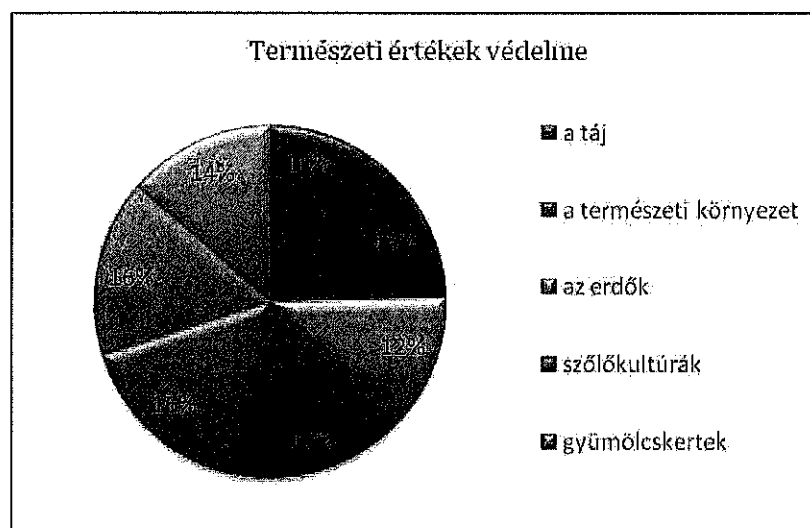
A megkérdezettek 66 % -nak kielégítő a lakás helyzete, 31 % részben és 3 % egyáltalán nem megfelelő. A megkérdezettek 48 % ban számítanak arra, hogy munkanélküli lesz valaki a családjából.

Megérdeklődtük, hogy milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen? (1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

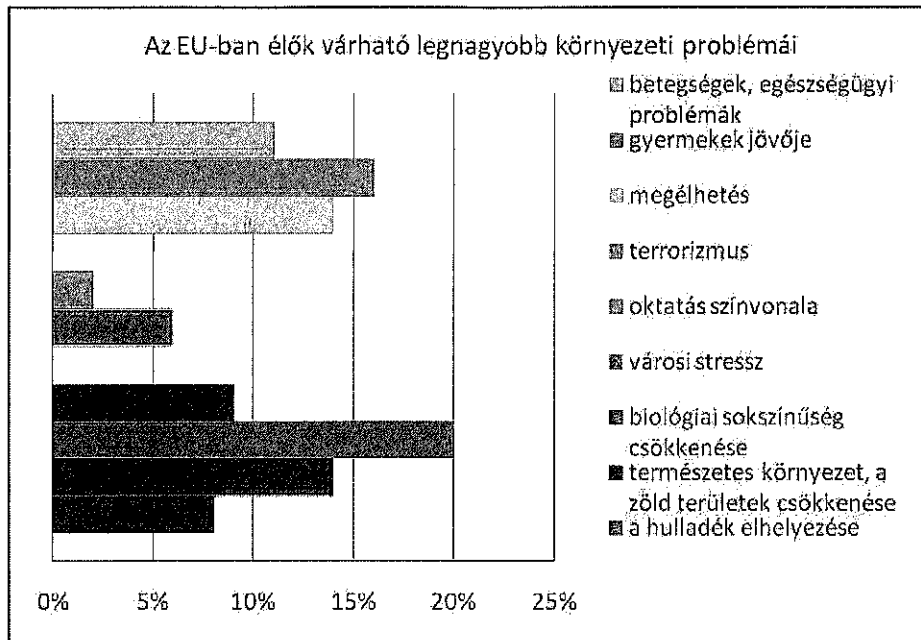
A válaszokból látható, hogy a legkevésbé a turizmus, a mezőgazdaság, a szolgáltatás és a lakásépítés fejlesztésére van szükség. A megkérdezettek szerint az oktatás, a kézműves ipar és az ipartelepítés, valamint közlekedés szorul legnagyobb fejlesztésre a városban.

Kíváncsiak voltunk, hogy a városban élők milyen természeti érték a megőrzését, védelmét tartják leginkább fontosnak. (1-legfontosabb... 8 nem fontos)

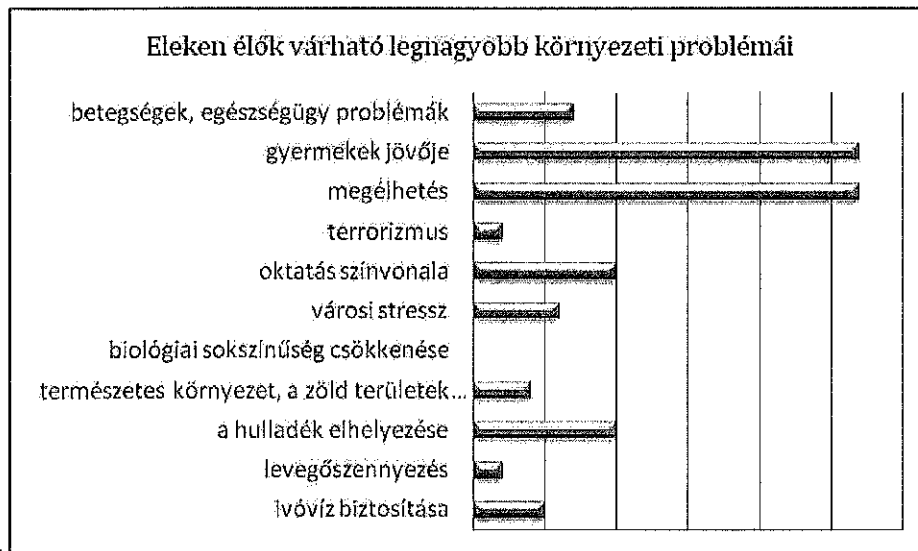

A grafikonról leolvasható, hogy, a táj, a természeti környezet és az erdők védelme mellett az építészeti értékek védelme a legfontosabb a válaszadók számára.

Megkérdeztük a lakosságot, hogy véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája? A válaszadók a hulladék elhelyezését, a levegőszennyezést, a gyermekek jövőjét és megélhetést tekintik a legnagyobb problémának. Sokan vélik a betegségek egészségügyi problémák növekedését, a városi stresszt, a zöld területek csökkenését, és az ivóvíz biztosítását aggasztónak.

A lakóhelyének várható legjelentősebb problémáinak a megélhetést, a gyermekek jövőjét, az oktatás színvonalát, a hulladékok elhelyezését, és az emberek egészségügyi állapotát tekintik.

Kíváncsiak voltunk, hogy településük melyik három települési problémájának megoldását tartják a legsürgősebbnek a megkérdezettek.

Az első helyen a megélhetést és a munkanélküliség csökkentését említették. Nagyon fontosnak ítélték meg a válaszadók a gyermekek helyzetét, az egészségügy és az oktatás színvonalát is.

A másodikként a környezeti problémák – ezen belül a települési környezet, az ivóvíz biztosítása, levegővédelem, zöld felületek karbantartása - kaptak javaslatot.

Harmadikként az ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások fejlesztése került megjelölésre.

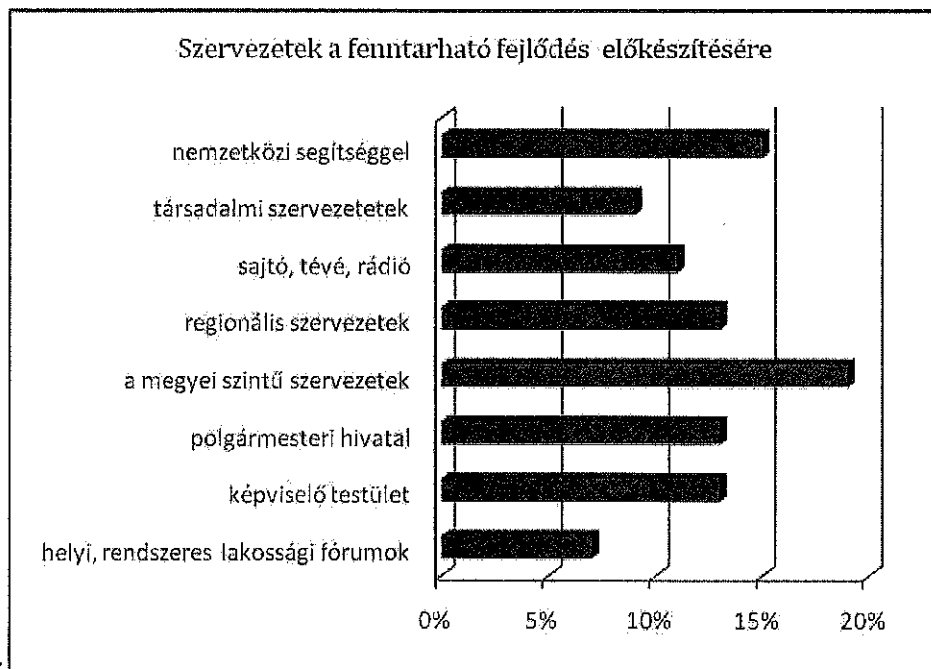
Összességében legnagyobb gondot a városban a megélhetés, a gyermekek jövője, a munkanélküliség és az egészségügy, az egészséges ivóvíz biztosítása és az oktatás színvonala okozza, a megkérdezettek szerint.

Megérdeklődtük, hogy a fenntartható fejlődés mit is jelent Elek város lakosainak számára. A fenntartható fejlődéssel, mint fogalommal a megkérdezettek 50 %-a találkozott már, de csak néhányan tudták megfogalmazni mit is jelent.

A válaszok szerint a fenntartható fejlődés:

- ☒ A meglévő értékek megtartása melletti fejlődés
- ☒ Olyan fejlesztéseket jelent, amelyek a jövőre nézve előrehaladást jelentenek és ezek hosszú távon tarthatók.
- ☒ Az erőforrások olyan formában való kihasználását jelenti, hogy a későbbiekben ne okozzon kárt a Természetnek, mégis a „jólét” mindenki számára elérhető legyen
- ☒ Környezettudatos technológiák bevezetését.

Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni (a „fenntartható fejlődést” előkészíteni)?

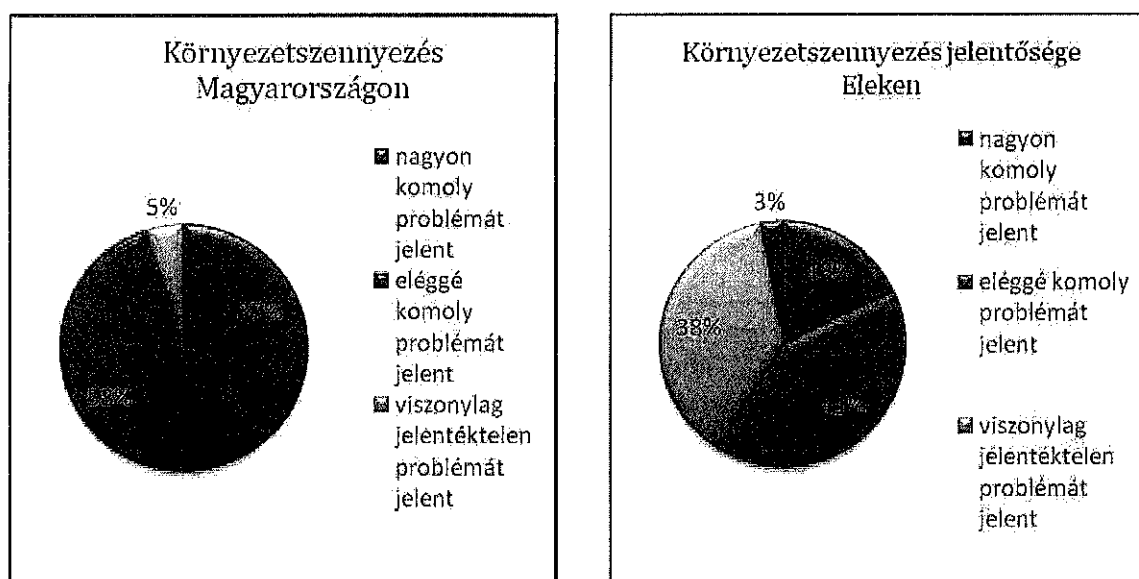
A fenti ábrából látható, hogy a települést fejleszteni a megyei, regionális és helyi képviselő testület szakértő tevékenységével, a polgármesteri hivatal munkatársainak munkájával, társadalmi szervezetek összehívásával lehet eredményes. Nemzetközi segítségre is sokan számítanak.

A lakosság és a civil szervezetek önkéntes és fizetett munkával, pénzbeni hozzájárulással tudnak hozzájárulni a város fejlesztéséhez.

A válaszadók 84 %-a nem tagja civil szervezetnek és 59 % nem is szeretne az lenni. A megkérdezettek 97 %-a szeretné, ha több információ jutna el hozzájuk a fenntartható fejlődésről. Csak a várossal kér információt 34 %, és 3 % egyáltalán nem kér információt. A többség médiából, lakossági fórumokon és utcai plakátokon értesül az eseményekről.

Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése

A tanulók általi megítélés szerint a környezetszennyezés jelentősége hazánkban valamint Elek településen megközelítőleg azonos arányú, de különböző mértékű. A megkérdezettek döntő többsége – 58 % - szerint a környezetszennyezés az "Eléggé komoly probléma" kategóriába esik helyi szinten, országos szinten viszont 41 % gondolja eléggé komolynak. Nagyobb fokú eltérés a jelentéktelen probléma kategóriánál tapasztalható, mely szerint Elek településen a jelentéktelen környezetszennyezés problémára 38 % gondol, országosan viszont 5 %. A hazánkban tapasztalható környezetszennyezést a megkérdezettek 37%-a nagyon komoly problémának tartja, míg Elek város esetében ez 18 %.

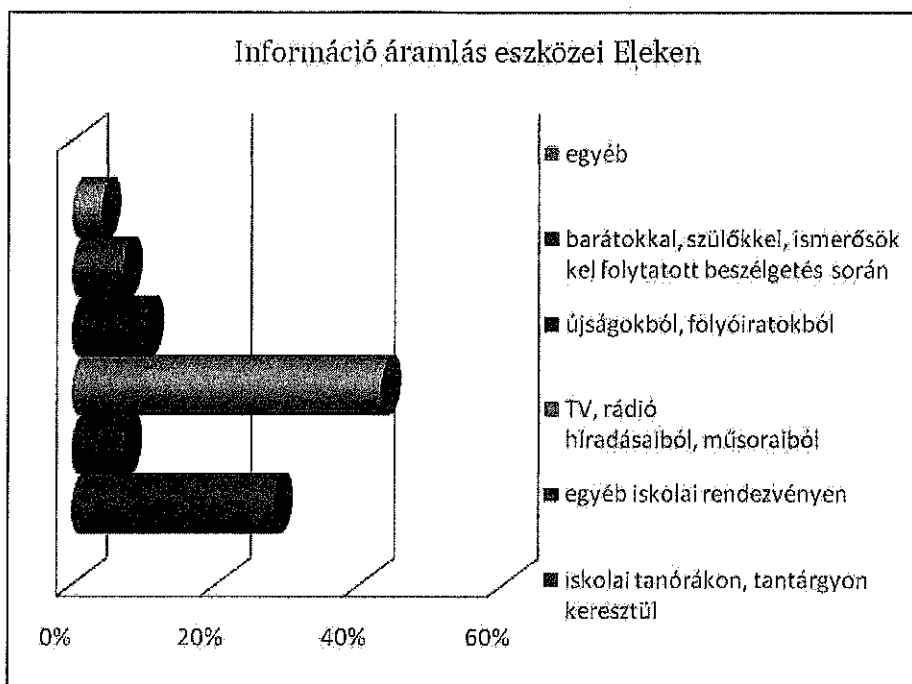

A válaszok összessége arra enged következtetni, hogy a megkérdezettek szerint a környezetszennyezés mind helyi, mind pedig országos szinten igenis jelentős probléma.

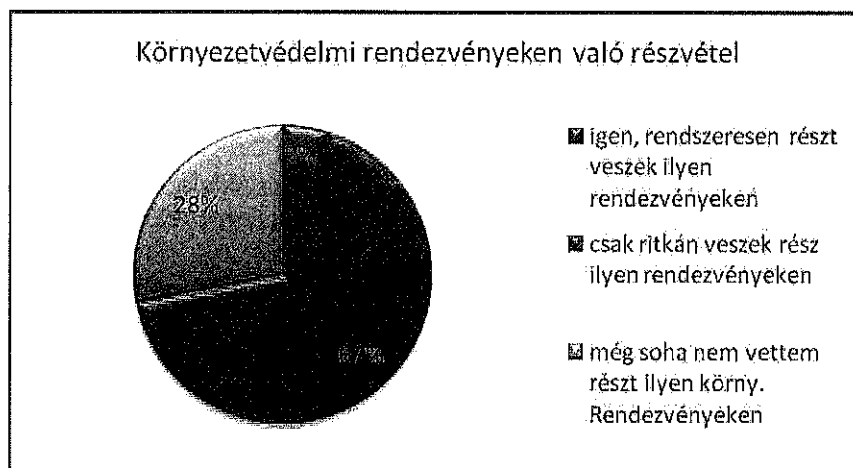
A megkérdezettek 7% érdeklődik folyamatosan a környezetvédelmi kérdések iránt, míg a válaszadók 38 %-a ezen téma iránt érdektelenek. A megkérdezettek jelentős része (55 %) csak egyes környezetvédelmi kérdések iránt fogékonyak, melyből arra következtethetünk, hogy csak a magasabb hírértékű globális vagy a közvetlen környezetüket érintő környezetvédelmi problémák, katasztrófák, fejlesztések keltik fel figyelmüket.

A tanulók által a legnagyobb számban megjelölt környezeti probléma – globális felmelegedés és az ózonréteg vékonyodása, tüvegházhatás, a szmog kialakulása. A válaszokból kitűnt, hogy az általános környezeti problémákról az ismeretket a diákok elsősorban a tanórákon szerzik meg. Többen is megemlítették a települések, folyók, patakok, nádasok hulladékokkal történő elszennyezését. A globálisan is magas hírértékű magyar katasztrófát - vörös iszap senki nem említette meg. Megfigyelhető, hogy a válaszadók elsősorban a katasztrófa jellegű környezeti problémák terén tájékozottak és csak igen kis mértékben fogékonyak vagy érdeklődők a más jellegű környezeti problémák, - mint. pl. kihaló állatok, veszélyes hulladékok, stb. - iránt. Bár egy tanuló érdeklődött a sérülten megtalált gölya sorsa után.

A válaszadók elsősorban a médián és a tanórákon, szakkörökön, valamint az iskolai rendezvényeken keresztül tesznek szert a környezetvédelemmel kapcsolatos információkra, ezen belül is kisebb részben a nyomtatott sajtóból. Tájékozottságuk utolsó forrása a szabadidejükben történő magánjellegű beszélgetéseik valamint az interneten történő hírszerzéseik.

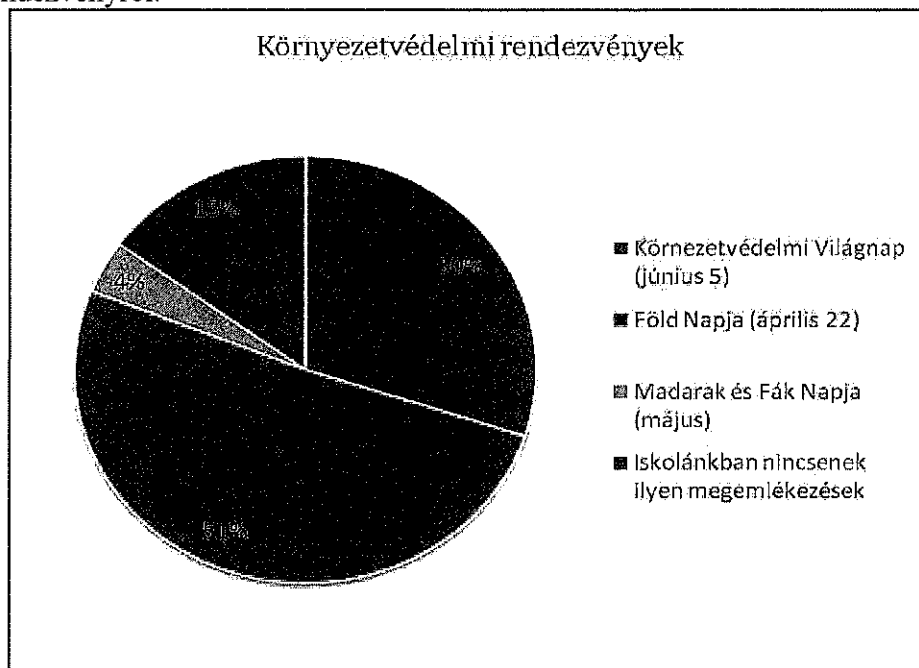
A megkérdezettek közül 27 % ismer és 73 % nem ismer környezet- és/vagy természetvédelmi szervezet a településen. A környezet- és/vagy természetvédelmi tevékenységeket folytató szervezetek elsősorban szűkös költségvetéssel rendelkező non-profit szervezetek, melyek számára a mindennap szembetűnő reklám és hirdetések meglehetősen megoldhatatlanok. Ebből is adódhat ezen szervezetek kis mértékű ismertsége, valamint a válaszadók ezen téma, tevékenység iránti érdektelensége is.

A válaszadók 95 %-a passzív hozzáállást tanúsít a környezetvédelmi rendezvényekkel kapcsolatban, hiszen 28%-uk soha, míg 67%-uk csak nagyon ritkán vesz részt ilyen programokon. Az aktív résztvevők aránya mindösszesen 5 %.

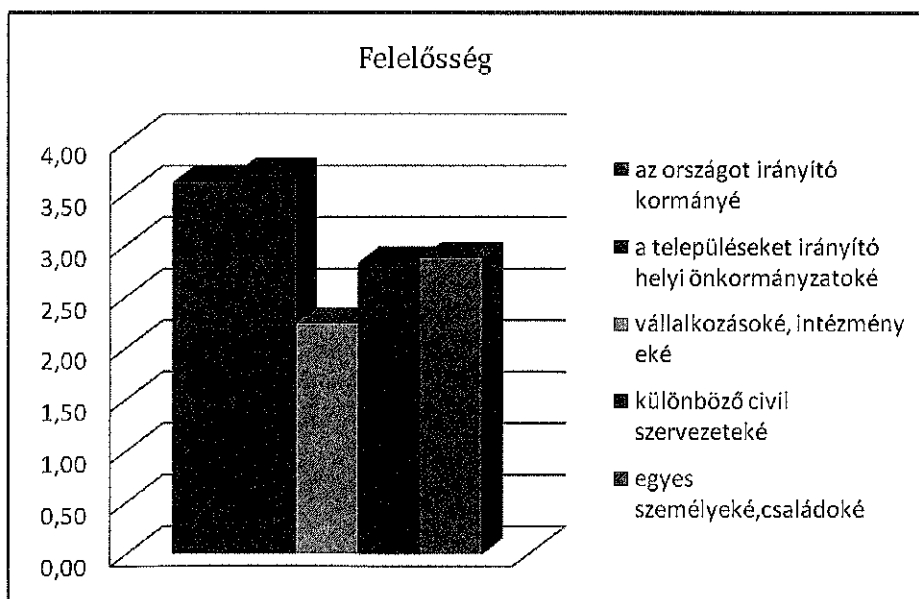
A tanulók közül a megkérdezettek közül 15 % kivételével, mindenki tudott minimum egy, az iskolájában rendszeresen megrendezésre kerülő környezetvédelemmel kapcsolatos napot megnevezni.

A válaszadók 51 %-a nevezte meg a Föld Napját. A Környezetvédelmi Világnapot valamint a Madarak és Fák Napja-t, a válaszadók 30 % ill. 4 %-a jelölte meg. 15 % nem tud ilyen jellegű rendezvényről.

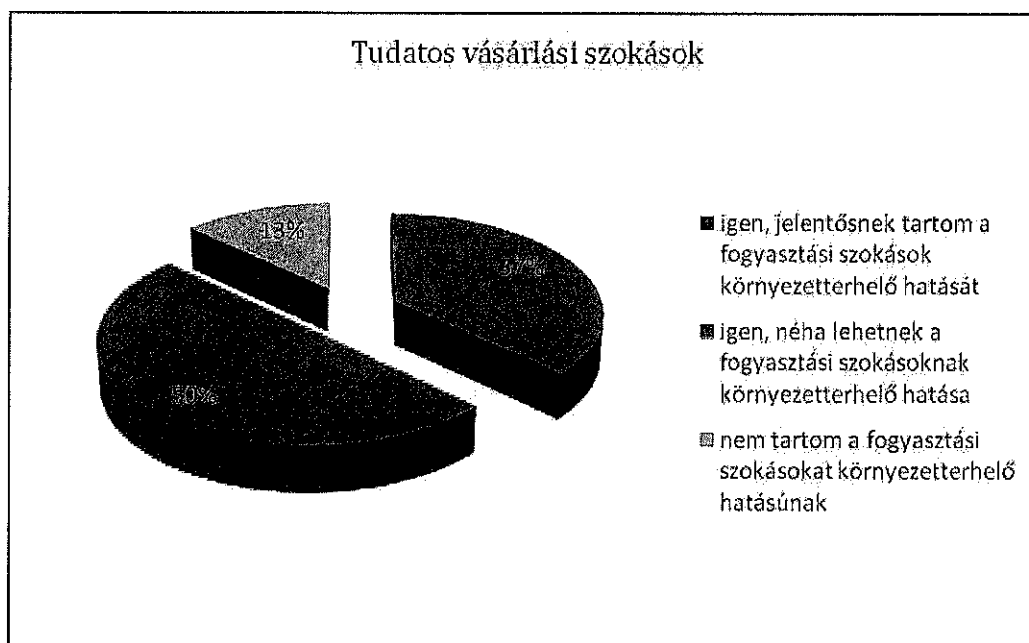
A környezetvédelmi ismeretek megszerzésével kapcsolatban a tanulók 55 %-a gondolja azt, hogy elegendő ismeretekkel rendelkezik ezen a téren. Az iskolai tananyagon keresztül 28%, a tanórán kívüli foglalkozások keretében 17% hajlandó ismereteket bővíteni.

Arra a kérdésre, hogy a települési környezet állapota és védelme kinek az elsőrendű felelőssége, a diákok többsége Magyarország mindenkori kormányát, a helyi önkormányzatot, a civil szervezeteket nevezte meg felelősnek. A vállalkozások és családok felelősségére is gondoltak a diákok.

A mindennapi viselkedésünk, szokásaink hozzájárulhatnak a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. A diákok véleménye szerint otthon és az iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások, fontosságuk szerint a takarékos világítás, hulladékok hasznosítása, és fűtésrendszer korszerűsítése. 5 % még nem gondolkodott környezetkímélő megoldáson. 34 % egyéb megoldáson gondolkodnak, de nem nevezték meg, hogy mi is lenne az.

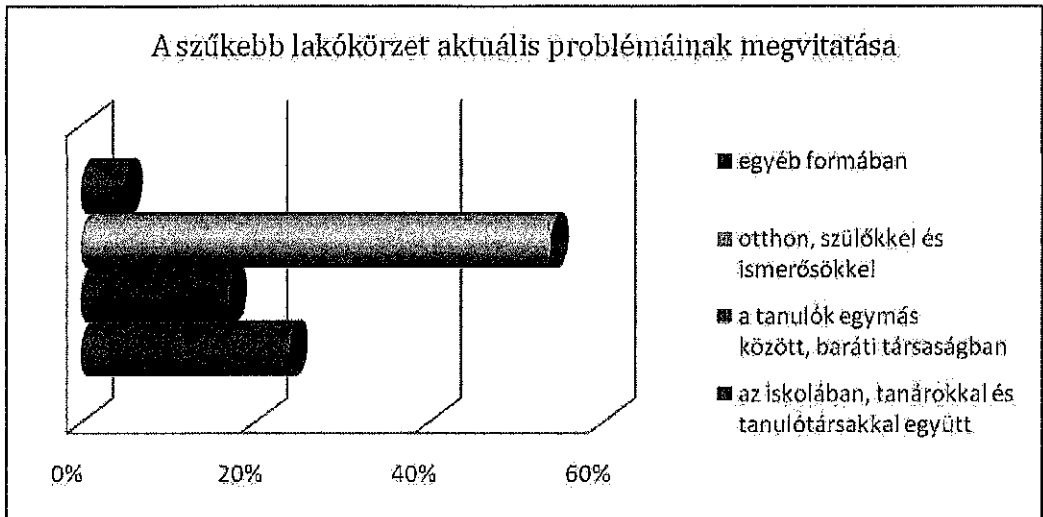
A tanulók 37 %-a jelentősnek tartja a fogyasztási (vásárlási) szokások környezetterhelő hatását és 10 %-uk gyakran használ, ill. vásárol olyan terméket, amely kevésbé terheli a környezetet. A megkérdezettek 50 %-a azon véleményen van, hogy csak néha lehetnek a fogyasztási (vásárlási) szokásaiknak környezetterhelő hatásai, míg 13 %-uk ezen szokásokat nem tartja környezetterhelő hatásúnak, szemben a tudatos vásárlókkal.

A tanulók 50 %-nál nem beszélhetünk tudatos vásárlói szokásokról, a megvásárolt vagy használt termékek környezeti terhelését figyelmen kívül hagyják, vagy csak nagyon ritka esetben számolnak azzal.

A kérdőívet kitöltők 90 %-a passzív hozzáállást tanúsít a helyi ügyekkel, kérdésekkel kapcsolatban. A megkérdezettek 10 %-a teljes érdektelenséget tanúsít ezen ügyek iránt, míg mindösszesen csak 21 %-uk tartja magát megfelelően tájékozottnak, illetve érdekeltnek Elek település aktuális ügyeit illetően. Vélhetően a válaszadók korosztályi sajátosságainak következménye ezen megoszlás.

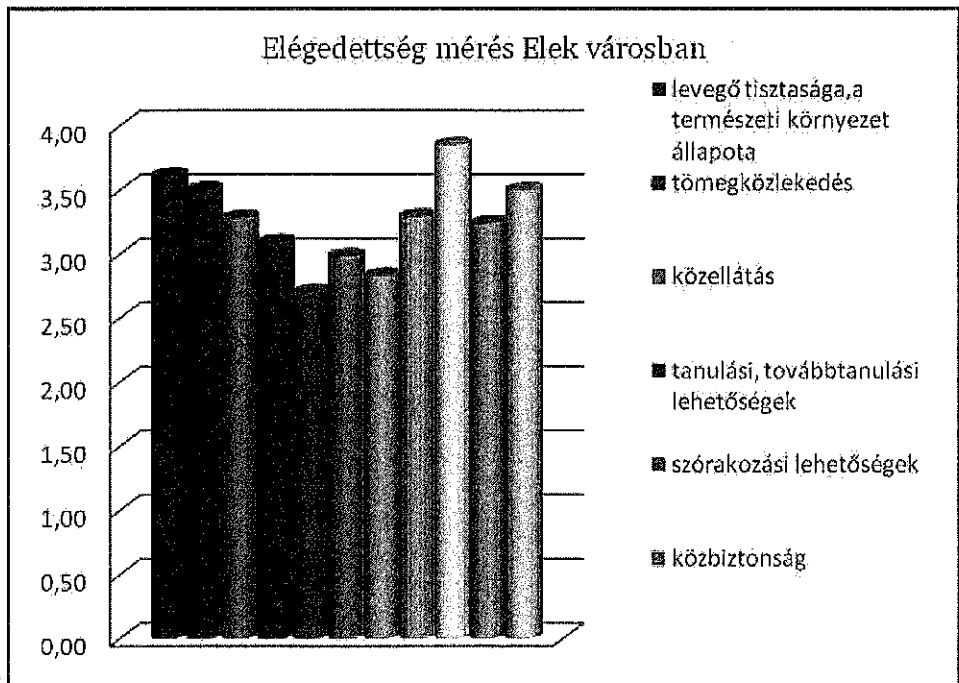
Elek város, és a szűkebb lakókörzet aktuális ügyeit, problémáit a válaszadók 24 %-a az iskolában a tanárokkal, illetve a tanuló társakkal, 54 % otthon szülőikkel és ismerősökkel beszéli meg. Ezt követi a baráti társaságban (17 %) történő megvitatás.

A megkérdezett tanulók mindössze 54 %-a él szívesen Elek településen, 46 %-a viszont elköltözné, amennyiben módjában állna, vagy lehetősége lenne rá.

A válaszadók életkori sajátosságainak figyelembevételével feltételezhető, hogy a változatosabb/több szórakozási hely létesítése révén, valamint a tanulási, továbbtanulási lehetőségek szélesítése által a város népességmegtartó képessége javul.

Elégedettség tekintetében a levegő tisztasága, település egészének hangulata, tömegközlekedés, a lakáshelyzet került a legkedvezőbb megjelölésre. A közellátást, az egészségügyi helyzetet és az utcák terek parkok állapotát is megfelelő állapotúnak sorolták be, fennmaradó kategóriák pedig a közepesen elégedett minősítést kaptak.

A diákok véleménye szerint a három legsürgetőbb települési problémára vonatkozó kérdésre adott válaszok eredménye is ehhez hasonló, hiszen a 3 legsürgetőbb probléma közül első helyen a kevés munkavállalási lehetőség áll, a tanulók közel 80 %-a írta fel elsőrendű problémaként.

Másodikként a továbbtanulási lehetőségek, a város utcáinak, tereinek, parkjainak állapota szerepelt. A szórakozási és az egészségügyi helyzettel, a közbiztonsággal - bár kisebb mértékben - de szintén elégedetlenek a megkérdezettek.

Összességében elmondható, hogy a lakosság tudatában van a jelen és jövő generációkat veszélyeztető folyamatokkal Elek városát tekintve. Elsősorban olyan problémákat jelöltek meg, melyek megfigyelhetők globális és lokális szinten egyaránt. Azonban a kérdőív lehetőséget nyújtott arra, hogy elsősorban a helyi szinten felmerülő, lokális problémák kapjanak hangsúlyos szerepet, és egyértelművé váljon a lakosság hozzáállása a települést érintő fejlesztési tevékenységekhez, programokhoz. A kiértékelésből kiderül, hogy a kérdőívet kitöltők körében mi jelent alapvető problémát a városban.

Jelen program és terv azért készült, hogy a fenntartható fejlődés szemléletét kialakítsa a város lakosságának és intézményeinek körében, valamint a benne megfogalmazott programokat, célkitűzéseket, stratégiát, jövőképet ne csak tervezés szintjén álmodják meg, hanem azok megvalósítását is elérjék.

SWOT analízis

A célkitűzések megalapozásához a Város környezeti, társadalmi és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső és külső tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot és meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:

S - erősségek (*strengths*)

W - gyengeségek (*weaknesses*)

O - lehetőségek (*opportunities*)

T - fenyegetések (*threats*)

Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi pillér	<ul style="list-style-type: none"> civil szervezetek nagy száma lokálpatriotizmus együttműködési készség a lakosság részéről jól szervezett szociális ellátás évenként tartott közösségi rendezvények közbiztonság megfelelő szintje továbbtanulási lehetőségek helyben, Békéscsabán és Szarvason környezettudatos oktatás az iskolákban értékes műemléki és régészeti emlékek 	<ul style="list-style-type: none"> a település beépítettségének magas aránya, differenciált lakóövezetek csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, csökkenő gyermekvállalási hajlandóság segélyezésre szorulóknak növekvő száma szórakozási és kulturális kikapcsolódási lehetőségek nem megfelelő száma. kevés a biztonságos játszótér és kerékpárút a gyerekek számára
Környezeti pillér	<ul style="list-style-type: none"> környezeti elemek kielégítő állapota, jó termőképességű talajok termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony, a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős, a táji és geomorfológiai adottságok kedvezőek, a talajok szennyezettsége csekély, a helyi környezetvédelmi jogszabály alkotás a környezetvédelem valamennyi területét átfogja kommunális és szelektív hulladékszállítás kiváló mikroklíma 	<ul style="list-style-type: none"> illegális hulladéklerakó helyek száma és kiterjedése jelentős, csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, az infiltráció egyes területeken magas, így különösen nagy esőzésekkor jelentős mennyiségű csapadékvíz kerül a szennyvízcsatornába, a belterületi zöldterületi fejlesztésekhez szükséges területek hiánya, a hagyományos rekreációs területek feltáratlansága. a műemléki épületek a legtöbb esetben felújításra szorulnak, belvárosi zöldfelületek aránya csekély véderdők hiánya
Gazdasági pillér	<ul style="list-style-type: none"> termelési tapasztalat a mezőgazdaságban ipar kisebb vállalkozásokkal az infrastrukturális ellátottság - víz, gáz, villamos energiaellátás- 	<ul style="list-style-type: none"> a Város földrajzi elhelyezkedése egy-egy városrész hiányos szolgáltatási ellátottsága részben kihasználatlan ipari és turisztikai lehetőségek,

	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő, • a védett és műemlék jellegű épületek száma magas, • rendelkezésre álló szakképzett munkaerő, • családi gazdaságok megléte. 	<ul style="list-style-type: none"> • meglévő szálláshelyek csekély száma, • a kunhalmok védelme • beruházási tőke hiánya • szennyvízhálózat hiánya • nem megfelelő ivóvíz • ipartelepítés feltételek gyengék,
--	--	---

	LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
Társadalmi pillér	<ul style="list-style-type: none"> • új társadalmi szereplők megjelenése, új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás • fiatalok szórakozási lehetőségeinek bővítése, • kulturális élet fellendülése, • jól kihasználható közösségi terek kialakítása, • a lakosság környezettudatosságának növelése, • szakképzés, fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően, • magasabb fokú környezeti nevelés az óvodákban és az iskolákban • figyelemfelhívó rendezvények 	<ul style="list-style-type: none"> • elvándorlási ráta növekedése, • népességfogyás, • az öregedési index növekedése, • lokálpatriotizmus háttérbe szorulása, • társadalmi elidegenedés, • globalizáció hatása, identitástudat csökkenése, • hagyományörzés háttérbe szorulása, • életszínvonal romlása.
Környezeti pillér	<ul style="list-style-type: none"> • kistérségi, természetvédelmi, fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése • csatornázás-fejlesztési beruházások (Elek és Térsége Szennyvíz elvezetési- és Szennyvíztisztítási Projekt), • külső források (EU, hazai) bevonása a környezet és természetvédelmi fejlesztésekbe, • helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, • természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése, • védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) • környezetbarát közlekedés-fejlesztés (pl. kerékpárutak, hatékonyabb tömegközlekedés), • megújuló energiaforrások alkalmazása helyi szinten (szélenergia, napenergia, biogáz-üzem stb.), • külterületeken erdősítés, gyepesítés az eredeti természeti állapot visszaállítása • gyerekbarát környezet kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> • környezetterhelő tevékenységek betelepülése a Városba, • környezeti káresemények kockázata, • a közlekedés okozta környezet szennyezés megnövekedése, • a városi terjeszkedés kedvezőtlen tájképi hatása, • szelektív gyűjtőszigetekkel kapcsolatos lakossági ellenállás, • erőforráskészletek csökkenése, • talajszennyezettség növekedése, talajok fizikai és kémiai romlása, • mezőgazdasági túlhasznosításból adódóan talajok kimerülése, a védett területek vissza fejlődése • felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése • légszennyezettség növekedése (mezőgazdasági idényben porszennyezés) • levegő allergén pollenmennyiségének növekedése • természeti értékek pusztulása.
Gazdasági pillér	<ul style="list-style-type: none"> • külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe, • sport-, lovas-, horgász-, vadász-, öko turizmus fejlesztése, • gabonatermesztés szempontjából kiemelkedő jelentőségű terület. • új munkahelyek megteremtése, • háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése 	<ul style="list-style-type: none"> • fiatalok elköltözése, • munkanélküliség növekedése, • a gazdasági válság hatása sokáig érezhető, • hosszú távú finanszírozási problémák, • területi különbségek fokozódása, • vállalkozási önerő hiánya • ipari nagyüzemek közelségének várható negatív hatásai

	<ul style="list-style-type: none"> • kerékpáros turizmus népszerűsítése • szakképzett munkaerő rendelkezésre állása, • gabonatermesztésre alapozott feldolgozó ipar. 	
--	---	--

Elek erősségei közül kiemelendő a terület jó talajadottsága és a helyi mezőgazdaság hosszú időre visszanyúló tapasztalata. Erőssége továbbá a környezeti nevelés hangsúlyossága az oktatásban, a közbiztonság megfelelő szintje, valamint épített környezetének fontos értékei.

A talajadottságainak köszönhetően jó potenciált rejt a helyi mezőgazdaságra épülő feldolgozóipar, valamint a családi biogazdálkodás, de természeti értékei lehetőséget nyújtanak a falusi turizmus fejlődésére is. A település környezet-minőségét javítja zöldterületeinek további bővítése, energia-hatékonyságát az alternatív energiaforrások helyi szinten való alkalmazása, valamint a fenntarthatóság kapcsán a lakosság környezettudatosságának növelése. A közlekedés fejlesztése kedvező nemzetközi együttműködési lehetőséget is nyújthat.

Gyengeségei között szerepel a szennyvízhálózat hiányossága, amely potenciális szennyező forrásként jelentkezhethet. A beruházási tőke hiánya, az öregedő társadalom, a növekvő munkanélküliség a település gyenge népességmegtartó képességét mutatja, habár a település lehetőségei és erősségei tekintetében a fenntarthatósági törekvések ezen vonatkozásokban lényeges előrelépést jelenthetnek.

A demográfiai mutatók tekintetében a fiatalok elköltözése a jövőkép tekintetében aggasztó lehet, mellyel a hagyományörzés hosszú távú lehetőségei is korlátozottak. A természeti és kultúrtörténeti értékek állapotának megőrzése és védelme fontos tényező. A talaj, mint fontos erőforrás, védelme is kiemelendő, hiszen bizonyos antropogén tevékenységek állapotromlást eredményeznek, túlhasználata a termékenységét csökkentheti. E tényezők kiemelten kezelendők.

A környezeti szempontú veszélyek a lakosság környezettudatosságának formálásával és a települési környezetminőség javulásával nagyban fejleszthetőek.

4. STRATÉGIAI CÉLOK

A stratégiai célok alatt azon átfogó célok meghatározására van lehetőség, melyek segítségével majd valós tervezési és cselekvési tervek készíthetők. Ezen átfogó célok általános iránymutatást jelentenek a településnek. A megfelelően kialakított stratégia lehetőséget ad a térben és időben szerteágazó feladatok hatékony koordinációjához, melyekkel a várt jövőképp létrejön. A régióra, megyére és kistérségekre vonatkozó különböző koncepciók alapvetően meghatározzák a települések fejlesztési, fejlődési irányait. Éppen ezért a Local Agenda 21 programban megfogalmazott hosszú távú fejlesztési irányelvek, ill. rövidtávon megvalósítható programok, projektek összhangban állnak a területfejlesztési koncepciók magasabb szintű dokumentumaival:

Országos Területfejlesztési Koncepció: jövőképében a területi harmónia áll, céljai között hosszú távú és középtávú területfejlesztési célokat fogalmaz meg. A hosszú távú céljai között a fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem kiemelten jelenik meg. Középtávú céljai között a megújuló energiák és a vidékies térségek fejlesztése kiemelendő.

Dél – Alföldi Régió Területfejlesztési Koncepció: célkitűzései között szerepel az életminőség javítása, a helyi adottságokra és erőforrásokra való támaszkodás, az értékmegőrzés. Kiemelten kezeli a tanyás térségek fejlesztését. Hangsúlyozza az együttműködés fontosságát.

Békés Megye Területfejlesztési Koncepciója prioritásokként kezeli a megye gazdasági szerkezetének megújítását, a differenciált és összehangolt emberi erőforrás gazdálkodást, a térségi kapcsolatok erősítését és az egészséges emberi környezet biztosítását. Kiemelten kezeli a kulturális és táji értékek megőrzését, hangsúlyozza a fenntartható és környezetkímélő területhasznosítási módok megvalósítását, a biodiverzitás védelmét, az energiatakarékos technológiák használatát.

A stratégiai célok meghatározásánál a megyei és térségi környezetvédelmi programokhoz történő illeszkedés kiemelt szempont Legfontosabb környezetvédelmi stratégiai célok Elek városban:

- a lokalitás előtérbe helyezése egy fenntartható és versenyképes helyi gazdaság létrehozásáért
- az energiatakarékos infrastruktúra, az alternatív energiában rejlő tartalékok és a lokalitás előtérbe helyezése
- a mezőgazdaság, mint húzóágazat fejlesztése
- a családi biogazdálkodás fejlesztése
- a fennmaradt természeti értékek (és a biodiverzitás) megőrzése
- hatékony földhasználat
- egy egészségesebb lakókörnyezet kialakítása
- a környezetkímélő, energiatakarékos infrastruktúra kialakítása
- a zöldterület-fejlesztés
- az épített környezet értékeinek védelmével
- összehangolt fejlesztések, költséghatékonyság
- a társadalom környezettudatosságának fejlesztése
- a társadalmi együttműködés további erősítése a lakosság, a civil szervezetek és az önkormányzat (döntéshozói szint) között

5. MEGVALÓSÍTÁS

Jelen fejezetben a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek kerülnek felsorolásra, részletesen tárgyalva a várható eredményeket és a megvalósítás körülményeit, feltételeit (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak A település Polgármesteri Hivatalának pályázati anyagai; a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatokon kívül a tervi hierarchiában felsőbb szinten lévő tervek, programok, koncepciók, stratégiák által megjelölt fejlesztési irányokat vettük figyelembe.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatva a további feladatok kitűzéséhez. Az alábbiakban felsorolt projektek között szerepelnek az Önkormányzat által már beadott, vagy beadásra tervezett pályázatok, későbbi tervek között szereplő fejlesztési irányok és új javaslatok a következő évekre/évtizedekre vonatkozóan. Az ütemezésben ezért került megjelölésre csak a már futó pályázatok esetében konkrét évszám (a beadott, de még kétséges kimenetelő pályázatoknál az ütemezés a pozitív elbírálás esetére értendő), az egyéb intézkedéseket illetően inkább a megvalósítás ajánlott időkeretét tüntettük fel: rövidtáv (1–3 év), középtáv (4–8 év), hosszútáv (9–20 év). Ugyanez vonatkozik a beruházási költségre: a későbbi lehetséges fejlesztések költsége jelenleg – pontos tervek hiányában – csak becsülhető, a tényleges projektméret függvénye. Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

A megvalósítás keretétől szolgáló pályázati lehetőséget jelenti az ÚMVP, az ÚMFT ágazati operatív programjai és a regionális operatív program (KMOP), melyek a 2007–2013 időszakra tervezett konkrét programok terén nyújtanak segítséget a források megteremtésére. A közeljövőben életbe lépő Széchenyi Terv és egyéb jövőbeni pályázati lehetőségek még nem ismertek programszerűen, ezért nem került a közép- és hosszútávú javaslatokat illetően konkrét megvalósítási keret megjelölésre.

Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához.

Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése
<i>Projekt célja</i>	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartás formálása (komposztálás, szelektív gyűjtés, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) előadás és tájékoztató füzetek készítése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ helyi értékek ▪ Város közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	az első Local Agenda 21 fórum
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Települési Önkormányzata ▪ meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	1.000.000 Ft/év
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati forrás

Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az **intézkedés célja**: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Védőnői szolgálat infrastrukturális fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Egészséges és kulturált környezet biztosítása, az illetékes hatóságok bevonása és a megfelelő intézkedések megtétele.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	25.000.000 Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati forrás ▪ saját forrás (max. 5 %)

<i>Projekt neve</i>	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben
<i>Projekt célja</i>	Primer prevenció megvalósítása, melyen keresztül szűrésekkel, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – feltételek megteremtése rövidtávon
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Házi orvosok ▪ Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	500.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati források

Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szociális szolgáltatások fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Az ellátás elhelyezésére szolgáló épület felújítása. Hosszútávon önkormányzat által üzemeltetett bentlakásos intézmény bővítése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – Önkormányzat hosszútávon
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Városban jelenleg is működő szociális intézmények
<i>Beruházási költség</i>	50.000.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pályázati forrás ▪ saját forrás (max. 5%)

<i>Projekt neve</i>	Bölcsőde kialakítása
<i>Projekt célja</i>	A pályázat alapvető célja a helyi szükségletekhez igazodóan 0-3 éves gyerekek elhelyezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – hosszútáv
<i>Beruházási költség</i>	50.000.000 Ft igényelt támogatás formájában
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció Saját forrás (max. 5%)

Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: a Városban található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése.

<i>Projekt neve</i>	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét
<i>Projekt célja</i>	Az egészségnap olyan projekt, amelyben helyet kaptak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelméréstől a különböző sporttevékenységeken, az egészséggel kapcsolatos tesztfeladatok megoldásán, az önértékelésen át az önismereti játékokig. A nap programja kiterjedt a családvédelem, az élelem- és kémiai biztonság, a szájhigiéncia, a fogápolás, a testhigiéncia, a környezetegészség és az egészséges táplálkozás problémáira. Környezetvédelmi-nap szervezéssel a diákok környezettudatos életre nevelésének programja, veszélyes hulladékgyűjtési akciókkal (pl. elem, használaton kívüli mobiltelefon, papírgyűjtés...)
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
<i>Érintett terület</i>	Települési iskolák
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzat ▪ Iskolák ▪ Házi orvosok, fogorvosok, védőnők
<i>Beruházási költség</i>	500.000.- Ft
<i>Megvalósítás helye</i>	Általános és középfokú oktatási intézmények Eleken
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, saját forrás

Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: a Város közbiztonságának javítása, a korábbi felméréseknek megfelelően a lakosság körében aggodalomra ad okot a jelenlegi közbiztonság

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Polgárőrök támogatása Eleken
<i>Projekt célja</i>	A közrend és a közbiztonság erősítése érdekében polgárőrök támogatása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	1.000.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázat Önkormányzati saját forrás

Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: a település különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Elekiek Világtalálkozója, Nemzetiségi Napok
<i>Projekt célja</i>	Hagyományteremtő céllal nyári szórakoztató, szabadtéri programok szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ Városközpont▪ Közparkok▪ Iskolák▪ Közintézmények udvarai
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv – éves rendszerességgel
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ A település Önkormányzata kulturális és művelődési intézményei▪ Civil szervezetek▪ Felajánlók
<i>Beruházási költség</i>	8.000.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ Önkormányzati és intézményi önerő▪ Nemzeti Kulturális Alap▪ Egyéb kulturális pályázati források▪ Vállalkozói támogatások▪ Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Sportrendezvények
<i>Projekt célja</i>	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sportpálya ▪ Sportcsarnok ▪ Iskolaudvar ▪ Tornaterem
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Iskolák ▪ Sportot támogató civil szervezetek ▪ Sport Egyesületek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Civil szervezetek önerője ▪ Önkormányzati önerő ▪ Pályázati források ▪ Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Ifjúsági programok
<i>Projekt célja</i>	Táncházak, vetélkedők szervezése, ünnepkörökhöz kötődő rendezvények (farsang, húsvétvárás, Márton-nap, karácsonyvárás), fiatalok által készített alkotásokat bemutató kiállítások szervezése. Tehetséggondozás a 14 éven aluli korcsoportokban (versenyek, vetélkedők), ünnepekhez, ünnepkörökhöz, népi hagyományokhoz fűződő rendezvények szervezése.
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakosság fiataljai ▪ Óvodások, általános iskolások ▪ érdeklődők az idősebb korosztályból
<i>Érintett terület</i>	Elek Város közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Iskolák ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzati önerő ▪ Nemzeti Kulturális alap ▪ Egyéb pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Programok a középkorú- és idős korosztály számára
<i>Projekt célja</i>	Kikapcsolódást jelentő közösségi programok a különböző érdeklődési köröknek megfelelően. Könyvtári közösségi programok, nyugdíjasklubok, egyesületek bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település közigazgatási területe ▪ Szociális intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ település Önkormányzata ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok önerője ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a Városban élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

<i>Projekt neve</i>	Akadálymentesítés
<i>Projekt célja</i>	Oktatási intézmények felújításánál, új épületek létesítésénél akadálymentesítés biztosítása.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élő személyek, tanulók
<i>Érintett terület</i>	Település oktatási intézményei
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saját forrás (max. 5%) ▪ Pályázati forrás

Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

<i>Projekt neve</i>	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása
<i>Projekt célja</i>	A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen e közlekedési mód részaránya a városi közlekedésben. Összefüggő kerékpárút hálózatot kell kialakítani a Városban és azon kívül Elek-Kétegyháza, valamint Elek-Gyula között. El kell végezni a meglévő kerékpár utak burkolatának felújítását, új kerékpárutak kialakítását a kerékpárút hálózat bővítésével. A kerékpárutak és a közlekedési utak kereszteződéseit úgy kell kialakítani, hogy az a kerékpárosok számára biztonságosan használható legyen, az autósok számára külön figyelmeztető jelzéseket kell kialakítani, hogy a kereszteződésben kerékpárút keresztezése is történik.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe, valamint külterület
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid és középtáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és sokféleségének megőrzéséhez.

Környezet ismerete, környezettudatosság

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a város polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a város környezeti állapotára vonatkozóan és értesülhessenek a városban előkészítés alatt álló a környezet állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Település Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata
<i>Projekt célja</i>	a 2000. évben elkészített Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, aktualizálása az 1995. Évi LIII. Tv. 46. §-nak megfelelően.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv – 2014. év
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	1.500.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Települési hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata
<i>Projekt célja</i>	A 2005. évben elkészített Helyi Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálata, aktualizálása.
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakosság, ▪ település közszolgáltató intézménye
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv – 2014. év
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	1.500.000,- Ft.
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a városi fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a városlakók számára.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Egyedi fák, fasorok védelme
<i>Projekt célja</i>	Az egyedi fák, fasorok telepítésével biztosítható az előregedett fák pótlása. Elsődleges a Város védett természeti értékeit képviselő fának, fasorainak, növényeinek folyamatos gondozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Városba látogatók
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	500.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Természet közeli élőhelyek védelme
<i>Projekt célja</i>	Megvédeni és megőrizni a természetközeli élőhelyeket hozzájárulva a biodiverzitás sokszínűségéhez. Természetközeli élőhelyeknek tekinthetők azok a területek, ahol az emberi beavatkozás, emberi tevékenységek (pl. gazdálkodás) mértéke elhanyagolható. Szükség esetén a védelem biztosítása jogszabályi úton (városi rendelettel).
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakosság ▪ Turisták látogatók
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település közigazgatási területe ▪ helyi védetté nyilvánításra javasolt területek ▪ már védettség alatt álló területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	5.000.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Eleki Katolikus templom, valamint ortodox parókia felújítása
<i>Projekt célja</i>	A Település műemlékeinek, műemlék jellegű épületeinek és építményeinek, továbbá a helyi szempontból védelemre méltó, értékes épületek rekonstrukciója vizuális környezetesztétikai szempontból is fontos. Katolikus templom felújítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
<i>Beruházási költség</i>	100.000.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás (max. 5%), pályázat

A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásuktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések – Parlagfű elleni védekezés
<i>Projekt célja</i>	<p>Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Részletesen fel kell térképezni a Város területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. ▪ A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. Törvény előírja, hogy minden földtulajdonos és földhasználó köteles az ingatlanán és az ingatlan előtti területen a gyommentesítést június 30.-ig elvégezni. Ezt követően a fertőzött területen közérdekű védekezés (kényszerkaszálás) elrendelésére is sor kerülhet.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	500.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Záportározók karbantartása
<i>Projekt célja</i>	Csapadékvíz rendezés, lehullott nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése.
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Önkormányzat ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Közmunkaprogram

<i>Projekt neve</i>	Közterületi hulladékok komposztálásának elősegítése
<i>Projekt célja</i>	A város közterületein keletkező magas szervesanyag tartalmú zöldhulladék hasznosítása egyedi komposztáló kialakítása beszerzése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	1.500.000.- Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás közmunkaprogram

Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a városi infrastruktúra fejlesztése, ivóvízhálózat korszerűsítése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Elek város ivóvízhálózatának korszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	Elek város ivóvízhálózatának korszerűsítése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Település Önkormányzata ▪ Eleki Víz- és Csatornamű Üzemeltető Kft.
<i>Beruházási költség</i>	Projekt méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció 100%

<i>Projekt neve</i>	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés
<i>Projekt célja</i>	A felszíni vízelvezés problémájának megoldása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	A Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv - folyamatos
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	közmunkaprogram

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése
<i>Projekt célja</i>	A meglévő útburkolat minőségének javítása, aszfaltozása, belterületi utak építése a jelenleg még burkolattal nem rendelkező utcákban.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Minőségjavítás folyamatos, építés hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lakossági Járdaeépítési Program
<i>Projekt célja</i>	Ahol nincs kiépítve építés, illetve a rossz minőségű járdák felújítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település területe – ahol szükséges
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projekt méretétől függő
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás Saját önerő (max. 5%)

Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a városban, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére.

Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Napenergia hasznosítás Elek Város közintézményeiben
<i>Projekt célja</i>	A napsütéses órák száma a Város területén kedvező mennyiségű hőenergia átalakítására, ill. áram termelésére nyújt lehetőséget.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	▪ Megvalósíthatósági vizsgálat - Középtáv – 2015. ▪ Létesítés - hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	▪ Település Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás (max. 5%)

6. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- # Az erőforrásigények és források meghatározása.
- # Kivitelezési ütemterv.
- # Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- # A programok kivitelezése.
- # A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- # A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése a meghatározott küszöböknel.

- # Értékelő csoportok létrehozása.
- # Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- # Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- # A jelentés kereteinek definiálása.
- # Értékelés elvégzése.
- # A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

Cselekvési terv

Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a város környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

- # Polgármester
- # Alpolgármesterek
- # Bizottsági elnökök
- # Az Önkormányzat által fenntartott oktatási Intézmények vezetői
- # Az önkormányzat által fenntartott óvodák vezetői
- # Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői
- # Társulások
- # Közműszolgáltatók
- # Polgármesteri hivatal munkatársai

A fenti szereplők adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát, vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

- Civil szervezetek, helyi közösségek

Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente 1 alkalommal ajánlott elvégezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembevételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

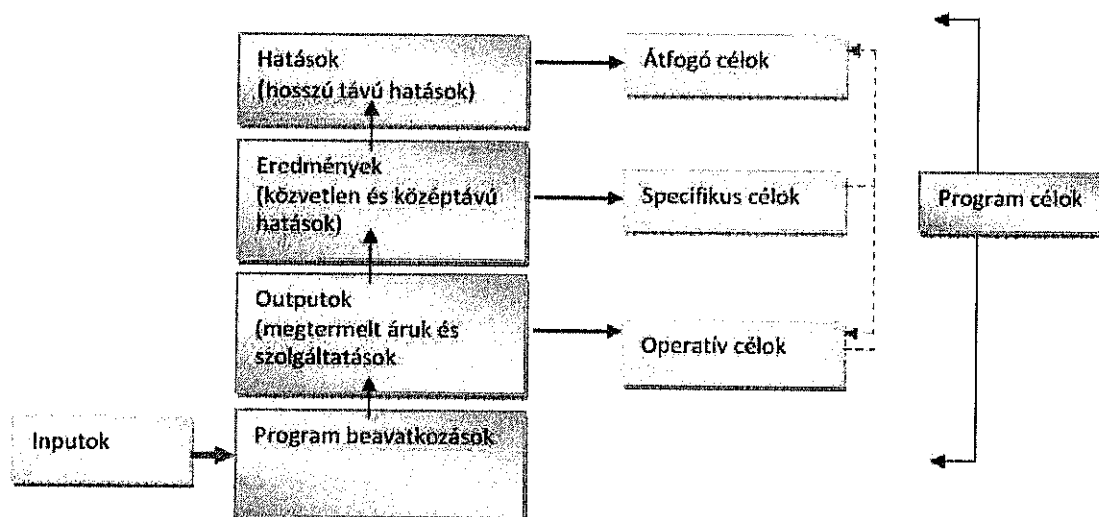
Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente két alkalommal ajánlott – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok (*INDIKÁTOROK*) szükségesek, amelyek segítségével értékelhetők a bekövetkezett változások.

Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítani kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat illetékes osztálya a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjtenie az adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a település kulturális intézményei a felelősek.

	Indikátorok	2014	2015	2016	2017	2018
TÁRSADALOM	Allandó lakónépesség száma (fő)					
	Belföldi vándorlási különbözet fő)					
	Élve születések száma (fő)					
	Halálozások száma (fő)					
	Háziorvos és házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek a meglátogatottak száma (eset)					
	Gyógyszertárak száma (db)					
	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)					
	Rendszeres szociális segélyben részesülők száma (fő)					
	Óvodás gyermekek száma (fő)					
	Óvodai főállású pedagógusok száma (fő)					
	Általános iskolai tanulók száma (fő)					
	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (fő)					
	Településőrök száma (fő)					
	Bűncselekmények száma (db)					
	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)					
	A települési könyvtárak könyvtári egységei (db)					
	Kulturális rendezvények száma (db)					
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)					

	Indikátorok	2014	2015	2016	2017	2018
GAZDASÁG	Pályázatok száma					
	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
	összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	egyéni gazdaságok száma (db)					
	kistermelői gazdaságok száma (db)					
	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
	biotermesztés alatt álló földterület (ha)					
	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	bejegyzett vállalkozások száma (db)					
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)					
	vendéglátóhelyek száma (db)					
szálláshelyek száma (db)						

Indikátorok		2014	2015	2016	2017	2018
KÖRNYEZET	Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	zajterhelés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO ₂) koncentráció (ppm)					
	Lakásállomány (db)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)					
	Összes gázfogyasztók száma (db)					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)					
	Összes belterületi közút hossza (km)					
	Összes belterületi burkolt közút hossza (km)					
	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)					
	Összes szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)					
	Összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m ³)					
	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)					
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)					
	erdő művelési ág aránya a terület használatban (%)					
	biológiai aktivitás mértéke (területhasználati változások)					
	összes belterületi zöldterület nagysága (m ²)					
	Játszóterek száma (db)					

MELLÉKLETEK

KÉRDŐÍVEK

6. Az egész település hangulatáról mi a véleménye? Osztyálozzon 1-től 5-ig! (1 – egyáltalán nem igaz, ... 5 – teljesen igaz)

	unalmas
	nyugodt
	vidám
	nyomasztó
	szomorú
	feszült
	izgalmas
	hangulatos
	egyéb:

7. Mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével? Arra kérnénk, hogy osztályozzon úgy, ahogy az iskolában szokás. Az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett.

	Országos szinten	Helyi szinten
a levegő tisztaságával		
a közellátással		
a helyi közlekedési lehetőségekkel		
a szórakozási lehetőségekkel		
az iskolai oktatással		
a közbiztonsággal		
a vállalkozások sikerességével		
az idősebbekkel való törődéssel		
a fiatalok helyzetével		
az egészségügyi helyzettel		
a lakáshelyzettel		
az utcák, terek, parkok állapotával		
a hivatalos ügyek intézésével		

8. Milyen a természet (erdők, patakok, tavak, parkok vadon élő állatok stb.) állapota? (A helyesnek tartott választ kérem húzza alá.)

- a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

9. Milyen a környezet (víz, levegő, talaj, zaj, a település tisztasága) állapota? (A helyesnek tartott választ kérem húzza alá.)

- a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

10. Ön szerint mi lenne a legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés problémájára? (Csak egy választ húzzon alá!)

- a károkozó tevékenység betiltása
- a környezetszennyezők megbírságolása
- a környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatása
- a károk ellensúlyozása különböző fejlesztésekkel, beruházásokkal, azaz kompenzációval
- a károsultak pénzbeli kártérítése
- egyéb:
-

11. Tudja-e, hogy mennyi kilowatt-óra villanyt, hány m³ gázt és vizet fogyaszt Ön, vagy az Ön lakásában élő személyek együttesen 1 hónap alatt?

igen nem

12. Hajlandó-e a jövőben jobban takarékoskodni az energiával (villany, gáz) és a vízzel?

igen nem

13. Milyen fűtési rendszerrel rendelkezik?

távfűtés cirkó gázkonvektor, héra villanykályha
alternatív vegyes fűtés nincs fűtés

14. A városban működő vállalkozások, üzletek, boltok és egyéb szolgáltató egységek kielégítik-e az Ön szükségleteit?

- általában kielégítik
- általában nem elégítik ki, más településre kell járnom

15. Szeretné-e Ön, hogy a településen növekedjen az olyan vállalkozások, üzletek, boltok, irodák száma, ahol a lakók dolgozhatnak?

- Igen
- nem, elég üzlet, iroda, vállalkozás van már így is

16. Mit támogatna leginkább az alábbi, közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések közül az elkövetkezendő 20-30 évben?

- parkolók kialakítása
- közösségi közlekedés (tömegközlekedés) fejlesztése
- gyalogos közlekedés fejlesztése (járdák, gyalogátkelők)
- kerékpáros közlekedés fejlesztése (pl. kerékpárutak)

17. Fontosságuk szerint rangsorolja 1-től 5-ig a következő általános környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatokat (1: egyáltalán nem fontos; ... 5: nagyon fontos)

	1	2	3	4	5
1. Ivóvíztartalék védelme	☐	☐	☐	☐	☐
2. Levegőszennyezés csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
3. Zajterhelés csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
4. Szelektív hulladékgyűjtés	☐	☐	☐	☐	☐
5. Környezettudatos életvitel elterjesztése a lakosság körében	☐	☐	☐	☐	☐
6. Megújuló energiaforrások (pl. nap- és, szélenergia) alkalmazása	☐	☐	☐	☐	☐
7. Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
8. Illegális szemétlakók felszámolása	☐	☐	☐	☐	☐
9. Tudatos vásárlói magatartás megismertetése	☐	☐	☐	☐	☐
10. Közterületek tisztántartása	☐	☐	☐	☐	☐
11. A keletkező hulladék mennyiségének csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
12. A klímaváltozás hatásaira (pl. viharok, hőség) való felkészülés	☐	☐	☐	☐	☐
13. A kulturális örökség védelme	☐	☐	☐	☐	☐
14. Oktatás, képzés fejlesztése	☐	☐	☐	☐	☐
15. Egyenlő lehetőségek, a szegregáció csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
16. Az egészség védelme	☐	☐	☐	☐	☐
17. Kulturális szolgáltatások és lehetőségek növelése	☐	☐	☐	☐	☐
18. A társadalom nagyobb részvétele a közügyekben	☐	☐	☐	☐	☐

18. Ha Ön - tegyük fel - oda költözhetne, ahová akarna, hova költözne a legszívesebben:

tanyára	kis faluba	nagyközségbe,
város környékre	kisvárosba	nagyobb városba,
Budapest külső területeire		Budapest belső részeire
külföldre	maradna ahol lakik	

19. ...és milyen környezetben élne a legszívesebben?

- egy kulturált kertvárosban,
- egy nem túl magas házakkal beépített belvárosias részen vagy
- egy magas házakkal beépített világvárosban
- egy békés tanyán
- egy nagyobb faluban
- egy a hagyományokat őrző történelmi városban,
- olyanban, amilyenben most él

20. Az alábbi tevékenységek közül melyek jellemzők Önre? (több válasz is megjelölhető)

- rendszeresen kerékpárral közlekedik
- szelektíven gyűjti a hulladékot
- energiatakarékos égőt használ
- hazai élelmiszert részesíti előnyben
- egyik tevékenységet sem folytatja

21. Az alábbi lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben részt venne-e vagy sem?

	igen	nem
Közterületek takarítása		
Fa- és virágültetés közterületen		
Vitaforumokon részvétel		
Hulladékok szelektív gyűjtése		
Megfelelő szervezés esetén a fenntarthatósággal kapcsolatos tájékoztatáson való részvétel		
Környezetvédelmi rendezvényen való részvétel		

22. Hogyan ítéli meg a város gazdasági helyzetét? (Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ.)

- az ipar fejlettsége a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

- a mezőgazdaság fejlettsége a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

- szolgáltatások (kereskedelem, közlekedés, oktatás, egészségügy) fejlettsége a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

- az emberek képzettsége, tanultsága a településen

nagyon jó jó kevésbé jó rossz nagyon rossz

23. Hogy gondolja: itt a környéken 100 ember közül hánynak van szüksége valamilyen segílyre? (Kérem, írja be a becsült számot.)

24. ...és mit gondol: 100 igénylő közül hányan kapnak ténylegesen valamilyen segílyt? (Kérem, írja be a becsült számot.)

25. Ön szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszegeket (Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ, csak az egyiket!)

- inkább segélyezésre vagy
- inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani?

26. Ön szerint a hatóságoknak (Csak egy választ húzzon alá!)

- emelniük kell a jól élők adóit, hogy gondoskodhassanak a bajba jutott rászorulókról,
- más módon kell megoldaniuk ezt a problémát vagy
- ez nem is feladatuk, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül

27. Hogy gondolja: lakásának állapota kielégítő vagy nem?

- kielégítő
- részben kielégítő
- nem kielégítő

28. Személy szerint Ön számít arra, hogy valaki a családjából munkanélküli lesz?

- igen
- nem

29. Hogyan informálódik leginkább környezete és a világ dolgairól? (A legjellemzőbb módot jelölje meg!)

- országos sugárzású TV adókat nézek,
- helyi TV-t nézek,
- országos sugárzású rádiókat hallgatok,
- országos terjesztésű újságot olvasok,
- helyi újságot olvasok,
- otthon vagy munkahelyemen internetről tájékozódok,
- a legtöbb értesülést környezetemtől, szóban kapom.

30. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen?

(1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

	turizmus
	ipartelepítés
	hagyományőrző
	mezőgazdaság
	szolgáltatások
	oktatás
	közlekedés
	lakásépítés
	egyéb, éspedig:

36. Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája?

Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

37. ...és a lakóhelyén élő embereké?

Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

38. településük melyik három települési problémájának megoldását tartja a legsürgősebbnek.

Az első:

.....
.....

A második:

.....
.....

A harmadik:

.....
.....

39. S

40. Szeretné-e, hogy a fenntartható fejlődésről több információ jusson el Önhöz?

igen, de csak városunkról igen, általában nem

41. Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez?

- rádió újság tv utcai plakát, szórólap lakossági fórum
- egyéb

42. Tagja-e Ön valamilyen civil szervezetnek?

- igen, szervezet megnevezése:
- nem

43. Szívesen lenne-e tagja környezetvédelmi, természetvédelmi szervezetnek (civil szervezet, egyesület, klub)

igen nem

44. Statisztikai jellegű kérdések a kitöltő személyéről:

Neme: Férfi Nő

Kora

30 év alatt 31-40 év között 41-54 év között 55 év felett

Iskolai végzettsége:

8 általános szakmunkás érettségi főiskola/egyetem

Mióta él a településen?

- 0-5 éve 6-10 éve 11-20 éve 20 évnél régebben

Mi a foglalkozása?

.....

Köszönjük, hogy időt szánt kérdőívünk kitöltésére!

Válaszait nagyon köszönjük!

Iskolai kérdőív

1. Véleményed szerint mennyire jelent problémát ma Magyarországon a környezetszennyezés?
(Kérjük, a válaszod jelöld a körben X-el!)

- Nagyon komoly problémát jelent.
- Eléggé komoly problémát jelent.
- Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
- Nem jelent problémát.

2. Véleményed szerint mennyire jelent problémát településeden a környezetszennyezés?
(Kérjük, a válaszod jelöld a körben X-el!)

- Nagyon komoly problémát jelent.
- Eléggé komoly problémát jelent.
- Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
- Nem jelent problémát.

3. Érdeklődsz-e a környezetvédelmi kérdések iránt? (Kérjük, jelöld a körben X-el!)

- Igen, folyamatosan.
- Igen, de csak egyes eseményekkel kapcsolatban.
- Egyáltalán nem.

4. Ha igen, mi volt az a legutóbbi környezeti probléma (kérdés), ami felkeltette érdeklődésedet (amiről hallottál, vagy amiről olvastál)? Kérjük, írd le ide!

.....

5. Milyen forrásból jutottál hozzá eddig leginkább környezetvédelmi ismeretekhez, információkhoz? (Kérjük, a válaszod jelöld a körben X-el! Több választ is megadhatsz!)

- Az iskolai tanórákon, tantárgyakon keresztül.
- Egyéb iskolai rendezvényeken (szakkör, klub, kirándulás, stb.).
- Televízió, rádió híradásaiból, műsoraiból.
- Újságokból, folyóiratokból.
- Barátokkal, szülőkkel, ismerősökkel folytatott beszélgetés során.
- Egyéb módon, éspedig

.....

6. Van-e tudomásod arról, hogy lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelmi, természetvédelmi szervezet (egyesület, klub, szakkör) tevékenykedik?

Igen, ismerek ilyen szervezetet, például:

.....

Nincs tudomásom ilyen szervezet működéséről.

7. Részt vettél-e már lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelemmel, természetvédelemmel kapcsolatos rendezvény programján? :

- Igen, mert tagja vagyok környezetvédelmi szervezetnek. A szervezet neve:
.....
- Igen, rendszeresen részt veszek ilyen rendezvényeken.
- Csak ritkán veszek részt ilyen rendezvényeken.
- Még soha nem vettem részt környezetvédelmi rendezvényen, programon.

8. A környezetvédelem „jeles napjai” közül iskolánkban az alábbiakról szoktunk valamilyen formában megemlékezni (Természetesen több választ is bejelölhetsz!):

- Környezetvédelmi Világnap (június 5.)
- Föld Napja (április 22.)
- Madarak és Fák Napja (május)
- Egyéb, éspedig
- Iskolánkban nincsenek ilyen megemlékezések.

9. Szeretnél-e többet tudni, tanulni a környezetvédelem kérdéseiről?

- Igen, főleg az iskolai tananyagon keresztül.
- Igen, elsősorban a tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, klub, stb.) keretében.
- Elégnek tartom a jelenlegi lehetőségeket.

10. Véleményed szerint kinek az elsőrendű felelőssége és feladata a települések környezeti állapotának a védelméről gondoskodni? (Kérjük rangsorold az alábbi lehetőségeket fontosságuk szerint! A körbe most ne X-et, hanem fontosság szerint 1-től 5-ig számot tegyél, ahol 1: nem fontos, nem az ő feladata; 5: nagyon fontos, az ő elsőrendű feladata!)

- Az országot irányító kormányé.
- A településeket irányító helyi önkormányzatoké.
- A vállalkozásoké, intézményeké.
- A különböző civil szervezeteké (egyesületek, alapítványok, stb.).
- Az egyes személyeké, családoké.
- Egyéb elképzelésem van, éspedig:
.....

11 Mindennapi viselkedésünkkel, szokásainkkal hozzájárulhatunk a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. Az alábbiakban felsorolt és otthon is, iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül jelöld meg X-el azokat, amelyekre Te is odafigyelsz!

- Takarékos világítás,
- fűtés.
- Hulladékok valamilyen célra történő hasznosítása.
- Egyéb, éspedig:
- Nem gondoltam még a fenti lehetőségekre.

12 Véleményed szerint az emberek fogyasztási (vásárlási) szokásai szerepet játszanak-e a környezeti problémák fokozódásában?

- Igen, jelentősnek tartom a fogyasztási (vásárlási) szokások környezetterhelő hatását.
- Igen, néha lehetnek a fogyasztási (vásárlási) szokásoknak is környezetterhelő hatásai.
- Nem tartom a fogyasztási (vásárlási) szokásokat környezetterhelő hatásúnak.

13 Próbáltál-e már olyan terméket használni (vásárolni), melyről tudtad, hogy kevésbé terheli a környezetet?

- Igen, nagyon gyakran. (Ha tudod, nevezd meg a terméket:)
- Nagyon ritkán.
- Soha.

14. Tájékozottnak tartod-e magad lakóhelyed gazdasági, szociális, környezetvédelmi stb. ügyeiben, kérdéseiben?

- Igen, megfelelően tájékozott vagyok lakóhelyem ügyeiben.
- Csak ritkán szoktam foglalkozni lakóhelyem dolgaival.
- Egyáltalán nem érdekelnek lakóhelyem dolgai, ügyei.

15. Hol beszélitek meg leggyakrabban lakóhelyed ügyeit?

- Az iskolában, a tanárokkal és tanuló társakkal együtt.
- A tanulók egymás között, baráti társaságban.
- Otthon, szülőkkel és ismerősökkel.
- Egyéb formában, és pedig:.....

16 Szívesen élsz itt, ezen a környéken?

- Igen, szeretem ezt a környéket.
- Ha volna lehetőségem, elköltöznék erről a környékről.

17 Az alábbiakban felsorolunk néhány dolgot, ami egy településen mindig fontos lehet. Légy szíves értékeld, hogy a felsoroltakkal mennyire vagy megelégedve lakóhelyeden! (Osztályozz a körben 1-5 közötti számokkal: az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen vagy a megjelölt dologgal, az 5-ös pedig azt, hogy teljesen elégedett vagy, de adhatsz 2- est, 3-ast és 4-est is!) Osztályzat (1-5):

- A levegő tisztasága, a természeti környezet állapota
- A tömegközlekedés
- A közellátás
- A tanulási, továbbtanulási lehetőségek
- A szórakozási lehetőségek
- A közbiztonság

- A munkavállalási lehetőségek
- Az egészségügyi helyzet
- A lakáshelyzet
- Az utcák, terek, parkok állapota
- A település egészének hangulata

18 Jelentősen segítené további munkánkat, ha jeleznéd, hogy az előzőekben említettek közül melyik három települési probléma megoldását tartod a legsürgősebbnek!

Az első:

.....

A második:

.....

A harmadik:

.....

19. Ha a fentiekén kívül még egyéb észrevételeidet szeretnéd közölni velünk, azt ide írhatod:

.....

.....

Köszönjük, hogy időt szántál kérdőívünk kitöltésére!

Válaszaidat nagyon köszönjük!

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

a „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázati felhíváshoz kapcsolódóan

amely létrejött egyrészről **Gyula Város Önkormányzata** (5700 Gyula, Petőfi tér 3., képviseli Dr. Görgényi Ernő polgármester),

másrészről **Elek Város Önkormányzata** (5742 Elek, Gyulai út 2., képviseli Pluhár László polgármester) között az alulírott napon és helyen, az alábbi feltételekkel:

1. Az együttműködés célja:

1.1. Az együttműködési megállapodás célja a felek közötti hosszú távú együttműködés kialakítása, annak érdekében, hogy a „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázat (a továbbiakban: Projekt) támogatása esetén a felek kölcsönösen segítsék egymást a Projekt lebonyolításában, az eredmények fenntartásában és az intézményi szakmai koncepció megvalósításában azért, hogy a Projekt célkitűzései és támogatható tevékenységei a legmagasabb színvonalon kerülhessenek megvalósításra.

2. Az együttműködés tárgya:

2.1. A felek kijelentik, hogy együtt kívánnak működni a Projekt megvalósításában, azaz a Gyula városában létrejövő multifunkcionális közösségi központ és területi közművelődési tanácsadó szolgálat kialakításában és szakmai működtetésében.

2.2. Az együttműködési megállapodás tartalma az Agóra programba illeszthető művészeti és képzési tevékenységekre, továbbá az ehhez kapcsolódó egyéb szolgáltatásokra terjed ki.

2.3. A felek biztosítják a megfelelő információáramlást mind a megvalósítás, mind a Projekt fenntartási időszakában, emellett a felek vállalják, hogy az együttműködés időtartama alatt egymást partnerként kezelik.

2.4. Elek Város Önkormányzata intézményein keresztül, azok bevonásával vállalja az Agóra programhoz kapcsolódó, az Agóra intézmény profiljához illeszkedő, a pályázati kiírással összhangban álló, az abban kötelezően előírt tevékenység(ek)/szolgáltatás(ok) szervezésében, koordinációjában és lebonyolításában való közreműködést.

2.5. Az együttműködésben résztvevő Gyula Város Önkormányzata vállalja, hogy a témában érintett szakemberek közreműködésével szervesen beépíti Elek Város Önkormányzatának igényeit az Agóra intézmény programstruktúrájába, az együttműködés keretében közösen kidolgozott terv alapján.

2.6. Az együttműködésben érintett felek kijelentik, hogy közös akaratuk szerint az Agóra intézményben az alternatív képzés térségi központját kívánják kialakítani oly

módon, hogy az alternatív képzési formákkal kívánják szélesíteni az iskolán kívüli oktatás/képzés/nevelés struktúráját, elősegítve a tudásbázis, képzési potenciál minél hatékonyabb kihasználását a képesség- és kompetencia-fejlesztés segítése érdekében.

2.7. A Projekt alatt az egyik fél által szerzett tapasztalatokat köteles megosztani a másik féllel is.

3. Az együttműködés egyéb feltételei

3.1. Jelen megállapodás megszűnik, ha a jelen megállapodásban együttműködő félként szereplő önkormányzat által benyújtott pályázat nem részesül támogatásban.

3.2. A felek a megállapodást átolvasták és közös értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt aláírták.

3.3. Jelen megállapodás a „TIOP-1.2.1/A-15/1 Agóra - multifunkcionális közösségi központok és területi közművelődési tanácsadó szolgálat infrastrukturális feltételeinek kialakítása” című pályázat csatolandó mellékletét képezi.

3.4. A felek a megállapodásban foglaltak betartását a fenntartási időszak végéig, de legalább a Projekt befejezését követő 10 évig vállalják, minden térítés nélkül.

Gyula, 2015. február 11.

Gyula Város Önkormányzata

Dr. Görgényi Ernő
polgármester

Elek Város Önkormányzata

Pluhár László
polgármester

